Ex libris
FRANCISCI CARAFAE
DUCIS DE FORLI,
et
COMITIS POLICASTRI.

Pl. Loc. N.

XXIX. 5

SORESINVS
D E
SCALA SANCTA.

DE

SCALA SANCTA

ANTE

SANCTA SANCTORVM

IN LATERANO CVLTA

OPVSCVLVM

AVTHORE

IOSEPHO MARIA SORESINO

ROMANO

PROTHONOTARIO APOSTOLICO

I. V. Doctore, ac Beneficiato Presbytero Sacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ.



ROMÆ, Ex Typographia Vareſij. MDCLXXII.

SVPERIORVM PERMISSV.

EM.MO ET REV.MO PRINCIPI

D. FRANCISCO BARBERINO

SACRI CARDINALIVM COLLEGII

DECANO

S. R. E. VICECANCELLARIO, ETC.

Ioſephus Maria Soreſinus Romanus perennem felicitatem.

OBLIGATIONVM Patris profectò eſt filius heres, ac *Beneficiorum memoria* (vt Seneca inquit) *ſeneſcere non debet* : Quare multis, magniſque titulis Excellentiſſimæ BARBERINAE

Soboli deuinctus, quantum oneris ſuſtineam poſteris conteſtari teneor CARDINALIS AMPLISSIME; Genitor enim meus à S. Romanæ Eccleſiæ Generali, Excellentiſſimo Principe Thaddæo BARBERINO, Caſtri S. Angeli de Vrbe Capitaneus electus, atque denuntiatus fuit, idque potiſſimùm Supremi DEI Vicarij VRBANI OCTAVI BARBERINI voluntate; cui poſterius cum caſuali infortunio Domus, & cuncta ſubſtantia conflagraſſent, adèo vt nihil inter ardentes prunas remanſerit illæſum præter ligneam CHRISTI è Cruce pendentis Imaginem, quam ille pijſſimus Pontifex veneratus, per dies retinuit, deque fortuito incendio præbens monumenta doloris, duram ab impio igne iacturam largo munere compenſauit, & aduerſæ fortunæ inteſtinam amaritiem gentilitio

mel-

melle leniuit benigni amoris, atque eximiæ pietatis; proprijs etenim manibus non eſt dedignatus deſtituto Parenti meo auri maſſam largiri, quibus auxilijs, & ipſe commodè vixit, ac ego ab incunabulis ſum educatus, nutritus. Nunc Patre defuncto, tot, tantaque Beneficia cùm, nec tacere, neque ſoluere poſſim, ſaltem volui eſſe teſtata; & cupiens in ſcriptis, vt pluries in votis fuit, humilitèr gratias agere, id efficere decreui aliqua dedicatione operis: Inter cætera cogitaueram EMINENTIAE TVAE de Sanctis Apoſtolorum Capitibus Petri, & Pauli in Sacroſancta Lateranenſi Eccleſia collocatis(vbi Collegio Beneficiatorum ſum cooptatus) Chronohiſtoriam offerre, ac certè hæc Eminentiſſimis BARBERINIS Mecœnatibus meis iure quidem optimo debetur, quia ibidem (quod mihi D. Ioannes Fortu-

natus oſtendit) in veſtimentis ſimulacri S. Pauli myſticæ Apes adſunt, quæ cum ſint gentilitia Inſignia BARBERINAE familiæ, & in Eccleſia Pontificum Cathedrali ab Vrbano V. Papa poſitæ, Pontificis VRBANI OCTAVI prædicti, & Apum BARBERINARVM ad Summi Pontificatus apicem futuram promotionem nempe alludebant; At quia ipſemet Doctor Gentium ſolum gloriandum eſſe dixit in Cruce Domini noſtri IESV CHRISTI, & ego crebrò EMINENTIAE TVAE obſeruaui humilem, frequentiſſimam, deuotamque Scalæ Sanctæ aſcenſionem, non abſque pijſſimis, dulciſſimiſque cordis, & animi tui de eiuſdem Saluatoris paſſione colloquijs, acceptiùs fore iudicaui, ſi de ijſdem Sacroſanctis Gradibus interim conſecrarem opuſculum: hinc eſt, quod hoc paruum, ac tenue munuſ-

nuſculum grati animi mei penſum EMINENTIAE TVAE offero, immortales de acceptis beneficijs gratias agens, nec non operi patrocinium, mihique præſidium implorans. Tù igitur optime, atque humaniſſime PRINCEPS, quæſo hoc deuotionis exiguum pignus ſuſcipe, ac benigna, qua ſoles alijs, fronte patrocinare, quod mihi procul dubio polliceor, nam tanto rerum cæleſtium tràheris amore, vt non minus fulgenti tibi corpus purpura exardeat, quàm purpuret ardore charitatis animus: Faxit Deus, vt incolumis quàm diutiſſimè, & per Neſtorea ſæcula viuas. Vale publico bono, Vale.

Romæ ex Canonica Lateranenſi die Dominico Paſſionis tertio Nonas Aprilis, Anno ab ortu Reparatoris M. DC. LXXII.

AV-

AVTHOR DEVOTO LECTORI SALVTEM.

D*IVTVRNA pijſſime Lector anno præterito ægritudine oppreſſus, mærens, ac dolens in lecto nullam meis experiebar doloribus quietem, hinc ſæpe inuiſum à ccnſueto Confeſſario, me denique inualitudine decreſcente, de Chriſti Paſſione elucubrantem concionem reperiuit; illicò prædictus occaſionem tenuit (Altiſſimo quippe inſpirante) cohortationibus meam excitandi voluntatem in ipſo actu pœnitentiali ad præſentis opuſculi compoſitionem, aſſeuerans quod erga*

præ-

præſatam Paſſionem vehementer deuotionem accenderet in cordibus fidelium frequens ſacrorum graduum viſitatio; Protinus ego varias adducendo rationes, oneris leuamen quæſiui, ſupplicibus verbis efflagitando amplius ob veritatem, quam nempe ob modeſtiam, vt ad id me obſtringere nollet, cum mihi longè minus illius diſceptatio conueniret, quàm David nimis magna armatura Saul quadraret, ſubdens, quod tandem paucæ guttulæ ex aridiſſima pumice expreſſæ, haud ingenio perperam de fide ſentientis circa prædictæ Scalæ identitatem ſatisfacerent. Attamen meas non admittens, imò reÿciens excuſationes, decreuit vtcumque priſtina mihi valitudine recuperata inciperem, & ſine intermiſſione promanarem ad finem. Egomet, qui in illo ſecreto pœnitentiæ Tribunali Deum in ipſius perſona agnoui, ſequutus ſum authorita-

tem,

tem , & conſilium illius , reuerenter ſua dicta recepi quaſi impulſiones Halitus Diuinitatis , & in cordis viſceribus veluti oracula Cæli infixi , pro certo tenens , vt ſi Deo luberet , mihi opus præſtaret , omne ſuppeditaret auxilij genus , & argumenta præberet . Vix Pater abijt , quod eius iuſſa , & rationes , quas dixit , adduxit , conſiderans , atque præponderans , ſtatim omni alio derelicto ſtudio , me totum in iſtud traduxi : Certè mihi viſum eſt Dei auxilium præſto eſſe , minus difficultatis rem habere experiendo , quam antea opinatus fueram , quare recuperata omnino valetudinis integritate , ſtudium proſequutus , demùm ad exitum perduxi opus . In præſentia tibi gratis elargior , licet mihi permultis ſudoribus conſtet , mea auiditas , nihil præter venerationem huius Scalæ ſanctæ , & deuotionem Paſſionis *Chriſti quæſiuit . Si*

in iſto opuſculo aliquid boni erit, mundo patefaciet, quam grandis Diuina Bonitas exiſtat, dum etiam in fragili vermiculo (qualis ſum ego) eius gratiæ micant; & ſi aliquis fructus ex ſterilibus meis arenis colligetur, benedicatur manus illa, quæ ſcit exhaurire perennia flumina è ſilice, atque ſtillare facit pretioſiſſima balſama è ſaxo duriſſimo; Sin autem abbundabit imperfectionibus (quod facilius) deuotio audaciam extenuabit, & meæ ignauiæ miſericordia impertietur. Indulgentiam meretur humilitas, (*cum Sancto * Carthaginenſi Paſtore dicam*) quæ quo poteſt acceſſu ſublimitatis veſtræ manibus ſe porrigit attractandam, non gloriam mendicans, ſed gratiam. *Excuſari ergo debeo propter allegatas rationes tamquam obſequioſus, non veluti temerarius exagitari; quamobrem ſpero potiùs te fore mihi propugnaculum, quàm*

per-

perduellem : Memento ſaltem quod Catholicus es, Tu intelligis. Vale.

* *S. Cyprianus Præf. de Cardin. oper. Chriſ.*

IM-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſ. P.Mag.Sac.Pal.Apoſt.

I.de Ang.Archiep.Vrb.Viceſg.

Imprimatur,

F. Hyacinthus Libellus Sac.Pal. Ap. Mag.

AVTHORES

In iſto Opuſculo recenſiti, & monumenta varia.

A

ACta in Viſitatione Apoſtolica, VRBANI VIII.
Alexander Donatus.
Alexius Sagalà.
Aloyſius Contarinus.
Alphonſus Ciaconus.
Anaſtaſius Bibliothecarius.
Idem m. ſ. in Biblioth, Vaticana.
Andreas Fuluius.
Andreas Victorellus.
Angelus Maſſarellus m. ſ. in Archiuio ſecreto Vaticano.
Angelus Rocca.
Antonius Ciccarellus.
Antonius Maria Franciſchinus m. ſ.

An-

Antonius Sanctarellus.
Aquilantes Rocchetta.
Archangelus Caraccia.
Auguſtinus Calcagninus.
S. Auguſtinus.

B

BArnabas Veries.
Beltraminus de Beltraminis m.ſ.
Benedictus Millinus.
Idem m.ſ.
Bernardinus Amicus.
S. Bernardus.
Biblia Sacra.
Blancus.
Bonifacius Stephanus.
Bullarium Lateranenſe m.ſ. in Archiuio Lateranen.
Bullarium Romanum.

C

CAeſar Baronius.
Caeſar Fauonius.
Caeſar Raſponus.
Camilius de Auxilio.
Camillus Fanuccius.
Cencius Camerarius m.ſ.
Chriſtianus Andrichomius.
Codex Farneſianus.
Codex m.ſ. pergamenus vetuſtiſſ. in Archiuio Lateran.
Cor. Cornelius à Lapide.
S. Cyprianus.

D

DOminicus Anſoſſius.
Dominicus Fontana.

Fer-

F

FErdinandus Vghellus.
Florauantes Martinellus.
Idem m.ſ. in Archiuio Lateran.
Franciſcus ex Secli.
Franciſcus Maria Turrigius.
Franciſcus Maurolycus.
Franciſcus Quareſmius.
Franciſcus Schottus.

G

GEorgius Portius.

H

HEnricus Spondanus.
Hieronymus Ioanninius.
Hyacinthus de Nobilibus.

I

IAcobus Dauid de Perron.
S. Ignatius.

Indulgentiæ Lateranenſis Eccleſiæ editæ tempore Gregorij XIII.
Inuentarium pergamenum m. ſ. vetuſtiſſimum aduolutum in rotulo in in Archiuio Lateran.
Ioannes Baglionus.
Ioannes Baptiſta Cherubinus.
Ioannes Baptiſta Paulianus.
Ioannes Cotouicus.
Ioannes Diaconus Lateranenſis m. ſ. in Archiuio Lateranenſi.
S. Ioannes Euangeliſta.
Ioannes Ferrandus.
Ioannes Gabriel Biſciola.
Ioannes Henricus à Pflaumern.
Ioannes Seueranus.
Ioannes Zuallardus.
Ioſephus Hebræus.
Ioſephus Maria Suareſius.
Iſaac Caſaubonus.
Iulianus de Datis.

Laer-

L

LAertius Cherubinus.
Leonardus Nardonus m.ſ.

Liber Indulgentiarum, & Reliquiarum Vrbis editus Alexandro VI. Papa ſedente.

Liber m.ſ. Archiuij ſecreti Vaticani nuncupatus: Riſtretto dell'entrate, e ſpeſe, che fece Siſto V.

S. Lucas Euangeliſta.

Lucas Holſtenius.

Ludouicus Branca m.ſ.

M

MAgna Tabula Lateranenſis m.ſ. in Sacroſanta Baſilica Lateran.

Marcus Attilius Serranus,

S. Marcus Euangeliſta.

Marſilius Honorati.

S. Matthæus Euangeliſta.

Michael Mercatus.
Mirabilia Vrbis impreſſa ann. 1511. 1550. 1566. & 1582.
Monumenta m.ſ. Archiuij Lateranen.
Monumenta m.ſ.Baſilicæ Lateranenſis.
Mutius Panſa.

N

NIcolaus Lyranus.

O

OCtauius Pancirolus.
Onuphrius Panuinius.
Idem m. ſ. in Archiuio Lateran.

P

PAris de Craſſis m.ſ.
Paſchalis Papa Secundus.
S. Paulus Apoſtolus.

S.Pe-

S. Petrus Apoſtolus.
Petrus de Valle.
Petrus Fuluius.
Petrus Giuſſanus.
Petrus Leo Caſella m.ſ.
Petrus Martyr Felinus.
Idem m. ſ. in Bibliotheca Vatic.
Idem m. ſ. in Bibl. Ducis Vrbin.
Pompeius Vgonius,
Pompilius Tottus.
Primus Cabilunenſis.

Q

Q. Sept. Flor. Tertullianus.

R

RAphael Riera.
Rutilius Benzonius.

S

SAnctes Auguſtinianus.
Sebaſtianus de Paulis m.ſ.
Sebaſtianus Fabrinus.
Sententia Iudicis Viſitationis Apoſt. tempore Clementis PP. VIII.
Seraphinus Pace.
Seraphinus Pagni.
Simplicianus Turrinus.
Sixtus V. Papa.
Stephanus Mantegatia.
Summaria Indulgentiarum Baſ. Later. edita, & m. ſ. in Archiuio Lateran.

T

TAbula è muſiuo in Sacroſ. Baſilica Lateranenſi retro Tribunam.
Theodorus Amydenus.
Tranſumptum Simij Not. Eminentiſ. Card. Vicarij.

V

B. VBertinus de Caſali.

Sa-

Sacri Gradus marmorei ad Sancta Sanctorum Sanguinis Chriſti guttis aſperſi.

D. Abbatis Franciſci Mariæ Caranzæ Beneficiati Lateranenſis

Epigramma.

Hic vbi turba pio mæret compulſa dolore,
Et premit aſſiduo marmora trita genu:
Proh quantus Chriſti languor fuit ante per altos
Ire gradus! viuax nunc notat ipſe cruor.
Hic gradus infelix ſcandenti præbuit ictus,
Cum remeat miſeras cogit obire cruces.
Tu tamen haud dubita pacato occurrere ſaxo;
Aſcenſuſque leui ſpargere rore ſacros:
Huic mors non vltrà ſaxo inſidet: eſt via vitæ,
Hæc tibi mors tantum ni facis eſſe poteſt.

EIVS-

EIVSDEM

EX APIBVS BARBERINIS

Augurium

Eloquentiæ, & Pietati

D. Abbatis

IOSEPHI MARIÆ SORESINI.

Dũ tenero Ioſeph renouat ſacra marmora cultu,
Sanguineo Domini quæ maduere gradu ;
Proſiliunt oculis lacrymæ largo imbre cadentes ,
Et ſibi cuncta facit lumina flere dolor ;
Pagina ſed blandos cum præſtat margine flores,
Facundo lacrymas temperat eloquio .
Vos BARBERINAE Volucres pietatis alumnæ
Eloquio, & lacrymis his precor annuite
Ros oculi lacrymæ, flos eſt facundia linguæ :
Ex lingua, ex lacrymis, & Ape mella fluent .

ERV-

ERVDITISSIMO DOMINO

D. IOSEPHO MARIÆ SORESINO

Oratori Eloquentiſſimo, & de Scalæ Sanctæ Identitate, Diligentiſſimo Perueſtigatori,

D. Leonis Battellij Romani

Epigramma

Alluditur ad Nomen IOSEPH, quod Incrementum interpretatur.

Quos venerare gradus niueo de marmore, ſacris
Verbi genæ plantis ſuſtinuere premi.
Vtque fidem pietas acuat, dat ſigna decoris;
Sanguineis rutilat, cum decor ipſe notis.
Certa fides: fuit hæc ſoli mæi Scala Theatri;
Per quam progreſſus, cum pateretur, Amor.
Hic reſidet pietas, amor hinc diffunditur Orbi,
Orbis vt excelſum Numen amore colat.
Si frigeſcit amor, pietas ſi languet amantis,
IOSEPHVS ſcriptis excitat ecce ſuis.
Volue librum; iam certa fides firmatur; amoris
In Numen ſurgunt protinus inde faces.
Specta igitur quidnã peragat liber iſte IOSEPHI;
Incrementa ſibi noſcit habere fides.

Diſticon eiuſdem.

In Scalæ gradibus, firma eſt pietaſque, fideſque,
At SORESINI fama per ora volat.

Ad

Ad Opuſculum de Scala Sancta

D.ABB.IOSEPHI MARIÆ SORESINI

Epigramma.

Ioannis Baptiſtæ Nardi
De eiuſdem deuoto aſcenſu.

Si pius exoptas ſacratum ſcandere limen,
Cor ſæpe in lacrymas cogat abire dolor.
Hìc ſua Iuſtitiæ ſol texit nube cruoris
Lumina, & effuſi marmora, ſigna docent,
Quæ ſtupeas ſenſiſſe pati! dum qui regit omne
Corruit, & durus frangitur inde lapis;
Exue duritiem, gradibus fige oſcula ſacris:
Elicient oculis ſaxa, fluenta tuis.

AD AVTHOREM

Epigramma ipſius
Super identitate Scalæ Sanctæ comprobata.

Ne viduata fide ſint limina ſacra, tueri
Viribus ingenij tu SORESINE *vales:*
Quæ referas, quæ docta probas, quæq; aſpera tollis;
Hæc BARBERINO *melle referta vides.*
Quis non eſt tanta mellis dulcedine captus?
Limina, ſi ſcandes, mella ſuperna dabunt.

Per-

Perilluſtri, atque Religioſiſſimo Viro,

D.ABB. IOSEPHO MARIÆ SORESINO

ROMANO,

Celeberrimo Concionatori, Præſtantiſſimoque Sacræ Theologiæ Profeſſori

Epigramma

Lucæ Antonij Baptiſtini.

Quot, quoties, quādo humana ſub imagine Numē
Conſcendiſſe gradus Dogmata Sacra ferunt,
Et quotquot proprio perfudit pura Cruore
Marmora Rex Superū, Tù SORESINE doces;
At pia nè pœnis tot mens occumbat amaris
FRANCISCI *ex Apibus dulcia mella trahis*

SO-

SORESIN la tua Penna
Che la Gloria ſtancò, vinſe la Fama,
Ben coi voli t'accenna
Che ratto il Cielo i tuoi trionfi chiama;
Anzi per farti à volo
Gir da la Terra, all'Etera Reale
Ti conduce à ſalir d'vn Dio le Scale
Felice io ti riuelo
Se vai co i ſcritti à far ſcalate al Cielo.

Di D. Nicolò Lodadio da Bitonto Accademicò Infecondo di Roma, ed Errante di Napoli, &c.



SO-

SONETTO DELL' ISTESSO

S' allude all' Aquila , Arme Gentilitia dell'Autore .

Già che d' APE ingegnoſa il dolce ſuono
D' Aquila alletta in sù le Scale il volo .
Non può ſe non ſcalar l' Etereo Polo
Non può ſe non ſcalar l' Empireo Trono
Or mentre vola genufleſſo, e prono
Sù quelle Scale oue trionfa il duolo ;
Non può ſe non da quelle hauer conſuolo ;
Non può ſe non da quelle hauer perdono .
E gionto poſcia al Sacroſanto ſoglio
Colma di verità Penna vitale
Vada sù i marmi ad animare il foglio ;
Poi tutto fede l' Aquila immortale
Con caratteri eterni al Campidoglio
D' vn Dio trafitto autentica le Scale .

SERIES

Capitum huius Opuſculi.

De certa identitate Scalæ Sanctæ.
CAP. I.

De maxima veneratione, qua habenda eſt Scala ſancta.
CAP. II.

De amplis indulgentijs Scalæ ſanctæ.
CAP. III.

De vſitato more conſcendendi flexis genibus Scalam ſanctam.
CAP. IV.

De opportunis meditationibus aſcendentibus Scalam ſanctam.
CAP. V.

De nouiſſima translatione, & ornamentis Scalæ ſanctæ.
CAP. VI.

De

I.

De certa Identitate Scalæ Sanctæ.

Cap. I.

1 SCALAM ante S. Laurentij Martyris antiquiſſimum, ac venerabile Oratorium adaptatam, quod nunc SANCTA SANCTORVM iure optimo appellatur, verè eſſe illam, quam Hieroſolymis præ foribus palatij, in quo reſidebat Pontius Pilatus Præſes Romanorum Chriſtus Dominus tempore Paſſionis greſſibus illuſtrauit, & conſecrauit cruore, comprobare quidem ſuperfluum eſt; hoc ſanè ſuamet duratione clarificatur, continuitatequè commendatur, ipſa enim Scalæ Sanctæ præſentia, & eiuſdem vetus in-

Laterano aſſeruatio tot habet teſtes certæ identitatis, quot omni ex parte confluentes deuoti adorant, & adorando confitentur; nihilominus ad penitùs delendum forſitan incredulitatis torporem, de ipſius identitate iàm ſermonem aggrediamur.

2 *Identitas in antiquis probatur æqua, congruentique præſumptione, poſſeſſione diutina, debitis circumſtantijs, traditioneque conſtanti, ſiue Vniuerſalis, ſiue priuatarum Eccleſiarum:* Ita Ioannes [a] Ferrandus; ſi hoc verum eſt, quemadmodum puto veriſſimum, quippè noſtra Scalæ Sanctæ identitas ſole ſplendidior exiſtit. Inprimis enim.

3 Præſumptionem adeſſe veritatis nulli dubium eſſe poteſt, quoniam nulla res eſt, quæ tot coniecturis, totque adminiculis adiuuetur. Hominum affectiones, atque concurſus quibus

bus ſemper locum hunc venerati ſunt, non ne fortiſſimam pariunt veritatis à nobis probandæ præſumptionem? Neque hæc tundi poteſt per illam dubitationem, quæ in mentem aliquorum minus ſanè ſentientium cecidit, quod videlicet non potuerint tot gradus è Paleſtina adduci, ob ingentes expenſas, quas facere neceſſarium fuiſſet. Hoc enim eſſet potentiorem præſumptionem per minus potentem elidi contra omnia iuris principia. Quæ namque difficultas eſſe poteſt? Hanc Romam adductam à potentium, ac ditiſſimorum Principum pietate referunt [b] Authores, atque S. Helenæ præcipuè tribuunt, à qua Imperatori filio ſuo [c] miſſam volunt, ſeù potiùs [d] delatam cum multis alijs Terræ Sanctæ rebus; ipſa enim S. Helena incomparabili [e] Sanctuarij theſauro, quem de Sancta Ciuitate Hieroſoly-

mitana rogatu ipſius Conſtantini Auguſti ſecum tranſtulit, Lateranenſem Baſilicam ditauit, nempe circa annum Domini, vt opinor, 326. quo prædicta Sancta ex Hieroſolymis regreſſa, Romæ obijt: Quamobrem hæc Scala non fuit ad Vrbem miraculosè allata, Catholicuſquè nemo tale quid aſſerit, vnde nec eſt, quod Iſaac Caſaubono hæretico, alijſquè riſum commouere valeat; eo [f] magnis ſumptibus aduecta fuit, & non ſecùs, ac plures aliæ reliquiæ, veluti Cardinalis [g] Iacobus Dauid de Perron inquit; & hic profectò ponderandum, quod *Magna fuit olim* (ſicuti Marcus [h] Attilius Serranus ait) *Principum pietas, qui cum orbis imperium obtinerent; hoc, & multo maiora facere potuerunt.* Sic inter cætera eorum magnificentiam teſtantur quadraginta octo circiter Obeliſci ſumma impenſa Aegypto

Ro-

Romam delati [i]; & quidem maximæ grauitatis moles, præſertim Lateranenſis, cuius dumtaxat pondus eſt librarum 1301094. [k] quid poſtea mirandum de tam inſigni theſauro viginti octo ſolummodo graduum Scalæ Sanctæ? Certè maioris negotij minime res eſt Scalam Sanctam ex Syria Romam aduehi, quàm ex Aegypto Obeliſcos aſportari, ſicuti prædictus [l] Cardinalis de Perron animaduertit: quod ſi de Religioſis loquimur; nonnè in Sacroſancta Archibaſilica Lateranenſi ſunt quatuor illæ ingentes columnæ ex metallo deauratæ ordinis Corinthij, à quibus vniuerſa machina Aenea aurata Altaris Sanctiſſimæ Euchariſtiæ regitur, quæ (vt fertur inter alias opinionum varietates) ex [m] Hieroſolymis Titus, ac Veſpaſianus à Iudæis aſportari fecerunt, ſeu [n] opera San-

ctæ Helenæ ad Vrbem ſunt deportatæ? Et hæ, ſecundum [o] magnam Tabulam Lateranenſem longæua antiquitate venerabilem, ſtabant in Porticu Salomonis, ſuntquè Terra ſancta Hieroſolymitanæ Ciuitatis [p] repletæ, Romam delata à dicta Matre Conſtantini S. Helena, [q] quæ etiam plures naues plenas terra Campi Haceldama, cuius fit mentio in S. Matthæi [r] Euangelio ex Terra ſancta ad Vaticanam Baſilicam miſit, iubens quod ipſa cœmeterium [ſ] apud prædictam Sancti Petri Eccleſiam conſtitueretur, cui nunc Campi Sancti nomen indicitur; & hìc non prætereundum conſiderare, quod ſi verum eſt S. Helenam multas naues oneraſſe ſimplici terra illius campi. Nullum affert inconueniens credere, imò multo magis illud credere pium erit Sacroſanctam hanc Scalam à Chri-

à Chriſto Domino proprio conſecratam cruore ad Palatium Auguſti filij ſui attuliſſe, ac tunc iuxta porticum Hadriani Primi, de qua inferius, poſita fuit, vt arbitror; Neque hic ſtitit S. Helenæ pietas: In Eccleſia enim S. Iacobi in Burgo nouo, non nè cuſtoditur Altare lapideum, in quo Abraham filium vnigenitum Iſaac offerre paratus [t] erat, & aliud, ſuper quo natum templo obtulit olim more Hebræorum Virgo Maria [u] ſuum, quæ ex Hieroſolymis ad Vrbem à præfata Sancta, vt creditur delata ſunt [x]? In Baſilica Vaticana non nè aſſeruatur Columna, ſancta appellata, quia illi prout dicitur, hærebat, dum in Templo Salomonis concionabatur Chriſtus [y] Dominus, quæ vnà cum octo alijs pulcherrimis columnis ex eodem Templo, ſeu è Græcia ad prædictam Baſilicam lata

 fuit

fuit ? ? Necnon cætera multa ſimilia hic non habentur? Si enim hæc vera ſunt, quæ pie fideles credunt; multo rationabilius erit credere de hoc præclaro, atque inſigne monumento, & quaſi egregio, vt verbis vtar Sixti V. diuinæ erga nos charitatis pignore, quod ab eadem S. Helena Romam translatum ſit.

4 Neque contra hanc Scalam Sanctam, eiuſque veritatem facit illud quod ſe obſeruaſſe dicebat Lucas Holſtenius Canonicus S. Petri in Vaticano (vir aliàs doctiſſimus, & laudatiſſimus) nempe quoſdam characteres non Hæbraicos, ſed Latinos, ſacroſanctæ Scalæ gradibus inſcriptos eſſe, quod fucum facere videtur, quod non fuerint in Paleſtina facti, atque elaborati. Nam rem idem Lucas à ſe animaduerſam communicauit cum Illuſtriſſimo, & Re-

ue-

uerendiſſimo Domino Ioſepho Maria Suareſio Epiſcopo Vaſionenſi, eiuſdemquè Baſilicæ Vaticanæ pro Eminentiſſimo Cardinali Archipresbytero Vicario, Viro de Eccleſiaſtica eruditione optime merito, & ambo in eam ſententiam iuerunt, vt characteres prædicti veritatem potius quam probamus confirment, quam illis aduerſentur; marmora enim ex quibus gradus conſtant ad vium prætorij Romani Præſidis, vel Procuratoris, & cohortis exciſa poterant eſſe inſcripta Romanis characteribus, & nominibus eorum, qui curarant. Hæc Suareſius. Sed eoſdem characteres in gradu vndecimo dumtaxat inſculptos vidi, ſuper quem Rex dolorum procidit, quapropter credibile eſt, vt arbitror, ſignificare quod illuc prolapſus ſit, eò magis quia prima littera exiſtit C. nempè Chriſtus, &

hos

hos characteres proceſſu temporis à Romanis exaratos fuiſſe; Vndè cum dicti characteres minimè ſint in alijs gradibus, præſumptio potiùs fauorabilis eſt.

5 Nec aduerſus fauorabilem præſumptionem facit totalis euerſio Ciuitatis Hieroſolymitanæ à Prophetis [a] prædicta, & à Reparatore pronunciata illis verbis [b]: *Non relinquetur hic lapis ſuper lapidem*. Primo quia, *Non eſt ſic intelligendum, quin remaneret lapis ſuper lapidem* (veluti Nicolaus Lyranus [c] ſcripſit) *ſed eſt modus loquendi ad exprimendum magnitudinem deſtructionis, quæ completa eſt ſub Tito, & Veſpaſiano; Neque enim* (Cornelius à Lapide [d] dicit) *tàm curioſi, vel otioſi fuere Romani in excidio Hieroſolymæ, & templi, vt lapidem non relinquerent ſuper lapidem*. Secundo, quia dato,

quod

quod lapis non eſſet relictus ſuper lapidem, adhuc non præiudicaret ipſius Scalæ firmæ exiſtentiæ, & conſequenter, nec prædictæ præſumptioni ad fauorem eiuſdem, quia ad ſummum Scala iſta commota tantùm, & confuſa ſolummodò fuiſſet. Tertiò quia, *Remanſerunt* (inquit Henricus [e] Spondanus) *omnia illa Paſſionis Christi, atque ſepulchri inſtrumenta, ipſaque loca, vbi hæc facta ſunt, tantæ rei digna memoria conſecrata, velut quædam trophæa victoriæ, eademquè facta toto orbi conſpicua, atquè proſicua, ex quibus, velut è perennibus quibuſdam fontibus fluenta gratiarum, atque miraculorum eruperint*: Imò non ſolum remanſerunt *ipſa loca, vbi hæc facta ſunt*, quemadmodum Spondanus aſſerit; ſed etiam Ioſephus [f] Hebræus teſtatur, quod in iſta euerſione relictæ fuerunt tres turres, & pars

pars muri Ciuitatis.

6 Sed contra veram præſumptionem noua inſurgit hæſitatio. Panuinius [g] aſſerit antiquitùs hanc Scalam fuiſſe Scalam Patriarchij Lateranenſis, & ſe fundat in Anaſtaſio [h] Bibliothecario, qui in vita Hadriani Primi hæc ait: *Decernens eiùs ter Beatitudo ſub validiſſimis obligationum interdictionibus, vt omni die centum pauperes, & ſi plures fuerint, aggregentur in Lateranenſi Patriarchio, & conſtituantur in Porticu* (inibi nunc eſt Oratorium Archiconfraternitatis Sanctiſſimi Sacramenti Lateranenſis Eccleſiæ, ſtudio, & labore D. Ioannis Fortunati Conbeneficiati Lateranenſis adaptatum, atque exornatum, ſumptibus verò Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Dom. FRANCISCI CARD. BARBERINI, & aliorum) *quæ eſt iuxta Scalam, quæ aſcendit in Pa-*

Patriarchio, vbi & ipſi pauperes depicti ſunt, & quinquaginta panes, &c. Quam Scalam præfatus Panuinius exiſtimans eſſe Sanctam, prædictum Bibliothecarij textum ſic declarauit [i]: *Quam nunc Sanctam dicimus, ideſt ſub porticibus porticus veteris Lateranenſis, quæ nunc obſtructæ ſunt.* Quem textum ſic etiam explicauit Eminentiſſimus Raſponus [k], & ſupradictam Panuinij opinionem referunt Martinellus [l], & Benedictus [m] Millinus Vir eruditiſſimus, cui & Seueranus [n] adſtipulatur, & forſitan inibi poſita fuit vſque à temporibus S. Helenæ, vt dictum eſt. Si ergo olim ad vſum Patriarchij Lateranenſis Scala Sancta erat, hoc certè eius fauorabili præſumptioni aduerſatur. Et quòd Scala prædicta verè fuerit antiquitus in Patriarchio, patet ex Diario [o] Paridis Craſſi Apoſtolicarum

cœ-

cœremoniarum Magiſtri, ipſe enim loquens de Leone X. ita ſcripſit: *Die Veneris 17. Iunij fuit tenta ſeſſio ſeptima in Concilio Lateranenſi, ad quam Papa heri acceſſit hora 20. Cardinalibus ſequentibus, vt aliàs, & cum fuerit apud Coliſeum, remiſit Cardinales ad Vrbem, & ipſe apud Lateranum pernoctauit cum ſuis, non tamen nunc ingreſſus eſt Eccleſiam, ſed per Scalas ſacras, quæ vulgò Pilati dicuntur, ingreſſus eſt palatium.* Sed hoc argumentum faciliter deſtruitur; Textus *p* enim Anaſtaſij vtitur phraſe, *quæ aſcendit*; ideſt quæ ducit in Patriarchium, vnde ex eius hiſce verbis haud habetur, quod fuerit Scala ad communem omnium aſcenſum in Patriarchium, neque Panuinius forſitan id dicere voluit, ſed potius oſtendere eius antiquam in Laterano poſſeſ-

ſeſſionem vſque à temporibus Hadriani Primi: Etiam in præſenti de Scala Sancta cum veritate dici poteſt, *quæ aſcendit* ad Sancta Sanctorum, & nihilominus ordinarius non eſt aſcenſus; Et quod non eſſet pro communi aſcenſu, etiam firmiter teneo, quia iuxta hanc Scalam altera Scala ſita erat in prædicta porticu ad vulgarem quorumlibet aſcenſum deſtinata, prout patet in antiqui Lateranenſis Patriarchij ichnographia, quam Seueranus [q] refert, & Eminentiſſimus [r] Raſponus. Et ſi Leo aſcendit per ipſam in palatium, non propter hoc habetur eius aſcenſus ordinarius, quia quando per illam præfatus Leo tranſibat capite diſcooperto, deuotè orabat, veluti inferius [ſ] patebit, & Paris [t] vocat ipſam *Sacram*, & clarè *Pilati*.

7 Quod ſi Panuinius [u] ſcripſit;

Nunc

Nunc Sanctam dicimus, non propterea illa particula *Nunc* excluſit quod ante ipſum non diceretur Sancta, ſicuti præfatus [x] Martinellus obſeruat; Et quidem Sancta vocabatur ante quam Panuinius ipſe naſceretur, is enim primas hauſit vitæ auras anno [y] 1529. & ſcripſit de Baſilica Lateranenſe [z] anno 1562. atque ſexdecim annos ante eius ortum, & quadraginta nouem antequàm ipſemet ſcripſiſſet, nempè anno Chriſti Domini 1513. Paris Craſſus prædictus eam ſemel ſacram [a], & iterum Sanctam [b] abſolutè dixit, abſque vlla additione particulæ illius *Nunc*: Sed benè prædictus Panuinius appoſuit *Nunc*, quia olìm dicebatur Scala Pilati [c]; quarè in vetuſtiſſimo Inuentario M.S. membraneo domorum Parcchiæ Lateranenſis deſcripto anno Domini 1242. legitur. *Tituli domo-*

rum

rum extra arcum Palatij &c. Iuſta hanc eſt Domus noſtra manualis, & cum petris ante Scalas Pilati; Deinde Scala Sancta denuò vocari cœpit [d]; & id potiſſimùm etiam multarum ſupplicationum occaſione, in quibus Papa, & Cardinales interueniebant, & diſcalceati per illam deſcendebant [e] cum ſacroſanctis reliquijs [f], & præſertim ligno Sanctiſſimæ Crucis, glorioſis Capitibus Apoſtolorum Petri, Pauliquè, & forſitan cum imagine Acheropita Saluatoris noſtri; at quia etiam tot Sancti, & Sanctæ per eandem tranſiuere per ſæcula multa.

8 Nec præiudicat eiuſdem præſumptioni pro identitate audire, quod antiquitùs Chriſtifideles pedibus ipſam calcabant, tunc enim temporis aſcendendi genunixi mos ad libitum erat, vndè Martinellus [g] ſcripſit:

Ne tampoco parmi conſiderabile, che ſi ſaliſſe anticamente in piedi; poiche ſuppoſto, che detta Scala fuſſe portata à Roma nell' Imperio di Tito, ò della Madre di Coſtantino Imperatore, giudicarono quei Secoli riuerire con particolare culto ſolamente quelli ſcalini caratterizzati col ſangue, ò con la caduta di Chriſto Signor noſtro, e ſaluarli con le grate, e Croci accennate; Quapropter Paris [b] Craſſus præfatus Epiſcopus Piſaurenſis de Leone X. ſcripſit; *Notaui autem deuotionem eius, qui cum Schalas ſanctas, quæ Pilati vulgò dicuntur, & à mulieribus nonniſi genuflexis aſcenduntur, nonniſi diſcooperto capite, ac ſemper orando aſcendit, & in ſummo quaſi veniam à Deo petijt, quod non genuflexus aſcenderit*. Ex quibus patet, quod promiſcuus erat mos aſcenſus illius, nempe aliqui pedibus,

mu-

mulieres genibus ipſam ſcandebant; etiam hodiè Sanctiſſimam Domum Lauretanam Chriſticolæ haud genibus, ſed pedibus ingrediuntur.

9 Tandem huic præſumptioni contrarium eſt Scalam ſanctam fuiſſe olìm ſcalam Aulæ Concilij, ſed id falsò tribuit Panuinio [i] Martinellus exiſtimans ipſum duas Scalas ſanctas conſtituere in ſacro Patriarchio Lateranenſi, quippè ſupradictam in porticu, & alteram aulæ præfatæ, Panuinius enim loquens de proceſſione cum reliquijs à porta Oratorij S. Silueſtri ad Baſilicam Lateranenſem ſcripſit [k]: *Quibus perfectis* (videlicet cantu, & adoratione reliquiarum) *Papa cum Cardinalibus proceſſionaliter per gradus Scalæ Patriarchij Lateranenſis, quam nunc ſanctam vocant, deſcendens, Lateranenſem Baſilicam via communi adibat, iunioribus Cardi-*

dinalium Presbyterorum reliquias ipſas portantibus. *Interim Canonici Lateranenſes obuiare procedebant Papæ cum Cruce vſque ad gradus Scalæ ſanctæ, Primicerio, & Schola Cantorum reſponſoria cantantibus*; vbi Martinellus [l]: *Oſſeruo, che il Panuinio chiama Scala ſancta tanto quella per la quale della parte Settentrionale ſi ſaliua nel Patriarchio*, (videlicet illam, quæ erat in porticu, de qua ſupra) *quanto l'altra, che ſtaua vicina alla Sala del Concilio, per la quale deſcendendo il Papa era incontrato dalli Canonici al primo ſcalino*. Sed Martinellus maximoperè deceptus eſt, quia Papa non deſcendebat per ſcalam aulæ Concilij, & illa verba: *Lateranenſem Baſilicam via communi adibat*, ipſe intellexit per palatium; Pontifex autem adibat via communi ad Baſilicam extra palatium, & ſic

illa

illa ſcala, quam deſcendebat Pontifex, & quam ſanctam vocat Panuinius, non eſt altera ſcala, nempè aulæ Concilij, ſed ipſamet Porticus prædictæ; & quod verè Papa adiret via communi extra palatium. patet ex eodem [m] Panuinio, qui loquens de regreſſu Pontificis cum ipſis reliquijs ad præfatum Oratorium clarè ſpecificat reuerti per palatium, & tunc aſcendebat ſcalam aulæ Concilij: hæc ſunt verba Paruinij: *Et Sacris myſterijs celebratis cum reliquijs ipſis per palatium, ideſt ſalam, quam nunc Concilij vocant, ad Oratorium S. Laurentij reuertebatur, vbi reliquias recondebat.* Sed [n] Cencium Camerarium de hac re loquentem audire non pigeat: *Per viam communem pergunt* (ſcilicet Papa, & Cardinales) *proceſſionaliter vſque ad Eccleſiam S. Ioannis Lateranenſis*; & inferius; *Et poſt cele-*

brationem cum reliquijs reuertitur ad Baſilicam (ideſt S. Laurentij) *per palatium*; malè ergò verba Panuinij interpretatus eſt Martinellus, qui nunquàm dixit, Scalam aulæ Concilij ſanctam, vnde hæc falſa opinio nil præiudicat fauorabili præſumptioni Scalæ ſanctæ.

10 Quid quæritur diùtina poſſeſſio? Ex adducta expoſitione de præfato textu Anaſtaſij in vita Hadriani Primi prædicti, Scalæ ſanctæ priſca in Laterano poſſeſſio, ſpatio ſcilicet nouem ſæculorum probatur, ideſt ab anno creationis Hadriani, videlicet 772. huc vſque.

11 Sed apud eundem Bibliothecarium commemoratio Scalæ ſanctæ habetur etiam in vita [o] Sergij ſecundi, in cuius tempore author ipſe viuebat, vnde [p] Baronius dum narrat ab eodem Sergio Lateranenſem Eccle-

cleſiam fuiſſe reſtitutam, hæc ipſius Bibliothecarij q verba refert: *Et aliud quidem opus ante fores huius veneranda Eccleſiæ valdè optimum peregit; quia ſacra pridem, quæ latebant populis limina, ſummo ſtudio omnibus manifeſta conſtituit, cum pulchri decori arcus ibidem à fundamentis conſtrueret, quos etiam varijs picturis nitidè decorauit;* Explicat autem hunc Anaſtaſij locum Annaliſta r Baronius adijciens, vt ſequitur: *Cæterum per ſacra limina intelligi eam, quam vocamus hodie, Portam ſanctam exiſtimamus; niſi potiùs auctor more ſuo impropriè locuutus, limina pro ſcalis vſurparit. Nam antiquitùs non niſi Apoſtolorum Petri, & Pauli limina culta inueniuntur, &c. ſcala verò ſancta ſcitur Lateranenſem Baſilicam fuiſſe illuſtratam.* Quod autem non ſit intelligendum de Porta ſancta ne-

gari minimè poteſt, non ſolum quia textus dicit: *ante fores*; etiam verò quia tunc temporis (videlicet anno à Virgineo partu 844. quo Sergius prædictus ad Pontificatum aſſumptus fuit) Portæ ſanctæ in vſu [s] non erant; neque de liminibus Apoſtolorum; Etenim, vt inquit [t] Baronius; *Non niſi Apoſtolorum Petri, & Pauli limina culta inueniuntur*, etiam verò, quia Apoſtolorum limina nequaquàm deliteſcere potuerunt, atque de his textus ait: *latebant populis*; multò minus de liminibus oſtiorum eiuſdem Baſilicæ, [u] Bibliothecarius enim prius ſcripſit, vt dixi, *ante fores*; ergò procul dubio Anaſtaſius *more ſuo impropriè locuutus* (vt aſſerit [x] Baronius) ſacra *limina pro ſcalis* ſanctis *vſurpauit*; quapropter ſine hæſitatione clarè ſcripſit Ioannes [y] Gabriel Biſciola: *Tranſit inde Anaſtaſius ad*
cele-

celebranda opera Pontificis, & dona ſanctis locis oblata, & in primis, Baſilicæ Saluatoris Conſtantinianæ, apud quam Scalam ſanctam latentem populis expoſuit; Et dixit ſacra limina, & non ſcalam, quia temporum iniurijs illi gradus permixti erant, quos poſtea Sergius transferendo fortaſſe è ſitu prædicto iuxta porticum Hadriani Primi, ante Baſilicam Lateranenſem in ſcalam adaptauit, & omnibus manifeſtam conſtituit, inibi erectis arcubus, quos & picturis ornauit, veluti teſtatur Bulla Paſchalis ſecundi, qua etiam omnes ambiguitates circa prædicta enodantur, & cuius formalia verba ſunt hæc: *Cum itaque ſacra limina, ſeu venerabiles gradus, ques Hieroſolymis Ieſus Chriſtus Dominus noſter ſuis greſſibus, & ſanguine conſecrauit, dudum Laterani latentes felic. recordat. Sergius II. Prede-*

deceſſor noſter in ſui Pontificatus primordijs, ante fores Eccleſie Lateranenſis ſponſe noſtre in ſcalam vulgo Pilati dictam adaptauerit, arcuſque ibidem ab eodem erectos deuotis picturis exornauerit, &c.

12 Obſeruat & Martinellus, quod iuxta ſupradictam explicationem Baronij tunc temporis Lateranenſem Eccleſiam ingrediebatur Scalam ſanctam aſcendendo, ſtantibus illis verbis Anaſtaſij: *Ante fores huius venerandæ Eccleſiæ*, quod credi poteſt, quia Lateranenſis platea demolitionis edificiorum ergo creuit, olim enim admodum inferior erat, vt appàret in Oratorio ſupradicto extructo prope Scalam ſanctam in porticu Hadriani Primi, quæ nunc ſtat in plana terra, & tamen [a] Panuinius de illa porticu ſcripſit: *Infra magnis, & ornatiſſimis paraſtatis, & arcubus ſubſtentatur;*

tur; Qui hodie ſubterranei ſunt, & ego eos introſpexi.

13 Denique [b] Angelús Maſſarellus Theleſinus Epiſcopus loquens de Cæleſtino tertio, qui creatus fuit Summus Pontifex anno Chriſti 1191. nempè 347. annis poſt Sergium prædictum, ſcripſit; *Cæleſtinus PP. III. fecit palatium apud* S. *Petrum*, *Portas æreas Lateranenſis Patriarchij* (profectò intùs in Patriarchio præfato) *& ante ſacros gradus fecit*, ideſt fabricauit, fortaſſe eos tranſtulit à veteri ſitu, in quo Sergius ſecundus poſuerat illos; & quod verè ſit intelligendum de Scala ſancta, patet ex ſequentibus verbis [c] Panuinij; *Propè eſt Oratorium* S. *Silueſtri*, *deinde Porta*, *quæ reſpicit gradus* Scalæ, *quam nunc ſanctam* , &c. *cuius fores æneæ ſunt à Cæleſtino Tertio factæ*. Et hæc pro vetuſtiſſima poſſeſſione.

Quid

14 Quid requiritur? debitæ circumſtantiæ poſtulantur? Palatium in quo habitabat Pontius Pilatus (præ cuius foribus, vt dixi, [d] Scala ſancta poſita erat) vigintiocto marmoreis [e] gradibus aſcendebatur, [f] qui ducebant in locum, græcè lithoſtrotos, ideſt lapide ſtratum, hebraicè autem Gabbatha, ſcilicet altum; & profectò [g] tot huius ſacroſanctæ Scalæ gradus exiſtunt, ſuntque [h] omnes.

15 Præterea hactenus Hieroſolymis ipſius ſcalæ lectus, ſeù ſitus conſpicitur, veluti ſequentes teſtes de viſu, & oculati inſpectores, omni exceptione maiores affirmant, ſcilicet P. [i] Bonifacius Stephanus ſacri montis Sion Guardianus, & poſtea Stagni Raccuſini Epiſcopus, [k] Ioannes Zuallardus Eques S. Sepulchri, [l] Ioannes Cotouicus miles Hieroſolymitanus, [m]

Ber-

Bernardinus Amicus, Aquilantes Rocchetta Eques S. Sepulchri, [n] Franciſcus ex ſecli , [o] Franciſcus Quareſmius Terræ Sanctæ Præſul, & Commiſſarius Apoſtolicus, & Petrus [p] de Valle , Quare non nulli Viri Religioſi iamdiù, & denuò per hæc tempora ex Terra Sancta ad Vrbem progreſſi , præfati ſitus ſcalæ Pilati Hieroſolymis, ſedula diligentia menſuram accepiſſe, noſtris AA. RR. PP. Pœnitentiarijs Lateranenſis Eccleſiæ, & mihi teſtati ſunt, qua in Scala ſancta appoſita, inuenimus omnino conſimilem, & prædicto ſitui ad vnguem reſpondentem: Cum ergo illic ſit ipſe ſitus, & ſcala nullibi reperiatur, præter Romam, Romæ idcircò verè aſſeruari concluditur.

16 Quid denique remanet, conſtans traditio? Sed hæc diuerſo hominum ſtatu, multiplici temporum viciſ-

ciſſitudine à generatione in generationem hùc vſque fidelis viget, & inconcuſſa perſeuerat. A quonam per tranſacta ſæcula oppugnata fuit? vel quando mutata? aùt ſaltem diminuta? Siuè tandem aliorſum, atque nunc eſt conclamata traditio? non quidem, ſed quæ diù ſincera effùlſit, ipſa & modo intemerata manet, ac ſine hæſitatione probatur; In tali enim vetuſtiſſima, & firmiſſima maiorum traditione plerumquè fundati 9 Authores quidquid ſcripſere ad fauorem Scalæ ſanctæ retulerunt; Hanc traditionem concurrentium populorum, exterarumque nationum multitudo non renuit, ſæcula multa ſequuntur, fauet illi opinio vulgi & Sacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, ac ipſam non ſolum Vrbis, ſed Orbis publica vox, & fama fatetur. Denique eandem ipſimet Sancti deuoto te-

ſtati

ſtati ſunt cultu, ſacræ Apoſtolicæ Viſitationes toleratiòne approbauerunt; [r] Sixtus V. ampliſſima Bulla roborauit, nam, *Antiquiſſimam Patrum traditionem* vocauit; Cæteriquè Summi Pontifices vicem Dei in terris gerentes flexis genibus publica veneratione confirmauerunt, atque vſquè adeò confirmant: Et ecce conſtans traditio, quam tenere omnino debemus, docente [ſ] Apoſtolo: *State, & tenete traditiones, quas didiciſtis ſiuè per ſermonem, ſiuè per Epiſtolam*; Ergo ſi æqua præſumptio, ſi antiqua poſſeſſio, ſi debitæ circumſtantiæ, & ſi inuiolata traditio probatur, & exhibetur, profectò de Scalæ ſanctæ identitate minimè ſuſpicandum, maximè quia prædicta in re iſta vetuſtiſſima, etiam ptopter rationes, authoritateſquè adductas à Dominico [t] Anfoſſio, ſufficientem, imò affluentem probatio-

tionem pro eadem certa identitate efficiunt, cui diſſentiri temeritas, & non admittere eſſet improbitas, & quam ſinè prauæ malignitatis nota nimirum abnuere nemo poteſt; quamobrem in hac re repetendum videtur axioma illud [u] Tertulliani ab omnibus acceptum, & elaudatum. *Tanta eſt Eccleſiæ auctoritas, vt quod longioris ſpatio dixiſſe, vel feciſſe reperitur, id ipſum vt diuinitus inſtitutum haberi debeat. ſatiſquè ſit ad conuincendos omnes hæreticos.* Quapropter de ſubiecta materia loquens [x] Serranus ait. *Impium enim ſemper eſſe duxi, negare id, quod piè ab omnibus, aùt pleriſque receptum eſt. Quot ſeruari videntur in Eccleſia, quæ à traditione tantùm fluxerunt, de quibus negando dubitare, grauiſſimum, ac ſacrilegum eſt?* Et S. [y] Auguſtinus ſcripſit: Inſolentiſſimam inſaniam eſſe diſputare contra

tra id quod vniuerſa tenet, & obſeruat Eccleſia.

17 Adhuc etiam probari, & confirmari poteſt identitas Scalæ ſanctæ illuſtrium Authorum teſtimonijs, quorum Elenchum, quia nimis longum eſſet hic recenſere, ideò in calce operis ſeruato temporum ordine ponam; Quibus accedunt gratiæ innumerabiles inibi habitæ, *Dum ego ſæpe viderim, & ſim expertus* (vt verbis loquar Ioannis ² Baptiſtæ Pauliani) *innumeros ſæpè viros, & peregrinos eò accedentes, ita eo in ſacro loco à quadam diuini Spiritus gratia agi, atque moueri, vt ex veteri peccatore, nouum facilè, & emendatum indui hominem ſæpè coacti fuerint, ſuo quodam maximo charitatis ardore.* Et quidem in his lapidibus inſenſatis animatam curationum gratiam experiuntur mortales, quoniam in ea etiam à ſpiritibus

vexatos liberationem, ægroſque omnis generis ſalutem recuperaſſe, conſtans eſt fidelium perſuaſio; Et hæc certè potiſſima eſt, atquè irrefragabilis probatio, quæ huius Scalæ ſanctæ certiſſimam identitatem euidenter demonſtrat, non modò hominum, verum etiam Dei teſtimonio, à ſolo enim Deo miracula patrantur: Nam ſi triumphale humanæ redemptionis vexillum ex tenebrarum obliuione quamplurimis eius tantummodò tactu prodigijs exhibitis Hieroſolymis à S. Helena repertum ad lucem prodijt: Etiam Scala ſancta ſe veram eſſe oſtendit, cum ad illius tactum ſigna multa patrantur. Et hæc pro ſua identitate dicta ſufficiant.

a *Ferrandus Diſquiſit. Reliquiaria lib. 1. cap. 12. ſect. 2. fol. 282.*

b *Pompeius Vgonius ſtat. 5. fol. 44. b. & alij.*

c *Octauius Pancirolus in libro nuncup. Teſori naſcoſti de reg. montium Eccleſ. 12. fol. 145. Antonius Sanctarellus in vita Chriſti cap. 31. num. 2. fol. 286. Pompilius Tottus in lib. inſcripto: Ritratto di Roma moderna die 6. Eccleſ. 12. fol. 455.*

d *P. Bonifacius Stephanus lib. 2. de perenni cultu Terræ Sanctæ fol. 234. quem refert Franciſcus Quareſmius elucid. Terræ Sanctæ tom. 2. lib. 4. cap. 2. fol. 182. col. 2. Indulgentiæ Lateranenſis Eccleſiæ tempore Gregorij XIII. apud Typographos Camerales editæ. Mutius Panſa de Biblioth. Vatic. Italicè par. 1. diſc. 9. fol. 114. Ioannes Cotouicus in Itinerario Hieroſolymitano, & Syriaco lib. 2. cap. 11. fol. 256. Franciſcus Maria Turrigius in hiſtorica narratione Eccleſ. S. Iacobi Scoſſacabal. cap. 1. fol. 1. & cæteri multi.*

e *Codex pergamenus m. ſ. antiquiſſimus aſſeruatus in Archiuio Lateranenſis Eccleſiæ in arm. IV. fol. 23. qui vſque à temporibus Alexandri III. nimia vetuſtate iam caducus erat, & alter iuſſu eiuſdem Pontificis à Ioanne Diacono Lateranenſi renouato, & aucto, vnaquè cum præfato vetuſtiſſimo colligato fol. 63.*

f *Theodorus Amydenus de piet. Rom. par. 1. cap. 3. fol. 56.*

g *Cardin.de Perron. in libro inſcripto Perroniana, & Thuana Gallica lingua edito fol.276.*

h *Serranus de ſeptem Vrbis Ecclesijs ſol.73.*

i *Ità Michael Mercatus cap. 13. fol.12.*

k *Ex eodem Mercato cap.42. fol.384.*

l *Card.de Perron. loc.cit..*

m *Sic aſſerit Tabula è muſiuo Nicolai IV. Pontificis tempore reſtituta retro tribunam Lateran. Eccleſiæ nunc parieti affixa, quæ etiam legi poteſt apud Onuphrium Panuinium in m.ſ. ipſius de Sacroſancta Baſilica, Baptiſt. & Patriarchio Lateranenſi aſſeruato in Archiuio Lateran. lib.1. cap.9. fol. 53. necnon apud Eminentiſs. Cæſarem Card. Raſponum de Baſilica, & Patriarchio Lateran. lib.1. cap.10. fol.48.*

n *Raſponus ibidem fol.45. §. Plerique.*

o *Magna Tabula Lateran. m.ſ. in Baſ.Lateran. columna 1. §. In tribuna.*

p *Ita Topographia SS. Chriſti Martyrum Primi Cabilunenſis Epiſcopi edita in calce Martyrologij Franciſci Maurolyci fol. 148. b. Venet. impreſſionis, Aloyſius Contarinus in opuſculo intitulato: L'Antiquità di Roma fol. 48. b. editionis Venetæ, Vgonius loc. cit. fol. 42. Georgius Portius in libro appellato Specchio, ò vero Compendio dell' Antichità di Roma par. 1. tract. 1. cap. 2. fol.6. Raſponus ibid. dicto §. Plerique.*

q *Pancirolus vbi ſupra Eccleſ.11. fol. 139. Io: Seueranus in libro: Memorie ſacre delle*

ſet-

ſette Chieſe di Roma par.1.fol.507. & alteri.

r *S. Matthæi cap. 27. num.8.*

ſ *Alphonſus Ciacconus de ſignis Sanctiſſimæ Crucis, & Acta Sac. Viſitationis Apoſtol. Vrbani VIII. ex Turigio loc. cit. d. cap.1. fol. 2.*

t *Geneſ. cap.22. num.9. & 10.*

u *Florauantes Martinellus in Roma ex Ethnica Sacra cap.9.fol.116.*

x *Contarinus ibid. fol. 96. in princ. Pancirolus de regione VII.Eccleſ.IV. fol.507.& 508.*

y *Contarinus loc. cit.fol.95. §. Vi è poi. Turrigius prædictus in opere nuncupato: Le Sacre Grotte Vaticane par.1. fol.16. ſecundæ editionis.*

z *Idem Tur.par.2. fol.283.*

& *Sixtus.V. Papa Conſt.105. Cum ſingularum rerum anno 1590. 4.Non. Iunij in tom. 2. Bullarij Laertij Cherubini fol. 683. col. 1. §.1. in princ.*

a *Dauid pſ.68. verſ.26. Iſaias cap. 6. num.11. & cap.25.num.2. Daniel cap.9.num.26.*

b *Matthæi cap.24. num.2. Marc.cap.13. num.2. Luc.cap.19.num.44. & cap.21.num.6.*

c *Lyranus ibi in Matth.*

d *Cor.Corn.à Lapide in Matth. ibi.*

e *Henricus Spondanus in Epit.Ann.Baron.tom. 1.fol.38.col.1.num.42.*

f *Ioſeph de Bello Iudaico lib.7. cap.18.*

g *Onuphrius m.ſ. cit.lib.4.cap.7. fol.160.& cap.*

21. *fol.*170. *b.*

h *Anaſt.in Hadr.I. num.*328.*ex Cod.Farneſ.*

i *Panuinius ibid. cap.* 1. *fol.* 149. *& de ſeptem Vrbis Ecclesijs latinæ editionis fol.*171. *ad fin.Italicæ verò fol.*219.

k *Raſponus lib.*4.*cap.*2.*fol.*301.*& cap.*5.*fol.*324.

l *Martinellus in ſuo m. ſ. de nonnullis reliquijs Lateran. Eccleſ. Italo idiomate exarato, & in Archiuio Lateranenſi aſſeruato fol.*40.

m *Millinus in ſua Roma m. ſ. Italica lingua de reg.montium fol.*91.

n *Seueranus d.par.*1. *fol.*538.

o *Pariſ.in Diario m.ſ.ann.*1513.

p *Ex Codice Farneſ. prædicto , & ex Anaſtaſio edito Moguntiæ anno* 1602. *pag.* 161. *in Hadr.I.* §. *ſed,& porcos ; & ex altero in folio impreſſo Parisijs ann.*1649.*ib.fol.*111. §.*eod.lin.*8.*& ex Anaſt.m.ſ.in pergam. perantiquo cum aſſibus in Biblioth.Vat. ſignato num.* 3764. *in vita eiuſdem fol.* 160. *b.*

q *Seueranus d.par.*1. *fol.*534.*num.*45.

r *Raſponus lib.eod.c.*20.*fol.*386.*atque in Diario Ludouici de Branca ſub die* 18. *Ian.* 1560. *de Pio IV.legitur : Et deſcendens per Scalam prope Scalam ſanctam , & aſcendens mulam albam,rediuit ad arcem S.Angeli .*

ſ *Hìc num.*8.

t *Paris de Craſſis loc.cit.*

u *Panuinius vbi ſup.*

x *Martinellus in ſupradicto eius m.ſ. fol.* 42.

y *Vti comprehenditur ex eius cænotaphio in Eccleſia*

cleſia S. Auguſtini Vrbis.

z *Ex eius epiſt. dedicatoria in eod. m.ſ. de Baſ. Later.*

a *Paris de Craſſ. vbi ſup.*

b *Idem ibidem ſub die* 19. *Decembris* 1513.

c *Inuentarium cuſtoditum in Archiuio Lateran. In Gazophilacio* XII. *litt. I. & ita etiam P.Bonifacius vbi ſupra eod. fol.*235. *Cotouicus loco cit. & alij.*

d *Cornelius à Lapide comment.in Ioann.cap.*19. *verſ:*13. *Quareſmius d. tom.*2. *cap.* 2.*fol.* 183.*col.*1.

e *Panuinius m.ſ.lib.*4.*cap.*21.*fol.*170.*b*

f *Idem ibidem.*

g *Martinellus in præfato m.ſ. fol.*42.

h *De Craſſis in Diario prædicto ſub dicta die* 19. *Decemb.*1513. *in ſeſſ.*8. *Later.Concil.lib.*4. *& vltim. Diariorum eius fol.*68. *aſſeru. in ditiſſima Biblioth. Eminentiſsimi Card. Pij tom.*20. *Diuerſ.Diariorum; & idem refert Angelus Maſſarellus in ſuis m. ſ. aſſer. in Archiuio ſecreto Vaticano.*

i *Martinellus in ſuo m.ſ. ſupradicto fol.*41.

k *Panuinius ibid. fol.*170. *b.*

l *Martinellus m.ſ. loc.cit.*

m *Panuinius loc.cit.fol.*171.

n *Cencius Camerarius in lib. Rituali m.ſ. quem refert Eminentiſſimus Raſponus lib.* 4. *cap.* 19. *fol.*382.

o *Anaſt.Biblioth.impreſſ.Moguntiæ in Sergio II. fol.* 253. §. *Quo expleto, & edito Pariſijs*

fol.173.§.eod.lin.15.

p *Cæſar Card. Baronius Annal. tom.10. editionis Vaticanæ anno* 844.*fol.16.litt.E.*

q *Quæ etiam leguntur in vetuſto Codice pergameno in folio paruo m.ſ. eiuſd. Anaſt.aſſeru. in Bibl.Vaticana ſign. nu. ſupradicto 3764. §. Quo expleto fol.255.b. his tantum mutatis: Cum pulchrè decoros ibid.arcus.*

r *Baronius ibid.*

ſ *Andreas Victorellus in lib. nuncupato: Hiſtoria de Giubilei Pontificij par.3. fol.390. & ſeq.*

t *Baronius loc.citato.*

u *Anaſt. vbi ſup.*

x *Baronius ibidem.*

y *Biſciola epit. Annalium Eccleſiaſt. Baronij tom.2.an.* 844.*fol.400.in princ.*

z *Bulla hæc per extenſum ſuo loco adducetur.*

& *Martinellus in ſupracit.m.ſ. fol.40.*

a *Panuinius in dicto m.ſ.lib.4. cap.7. fol.160.b.*

b *Maſſarellus in ſuis m.ſ.aſſer.in Archiuio ſecreto Vaticano,tom. I. fol.92.*

c *Panuin.eod. loc. fol.160.*

d *In hoc cap.num.1.*

e *Chriſtianus Andrichomius Delphus in Theatro Terræ Sanctæ fol. 155. col. 2. num. 5. Quareſmius dicto tom.2. lib.4. cap. 2. fol. 181.col.1. §. Primus locus,& alij.*

f *Ioannes Zuallardus in libro nuncupato: Il deuotiſſimo Viaggio di Geruſalemme lib. 3. die 2. fol.165. litt.B. Ioannes Cotonicus in*

dicto

dicto Itinerario Hieroſ. & Syriaco eod. lib. 2. c. 11. fol. 256. Alexius Sagalà p. 2. medit. 87. nu. 3. fol. 118. Cor. Corn. à Lapide Comment. in S. Ioan. cap. 19. in verſum 13.

g *Andreas Fuluius de Antiq. Rom. lib. 2. fol. 28. Mirabilia Vrbis ann. 1566. fol. 6. b. Aloyſius Contarinus loc. cit. fol. 94. b. Mirab. Vrb. ann. 1582. fol. 2. b. Petrus Fuluius in lib. inſcript. Compendio del Celeſte, e diuino Teſoro cap. 16. fol. 209. F. Sanctes Auguſt. in lib. appellato: Le coſe marauiglioſe dell'alma Città di Roma fol. 5. Petrus Martyr Felinus in opere nuncupato: Trattato nuouo delle coſe merauiglioſe di Roma fol. 4. Ioan. Bapt. Cherubinus in lib. de mirab. Vrb. Italo idiomate fol. 5. Cotouicus vbi ſup. Tottus loc. ſup. cit. Quareſmius eod. loc. fol. 183. col. 1. Martinellus in prædicto m. ſ. fol. 39. & alij.*

h *Ioannes Baptiſta Paulianus de Iub. & Indulg. lib. 3. fol. 223.*

i *Bonifacius lib. 2. de perenni cultu Terræ ſanctæ fol. 234.*

k *Zuallardus loc. cit.*

l *Cotouicus in dicto Itinerario Hieroſ. & Syriaco eod. lib. 2. cap. 11. fol. 256.*

m *Rocchetta in opere vocato: Peregrinatione di Terra ſanta tract. 3. cap. 7. num. 12. fol. 156. Bernardinus Amicus in libro inſcripto: Trattato delle Piante, & Imagini de ſacri Edifizi di Terra ſanta cap. 18. fol. 24.*

n *Secli in libro appellato: Viaggio di Geruſalem-*

*me, narrat.*10.*fol.*102.*num.*8.

o *Quareſmius loc. cit. & fol.* 183. *col.* 1. §. *& quia.*

p *De Valle Viaggi par.*1.*epiſt.*13. *fol.*508.*nu.*5.

q *Ita monumenta Archiuij Later. m. ſ. in Arm. XV. litt. X. Y. fol.* 5. *Serranus vbi ſupra fol.*72. *Vgonius Sat. V. fol.* 44. *b. Rutilius Benzonius de Anno Sancti Iubilæi lib.* 3. *cap.* 15. *fol.* 388. §. *Ad hoc; Sebaſtianus Fabrinus in libro intitulato: Dichiaratione del Giubileo dell' Anno Santo cap.* 18.*fol.* 134. *Andreas Victorellus in additionibus ad Ciacconum in Sixto V.to.*2. *col.* 1823. *litt. C. Seueranus d. par.*1.*fol.* 543. *Marſilius Honoratus in Opuſculo dicto: Teſori dell' Anno Santo cap.*6. *fol.*127. *Raſponus dicto lib.*4.*cap.*10. *fol.*331.*atque alij innumerabiles.*

r *Sixtus V. in tom.* 2. *Bullarij dict. Conſt.* 105. *fol.*683.*col.*1.§.1.

ſ *S.Paulus epiſt.* 2. *ad Theſſalonicenſes cap.* 2. *num.*14.

t *Anfoſſius de Sacrarum Reliquiarum cultu,&c.* §.22.*num.*2. *fol.*164.*col.*2. *& fol.*165.*col.*1.

u *Tertullianus de præſcript.*

x *Serranus loc.cit.fol.*73. *Et Benzonius loc.cit.* §.*Tertiò per illas.*

y *S. Auguſtinus epiſt.*118.*cap.*5.*tom.*2.

z *Paulianus loc.cit.*

De

XLIII.

De maxima veneratione, qua habenda eſt Scala Sancta.

Cap. II.

1 PLVRIBVS vicibus Chriſtum Dominum tranſijſſe patientem per ſcalam iſtam, communis eſt [a] Authorum ſententia, & ego ſexies id egiſſe cum [b] Quareſmio arbitror, cuius amplector opinionem, qui ſcripſit: *Chriſtus tempore Paſſionis tribus vicibus eam aſcendit, & totidem ex ea deſcendit.*

2 Primò nimirum aſcendit, quando domo Principis Sacerdotum ad Pontium Pilatum Præſidem, vt cum ſummus Sacerdos, ac vniuerſum

Phariſeorum, ſcribarumquè Concilium apud illum multis prætenſis criminibus accuſarent, adductuſ [c] fuit; Et primò ex ea deſcendit, quando à Pilato ad Herodem fuit [d] amandatus.

3 Secundò ipſam aſcendit, cum ab impio Herode ad eundem Pontium, omni crudelitate in eo à cuncto militum exercitu (qui prædicto ſæuo Regi Herodi nullo immanitatis genere nempè cedebat) priùs adhibita, veluti inſanus morionis veſte indutus, [e] remiſſus fuit; & ſecundò ex ea deſcendit cum ductus fuit ad flagellationis [f] locum, ſi verum eſt, quod flagellatio extra palatium, quo vtebatur Pilatus peracta fuit, ſicuti præfatus [g] Quareſmius rectè probat.

4 Tertiò iterum eandem ſcandit, quando flagellatus coram Iudice denuò ſiſtitur, & ſpinis coronatus [h] fuit; Et tertiò deniquè per illam deſcendit dum

morti

morti iniuſtè adiudicatus, in qualibet ſacratiſſimi corporis parte exulceratus, ſpinea diuinum præcingens caput corona, incredibiles iniurias, & inſani furoris diras violentias libentèr, ac humilitèr perferens, fundenſque copiosè pretioſiſſimum ſanguinem ad Caluariæ locum raptus à crudelium militum barbara feritate [i] fuit, qui ſuper ſacros humeros duriſſimum Crucis patibulum deferebat prout [k] quamplures pijſſimè opinantur.

5 Hinc eſt, quod hæc venerabilis ſcala reſperſa fuit pijs [l] lacrimis amabiliſſimi Redemptoris (qui etiam in patibulo Crucis abundè [m] fleuit) & decorata [n] ſanguineis guttis eiuſdem Domini noſtri, ex quo in ipſa multis in locis diuiniſſimus [o] cruor cernebatur, præcipuè in duobus [p] gradibus, & ſummoperè in altero [q] gradu vbi craticula adeſt ex ære coro-

nario, non ſine admirabili [r] miraculo per ſæcula multa aſſeruatus.

6 Quapropter inibi ſe Chriſticolæ procumbentes peculiari deuotione erga Chriſti paſſionem quamplurimos [ſ] actus contritionis eliciunt, & affectu ardentiori ſuauiſſimè deoſculantur, quaſi dulciſſimas guttas Dominici cruoris, auro longè pretioſiores, quæ ibi olim erant, lambere deſiderantes: propterea quis nempè cælo ipſo ſcalam iſtam non diceret feliciorem, atquè pulchriorem? nam ſi cælum ſe fulgidis ſtellis oſtentat, hæc illuſtrior ſanguineis ſtillis vnigeniti filij Altiſſimi redditur; & ſi illic diluculum, & pater luminum naſcitur, hic ſol iuſtitiæ Deus noſtrarum perennium felicitatum formoſam produxit auroram; quamobrem hi gradus ſcalæ iſtius valdè ſuperbirent, niſi optimam diſciplinam ſanctæ humilitatis accepiſ-

ſent

ſent à pretioſo ſanguine illius, [t] qui humiliauit ſemetipſum vſque ad mortem.

7 Si ergo hanc ſcalam ſæpe ſæpiùs Redemptor æternus ſacratiſſimis pedibus calcauit, decorauit ſacroſanctis veſtigijs, & copioſis lacrymis, proprioque cruore abſquè dubio inſigniuit, qualis erit honor, qui cultus, & veneratio quæ illi iuremerito debetur? maxima vtique, & cuius maior inueniri haud poſſit, ac infinita; Et ſi multa veneratione dignum exiſtimans ſuæ ſcalæ viſionis locum Patriarcha Iacob, venerabundus, [u] pauenſque: *Quàm terribilis eſt* (inquit) *locus iſte? non eſt hic aliud niſi domus Dei, & porta cæli*; Et tamen diuiniſſimo cruore ſanctificatus non erat, qua maiori ratione hoc vtique dixiſſet de ſcala iſta, atque affirmaſſet, ſuper qua ſanguinem ipſum filij Deì, &

non

non [x] Angelos, ſed Deum aſcendentem, & deſcendentem per eam vidiſſet? Ex quo ſemper locus iſte à fidelibus in magna [y] veneratione habitus fuit, & viſitatus; *Etenim* ([z] Sixtus V. ait) *ſi præcipua veneratione digniſſima ſunt ea omnia, quæ per contactum ſacratiſſimi Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti, in quo omnis plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitat, ſanctificata iure optimo cenſentur; quanta demum reuerentia, animiquè dimiſſione colendæ; quanta etiam honorificentia, & decore ornandæ, & aſſeruandæ erunt hæ ſacreſanctæ ſcalæ, quas idem Dominus, ac Redemptor noſter iàm antea flagellatus, & ſpinea corona caput circumuulneratus, non modò nudis ſacrorum pedum plantis, ſed eo ipſo, quem pro nobis effundebat, ineſtimabili ſanguine aſperſit, ſimulque glorioſis beatorum pedum, & cruoris ex ſanctis vulneri-*

neribus copioſè manantis veſtigijs, quæ adhuc extant, impreſſas, ac notatas reliquit? Adorabimus inquit, [a] *Propheta in loco iſto, vbi ſteterunt pedes eius, & rurſus;* [b] *Adorate ſcabellum pedum eius, quoniam ſanctum eſt. Apud* [c] *Iſaiam quoque legimus: Locum pedum meorum glorificabo, & ad ſanctam Ciuitatem Hieruſalem:* [d] *Adorabunt veſtigia pedum tuorum. Et apud* [e] *Ezechielem: Locus ſolij mei, & locus veſtigiorum pedum meorum.* Hactenus Sanctiſſimus Pontifex Sixtus Quintus; Quare Regum, & ſummorum quoque Pontificum genibus conteri mos eſt, inferiuſque oſtendam.

L.

a *Serranus loc. cit. fol.72. & 73. Vgonius Stat. V. fol. 44. b. Sixtus V. dict. Conſt. 105. §.1. Chriſtianus Andrichomius Delphus in Theatro Terræ ſanctæ fol.155. col.2.nu.5. Benzonius vbi ſupra §. Ad hoc propè finem, Fabrinus cap. 8. fol.135. Felin. de mirab. Vrbis fol.4. Mantegatia lib.2. cap.32. fol. 296. Sanctarellus d.cap.31.n.2.fol.286. Seueranus p. 1. fol. 543. & p. 2. fol. 131. Tottus vbi ſupra dict. fol.455. Auguſt.Calcagninus in opere inſcripto: Dell'Imagine Edeſſena libri due, obſeruat. 33. fol. 460. §. Circa la ſeconda, Ioan. Baglionus in opuſculo nuncupato: le noue Chieſe fol.131. Honoratus cap. 6. fol. 127. De Valle loc. ſupracit. Martinellus in libello: Roma ricercata die x. fol.419.& alij quamplurimi.*

b *Quareſmius loc. cit. dict. fol. 183. col. 1. §. & quia.*

c *Serranus ib.fol.73. Benzon.ib. Fabrin.loc.cit. Seueran.ibid. Quareſm.ib. Honoratus loc. ſupradicto & iuxta Euangelium S. Matthæi cap. 27. num. 1. S. Marci cap. 15. num. 1. S. Lucæ cap. 23. num. 1. S. Ioannis cap. 18. num. 28.*

d *Seueranus p. 2. fol. eod. Quareſmius ibid. & ſecundum Euangelium S.Lucæ cap. 23.n.7.*

e *Serranus dict. fol.73. Benzonius eod.loc.§.ſecundò, Fabrinus fol.135. Seueranus par. 1. fol.543.& par.2.fol.131. Quareſmius eod. loco, Honoratus ibidem fol. 127. & iuxta*

Euan-

Euangelium S. Lucæ eod.cap.23.num.12.

f *Quareſm. eodem loco, & ſecundum Euangelium S.Matthæi, d.cap.27. num.26. S.Marci cap.15.num.15. S.Ioan.cap.19.n.1.*

g *Quareſm. ibidem, ac ſecundum Euangelium S.Matthæi dict. cap.27. num. 26. S. Marci cap.15.num.15. S.Ioan.cap.19.n.1.*

h *Zuallardus dict.lib.3.die ſecunda fol.165. litt. B. Quareſm.eod. fol.183. col.1.§.Et quia, & iuxta Euangelium S.Matth.cap.27.n.29. S.Marci cap. 15. num.17. S.Ioan. cap. 19. num.2.*

i *Serranus vbi ſupra, Benzonius loc.cit.§.Tertiò per illas; Fabrinus eodem loco, Rocchetta dict. tract.3. cap. 7. fol.156.n.12. Seueranus, Honoratus, & de Valle locis citatis, atquè Emin. Raſponus eod. lib. 4. cap. 10. fol.331. alijque, & ſecundum Euangelium S.Matth. cap.27. num.31. S.Marci cap.15. num.20. S.Lucæ cap.23. num.26. S.Ioann. cap.19. num.16.*

k *Bonifacius lib.2. de perenni cultu Terræ ſanctæ, quem refert Quareſmius loc.cit.fol.182. col.2.§.Placet, Zuallardus ibid. Serranus d. fol.73. Benzon.loc.cit. Fabrinus eod. fol. 135. Cotonicus vbi ſupra lib. eod. cap.11. fol. 256. Rocchetta loc. cit. Seueranus eod. fol.543. Honoratus vbi ſupra fol. 127. De Valle par.1. fol.508. & cæteri multi.*

l *Felin. loc.cit. Tottus ibid. Seraphinus Pace in libello appellato: Modo di fare la Scala ſan-*

ta fol. 12. & alij.

m *Beatus Vbertinus de Caſali in libro inſcripto: Arbor vitæ Crucifixæ Ieſu lib.4.cap.16.*

n *Paſchalis PP. Secundus in ſupradicta Bulla, Iulianus de Datis in libro cuius initium eſt: Comincia el tractato di Santo Ioanni Laterano fol. 6. b. & in altero Stationum Vrbis fol. 3. edit. ann. 1492. & aſſeruat. in celeberrima Bibliotheca* BARBERINA, *liber Indulgen. & Reliquiar. Romæ editus tempore Alexandri VI. & cuſtoditus in bibliotheca Angelica apud S. Auguſtini Eccleſiam, mirabilia Romæ an.1511.& an.1550. Paulianus loc.cit. dict. fol.223. Mirabilia anni 1566. fol.6. b. Bonifacius vbi ſupra, Contarinus loc.cit. Mirabil.ann.1582. fol.2. b. Sixtus V. d. Conſt. 105. §. 1. Angelus Rocca de Bib. Vat. fol. 23. Petrus Martyr Felinus m.ſ.in Bibl.Vat. ſignat. n.5490.& inter mm.ſſ.latinos Bibl.Vrbin.ſign.n.1011. Cotonicus loc.cit.Panciroluſ in calce operis in Indice Reliquiarum,verbo:Gieſù Chriſto, §.Scale del Palazzo, Sanctarellus dict. fol. 286. Victorellus in additionib. ad Ciacon. in Sixto V. col.1823.lit.C. Tottus vbi ſup.*

o *Fabrinus dict.c.8. fol.135. Rocchetta vbi ſup.*

p *Seueranus par. 1. d. fol. 543. Honoratus eod. cap.6. fol.127.*

q *Magna Tabula Lateran. col. 2. §. In Capella S.Silueſtri,Primus Cabilunenſis Epiſc. in Topographia SS. Chriſt. Martyrum*

fol.

fol. 148. b. Mirabilia Vrbis impreſſa ann. 1566. fol. 6. b. Contarinus loc. citato Mirabilia ann. 1582. fol. 2. b. Monumenta m. ſ. Archiuij Later. in Arm. XV. lit. X. Y. fol. 5. Andrichomius loc. cit. Petrus Fuluius vbi ſup. cap. 16. fol. 207. Fr. Sanctes Auguſtinianus in lib. inſcripto: Le coſe marauiglioſe dell' Alma Città di Roma fol. 5. Felinus de mirab. Vrb. loc. cit. Io. Baptiſta Cherubinus in lib. de Mirab. Vrbis Italo idiom. fol. 5. Mantegatia vbi ſupra. Ioan. Henricus à Pflaumern in Mercurio Italico verb. Roma fol. 310. editionis Lugdunenſis, Tottus loc. cit. Pace loc. cit.

r *Sanctarellus ibid.*

ſ *Martinellus in ſupradicta Roma eodem fol. 4?9.*

t *S. Paulus epiſt. ad Philippenſes cap. 2. n. 8.*

u *Geneſ. cap. 28. num. 17.*

x *Ibid. num. 12.*

y *Quareſmius in ſupradicto tom. 2. lib. 4. cap. 2. fol. 183. §. Et quia in fine.*

z *Sixtus V. dict. Conſt. 105. in tom. 2. Bullarij fol. 683. §. 1. col. 1. in fine.*

a *Dauid pſ. 131. verſ. 7.*

b *Pſ. 98. verſ. 5.*

c *Iſaias cap. 60. num. 13.*

d *Ibidem num. 14.*

e *Ezechiel cap. 43. num. 7.*

De amplis Indulgentijs Scalæ Sanctæ.

Cap. III.

1 EXIMIAM huius ſcalæ ſanctitatem ante mentis oculos meritò Summi Pontifices habentes, augendæ erga illam, gentium, & nationum condignæ deuotionis cauſa, non vulgares [a] indulgentias (quas nempè acquirunt genuflexi, & religiosè aſcendentes) conceſſerunt; Vndè Sixtus V. qui admodum accuratus fuit in rebus omnibus Scalæ ſanctæ, prædicta ſua eſactiſſima [b] Bulla aliquas huic minimè largitus eſt indulgentias, fortaſſe, quia fixum animo ſuo erat, illarum copiam inibi eſſe maximam; quapropter ſuperfluum illi viſum fuit id agere.

Diſ-

2 Diſcrepant inter ſe Authores circa Indulgentiarum harum quantitatem; Alij [c] enim dicunt ibi eſſe indulgentias trium annorum, & tot quadragenarum pro ſingulo gradu.

3 Alteri [d] ſeptem annorum ſingulo quoque gradu, & totidem [e] quadragenarum.

4 Multi [f] nouem annorum, & tot quadragenarum.

5 Reliqui [g] trium millium annorum, ac totidem quadragenarum.

6 Sed diploma [h] Paſchalis ſecundi cunctas amputat difficultates, eo quia ex illo habetur, Sanctum Leonem Quartum indulgentias conceſſiſſe trium annorum pro quolibet gradu, & ipſum Paſchalem auxiſſe ad nouem, cuius tenor de verbo ad verbum talis eſt.

Paſchalis Epiſcopus ſeruus Seruorum Dei in perpetuum. Ad Apoſtolice

lice dignitatis faſtigium cum primum a Deo, nullo meritorum ſuffragio, ſed eius inſcrutabili conſilio fuimus euocati, illud precipue in corde habuimus, vt ſacris monumentis debiti honoris a nobis extaret obſequium. Cum itaque ſacra limina, ſeu venerabiles gradus, quos Hieroſolymis Ieſus Chriſtus Dominus noſter ſuis greſſibus, & ſanguine conſecrauit, dudum Laterani latentes felic. record. Sergius ſecundus Predeceſſor noſter in ſui Pontificatus primordijs ante fores Eccleſie Lateranenſis ſponſe noſtre in ſcalam vulgo Pilati dictam adaptauerit, arcuſque ibidem ab eodem erectos, deuotis picturis exornauerit, & beate memorie Leo Quartus etiam Predeceſſor noſter indulgentijs inſigniuerit, trium videlicet annorum pro quolibet gradu orando ſcandentes acquiſituri: Nos ad augendam erga prefatam Scalam, intuitu Dominice paſſionis fi-

de-

delium religionem, de omnipotentis Dei miſericordia, & Apoſtolorum eius Petri, & Pauli auctoritate confiſi, tenore preſentium predictas indulgentias confirmamus; Illis vero, qui maiori deuotione accenſi congenulati per ipſam aſcendent, toties quoties hoc fecerint, ſex inſuper annos pro ſingulo quoque gradu de iniunctis eis penitentijs miſericorditer relaxamus. Datum Laterani nonas Auguſti Pontificatus noſtri anno primo.

7 Paulus V. Summus Pontifex anno 1617. vigore Breuis conceſſit Sanctimonialibus S. Mariæ in Campo Martio Vrbis Ordinis S. Benedicti indulgentias Scalæ ſanctæ, quotieſcunque quandam deuotam Scalam genibus flexis in eius monaſterio aſcenderint.

8 Etiam Clemens Nonus ſanct. mem. eiſdem Scalæ ſanctæ indulgen-

tijs

tijs numiſmata, vulgò *medaglie* S. Petri de Alcàntara, & S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis pro vna vice tantum in anno inſigniuit.

9 Nouiſſimè idem ſtatuit Sanctiſſimus Dominus noſter Clemens Decimus pro numiſmatibus quinque Sanctorum ab eodem Diuorum numero adſcriptorum.

a Sic habetur ex Indulgentijs Lateran. Eccleſiæ ſedente Gregorio XIII. per Camerales editis, è Camillo Fanuccio in libello cuius titulus eſt: Regola, & Ordine da oſſeruarſi in viſitare le ſette Chieſe fol. 86. & ex Henrico à Pflaumern in Mercurio Italico loco cit.

b Sixtus V. Conſtit. ſupradicta 105.

c Mirabilia Vrbis anni 1582. *fol.* 2. *b. Frater Sanctes loc. cit. fol.* 4. *Cherubinus ſupracit. fol.* 5. *Felin. de mirabilibus Vrbis eod. fol.* 4. *Tottus d. fol.* 455. *Pace loc. cit.*

fol.

fol. 13. Martinellus ibid. fol. 419. & 420.

d Monumenta Lateran. Eccleſ. Altari Pontificio eiuſd. Baſilicæ appenſa, Summaria Indulg. ipſiuſmet Baſilicæ impreſſa, & m.ſ. in illius Archiuio aſſeruata in Arm. num. XIII. litt. Q.

e Magna Tabula Lateran. col. 2. §. in Capella S. Silueſtri.

f De Datis in ſupracit. Tract. Baſil. Lat. fol. 6. b. Liber Indulg. & Reliquiarum Vrbis Alex. PP. VI. ſedente impreſſ. Mirabilia Romæ edit. ann. 1511. 1550. & 1566. fol. 6. b. Simplicianus Turrinus in libro Indulgentiarum, &c. Confraternit. B. V. Conſol. & S. Monicæ iuſſu Greg. XIII. reuiſo, & approbato fol. 25. & à Clemente VIII. confirmat. Seraphinus Pagni in libro Indulgentiarum Vrbis lib. 2. fol. 44. Petrus Fuluius loc. cit. Camillus de auxilio in libello intitulato: Sommario dell'Antic. Orig. della Relig. Carmel. fol. 178. Archangelus Caraccia in libro appellato: Inſtruttione per dire il Santiſſimo Roſario editionis Florentinæ par. 2. cap. 10. fol. 142.

g Barnabas Veries Hiſpanus in libro inſcripto; Norte Eſpiritual, tract. 1. fol. 283. & aly.

h Extat antiquiſſimum eius exemplar in Archiuio Lateranenſi in Armario XIV. in capſula ſignata litt. C. vna cum tranſumpto authentico illius in pergamena, quod, ne vlteriori vetuſtate penitus periret, iuſſu Capi-

pi-

pituli Lateranenſis de verbo ad verbum extraxit Simius Curiæ Eminentiſs. Card. Vicarij, & eiuſdem Capituli Notarius, vt etiam apparet in actis ipſius, & legitur in Bullario Lateranenſi m.ſ. fol.14.

i *Ita Hyacinthus de Nobilibus in Chronicis Italica lingua editis illius Cænobij §. Dentro il Monaſterio, quæ Martinellus refert in ſua Roma ex Ethnica Sacra cap. 9. fol.* 200.

De

LXI.

De vſitato more aſcendendi flexis genibus Scalam Sanctam.

Cap. IV.

1 QVAMVIS aliorſum atquè nunc eſt, fuerit olim ritus aſcendendi Scalam ſanctam, prout patet ex [a] dictis, vel ſaltem ad libitum [b] eſſet illam aſcendere genibus; attamen poſtea in [c] memoriam recolendæ Chriſti Domini amariſſimæ Paſſionis, hanc Scalam diuino ipſius cruore ſanctificatam, non niſi poſitis genibus mos, ſeù incæptus, ſiuè potiùs denuò reaſſumptus fuit.

2 Quamobrem Sixtus V. in ipſius translatione (de qua capite vltimo agemus)

mus)

mus) ne opificum pedibus conculcaretur [d] iuſſit, quod gradus qui infimo in loco veteris ſtructuræ ſitus erat, in noua ædificatione transferentium humeris impoſitus fuerit primus, & ſic de ſingulis; vndè præpoſtera hac graduum commutatione, Scalam ſanctam mortalium pedibus intactam, & non calcatam ante Sancta Sanctorum nitidè collocare decreuit, ſed Architecti tanta fuit diligentia, quod [e] ſinè præfata præpoſtera commutatione voluntatem Pontificis omninò adimpleuerit.

3 Quapropter non niſi flexis genibus [f] conſcendi debent: & hìc ſilentio præterire haud debeo cuiuſdam quippè temerarij hiſce temporibus prodigioſum euentum, qui cum inſpretum (vt opìnor) pedibus Scalam hanc ſacroſanctam aſcenſurus eſſet, vix propè gradum illum ſuper quem

Chri-

Chriſtum Dominum incidiſſe fertur, ſe appropinquauit, quod uirtute diuina coactus, & ipſe eò genuflexus ruit; nè vbi dilapſus eſt, ſub quo g curuantur qui portant orbem, peccator impius ſtaret, ex quo ille perterritus, & metu concuſſus amplius progredi præſumpſit, ſed retrogradus, non pedibus, at genibus deſcendit.

4 Summa igitur cum pietate, & maxima cum religione humilitèr genibus deflexis mulieres, ac viri eam h aſcendunt. *Et quia* (ait i Quareſmius) *Chriſtus tempore paſſionis tribus vicibus eam aſcendit, & totidem ex ea deſcendit* (prout Capite primo diximus) *nunc pij fideles iteratis vicibus, flexis genibus magna cum pietate illam aſcendunt, & ob frequentatas vices marmorei illi gradus excauati ſunt; quæ Ieroſolymis* (ſcilicet lectus Scalæ ſanctæ) *tali externo cultu non honora-*

tur, quia id fieri in ſuis domibus non permitterent infideles, & magnæ ſe irriſioni exponerent fideles: Hæc Quareſmius.

5 Ac certè hìc Romæ ſic illam omnes aſcendunt, & à pijs [k] quotidiè frequentatur, & [l] aſſiduè, quippè ſingulis ferè [m] horis, & Confeſſarij, præſertim Pœnitentiarij pœnitentibus ſæpè imponunt, quod in ſatisfactionem ſuorum peccaminum eam genuflexi, & orantes [n] aſcendant, qui libenter hoc faciunt; & inſuper eleemoſynæ pietatis cauſa eidem Scalæ ſanctæ erogantur, quas Lateranenſe Capitulum tamquam in ſuæ membrum Eccleſiæ habet ius ſingulis menſibus [o] exigendi.

6 Nec Pœnitentiarij ſolum Baſilicarum Vrbis ſuis pœnitentibus talem iniungunt aſcenſum; etiam verò Sanctiſſimi Vicarius S. R. E. Cardinalis ite-

iteratis vicibus hoc illis ordinat, quibus aliquando adiungit quoquè, quod ardentes candelas in manibus habeant.

7 Nequè genibus Scalam ſanctam vulgaris conditionis perſonæ ſolummodo ſcandunt, ſed etiam magni Principes, magnifici Reges, & ipſemet Romanus Pontifex, ſicuti [p] Fontana, [q] Benzonius, Fabrinus, [r] Cotouicus, & alij obſeruant.

8 Vndè inter coeteros anno Iubilæi 1575. in his gradibus genibus ſuffultum viſum fuiſſe Gregorium XIII. tradit Emin. [ſ] Raſponus, & non ſinè lacrymarum vbertate, vt aſſerit [t] Victorellus; Et præſertim id egiſſe anno 1589. Sixtum V. ijdem [u] Benzonius, & Fabrinus referunt: Hoc etiam de Clemente VIII. legitur: *Quem quidem* (Emin. [x] Raſponus inquit) *ſemel, atquè iterum eadem hora id humilitatis, ac deuotionis officium peregiſſe memo-*

E rant,

rant, reſiſtentem ad ſingulos gradus, & meditabundum, inque lacrymas, & oſcula identidem effuſum, quo tempore per ſolemnem abſolutionem Henricum Quartum Regem Galliarum in gratiam Eccleſiæ Catholicæ reduxit; Et quamuis vexaret podagra, attamen non reuocabat ſuauijs ſingultibus in gradibus repetitis, veluti y Victorellus aduertit; Vrbanus quoque Octauus Summus Pontifex, & Innocentius X. anno ſimiliter Iubilæi deflexis poplitibus eandem z conſcenderunt; quemadmodum tandem Clementem Nonum genibus pariter nixum ſæpè religioſiſſimè feciſſe proſpeximus, & præſertim decimo ſeptimo Kalend. Iunij anni 1668. Et octauo Kalend. Auguſti anno 1669. Quare meritiſſimus Præſul Eccleſiæ Vaſionenſis Illuſtriſsimus, & Reuerendiſsimus Dom. Ioſephus Maria Suareſius (ſua-

(ſuaue cuius ingenium haud parturit flores , niſi immortales omnigenæ eruditionis) id hiſce carminibus & pangebat.

Scala ſacro CHRISTI , quæ (Præſidis ipſe Tribunal
Dum cæſus ſubijt) tincta cruore riget,
Sæpiùs illa tuo quamquam ægro poplite preſſa eſt,
Sæpiùs illa tuis fletibus immaduit.

Et peruentus ad gradum prolapſionis Chriſti Domini , ipſemet pileolum de capite celeri veneratione abſtrahens ibi, vbi adeſt cratella , deuotiſſimè ſæpiùs deoſculatus eſt.

9 Cæterum quia nimirum quippè prolixus eſſem , ſi perſonarum illuſtrium, atquè potentium in eam ſcalam maximum obſequium percurrere vellem ; ideò dumtaxat adducam piæ recordationis Comitiſſam de Arimbergh Belgicam ; Iſta ſpectatiſ-

ſima fæmina ex Bruxellis nobili comitatu Patritiorum, atquè nobilium mulierum prædicto anno 1575. ad Vrbem profecta (vbi regiè à Cardinali Farneſio hoſpitiò accepta, ac benignè ab ipſo Summò Pontifice ſuſcepta fuit) congenulata in Scala ſancta mæſtum myſterium ſæuæ paſſionis cordium amoris Nazareni IESVS ſingulis gradibus deuotiſſima meditatione [a] ponderauit: Et deniquè per noſtra tempora ibidem vidimus, Chriſtinam Guſtaui Adolphi filiam Suecorum, Gothorumque Reginam [b] regalibus genibus prouolutam: Etiam plurimos S. Eccleſiæ Purpuratos venerabundos vidi Scalam ſanctam conſcendere genibus, inter quos maximè Eminent. & Reuerendiſs. D. FRANCISCVM BARBERINVM, qui ferè cūctis ſextis ferijs eam religioſè aſcendit cum multa omnium aſtantium

tium ædificatione: Quem pijſſimum morem vniuerſum penè Sacrum Cardinalium Collegium quampluriès fuiſſe ſequutum ſingulis annis, & præcipuè Paſſionis Dominicæ tempore pia aduenarum admiratione viſum fuit.

10 De Sanctis tandem minimè loquar, omnes enim Diui, qui Romam petierunt, & venerandam Lateranenſem Baſilicam ingreſſi ſunt, hanc quoque genibus flexis conſcendiſſe non eſt, cur dubitetur, veluti poſtremò dicendum de Sancto Ignatio Loyola, de S. Franciſco Xauerio, de S. Philippo Nerio, & legitur de Sancto Carolo Borromeo apud Authorem [c] ſuæ vitæ: *Quaſi ogni giorno faceua con le ginocchia à terra la Scala ſanta*, anno ſcilicet 1575. & anno 1579. quo redijt ad Vrbem, [d] *Entrato in Roma andò à ſmontare alle ſue caſe titolari di S. Praſſede, volendo la*

mattina ſeguente per prima attione viſitare la Chieſa di S. Pietro, e la Scala ſanta; At quia Chriſti fideles deuotè proſequuturi iſtud Chriſtianæ Religionis immitabile exemplum, & vetuſtiſſimum iſtitutum erga hoc Dominicæ Paſſionis inſigne monumentum, opus eſt, quod in ſua mente aliquas dùm hæc agunt, ſpirituales contemplationes habeant, idcircò capitulum ſubnecto de meditationibus ad piè iſta peragenda condignis.

a *Supra in cap.1.num.8.*
b *Ex Bulla Paſchalis PP. Secundi ſupra allata, & ex eod.num. 8.*
c *Serranus vbi ſupra fol.72. lin.20.*
d *Sixtus V. d.Conſt.105.§.*
e *Vt inferius cap.6. num. 1.iſtius Opuſculi.*
f *Contarinus loc. cit. Serranus ibidem lin. 23.*

Vgo-

Vgonius dict. ſtat. V. fol. 44. b. Henricus à Pflaumern vbi ſup. Sanctarellus dict. c. 31. fol. 286. n. 2. Martinellus in libro ſupradict. nuncupato: Roma ricercata, die 10. fol. 419.

g *Iob. cap. 9. verſ. 13.*

h *Andricbom. loc. cit. ſup. Mantegatia ibid. Pancirolus de reg. montium Eccleſ. 12. fol. 145.*

i *Quareſmius loc. cit. dict. fol. 183. col. 1.*

k *Franciſcus Schottus, & Hieronymus Ioannini us in Itinerario Italiæ par. 2. vbi de Vrbis Romæ admirandis cap. 8. die 2. fol. 109. editionis Vicentinæ.*

l *Andricbom. ibid. Serranus eod. loc. Mantegatia loc. cit.*

m *Cotouicus d. lib. 2. cap. 11. fol. 256.*

n *Benzonius vbi ſupra dict. §. Tertiò per illas poſt medium, Fabrinus dict. cap. 18. fol. 136.*

o *Raſponus d. lib. 4. cap. 10. fol. 332.*

p *Dominicus Fontana in volumine cuius initium eſt: Della Traſportatione dell'Obeliſco Vatic. e delle Fabriche, &c. lib. 2. fol. 2.*

q *Benzonius loc. cit. §. Ad hoc, in medio, Fabrinus loc. cit.*

r *Cotouicus eod. loc.*

ſ *Raſponus loc. ſupracitato.*

t *Victorellus in addit. ad Ciaconum in Greg. XIII. col. 1707. litt. E.*

u *Benzonius ibid. Fabrinus ibid.*

x *Raſponus eod. loc. cit.*

y *Victorellus In addit. ad Ciac. in Clem. VIII. col. 1862. lit. D.*

LXXII.

z *Raſponus vbi ſupra.*

& *Suareſius in Elegia de Ponte Aelio à Clemente IX. Statuis Angelorum decorato.*

a *Beltraminus de Beltraminis in Chronicis m.ſ. anni* 1575. *fol.* 108. *num.* 15. *Raphael Riera in hiſtoria eiuſdem anni lib.* 12. *cap.* 14. *Victorellus in libr. ſupradict. nuncupato Hiſt. de Giub. dicta par.* 3. *fol.* 402.

b *Raſponus loc. cit.*

c *Petrus Giuſſanus lib.* 3. *cap.* 6. *fol.* 229. *lit.* C. & *etiam id aſſerit Victorellus loc. cit. eod. fol.* 404.

d *Idem Giuſſanus ibidem lib.* 6. *cap.* 2. *fol.* 374. *litt.* B.

De

LXXIII.

De opportunis meditationibus aſcendentibus Scalam Sanctam.

Cap. V.

1 RELIGIOSE' Scalam ſanctam conſcendere cupientes, deuotas conſiderationes memoria tenere præcipuè amarę Paſſionis dulciſſimi IESVS, certè oportet, ac decet, vt ipſamet eorum deuotio suum ſortiatur effectum, ſcilicet ipſorum peccaminum veram contritionem, atquè indulgentiarum aſſequutionem.

2 Et hac de cauſa Sixto V. cordi fuit ex antiquo eiuſdem ſitu (de quo inferiùs) eam transferre; profectò quia locus ille ad excurrentis, & tranſeun-

ſeuntis turbæ admodum expoſitus erat, fideliumquè mentes à ſancta meditatione non mediocritèr [a] diſtrahebantur; atquè in iſta Scala ſanctiſſimæ Paſſionis eiuſdem myſteria exprimi fecit, nè ab aſcendentibus Dominicæ Paſſionis contemplatio ab eſſet, ſed vndequaquè ſe verterent, eiuſdem monumenta pia [b] meditatione contemplarentur; quod & Sergium ſecundum peregiſſe arbitror; etenim [c] Bulla Paſchalis ſecundi inquit, *Deuotis picturis exornauerit*.

3 Quapropter ſolerti attentione in animo voluere debent, qui illas ſcandunt; qualiter impaſſibilis Deus, noſtrarum cauſa culparum, in [d] ſimilitudinem hominum factus, vna, eadèmquè nocte, ductus ſit ſicut [e] ouis ad occiſionem, & ab inexplebili fame enectis lupis inter funebrium armorum horriſonum ſtrepitum, à nefan-

ſando Iſcariote mendaci oſculo proditus; deinde arctiſſimis vinculis crudeliter alligatus, iniquè accuſatus, & inhumanitèr ferreo colapho percuſſus, intolerabiles iniurias, ac immanes pœnas inter Scalæ huius aſcenſum, atquè deſcenſum, cum ad impium Præſidem Pilatum ſæpè adductus fuerit, perpeſſus eſt, præſertim quando per eam labens, vndique Sacratiſſimum ſanguinem profundens cum ſpinea corona, cæteriſquè ludibriorum, & cruciatuum inſtrumentis profectus eſt ad mortem: *Hæc Chriſtianus meditari debet* (ita f Serranus zelo Religionis accenſus homines admonet) *his inhærere tota mentis agitatione.*

4 Et iſta per hæc tempora Dominum pati debent ſibi repreſentare, ac ab eodem inuitari ad calamitoſam ſequelam illis verbis: g *Sequere me*:

vel

vel, *Si*[h] *quis vult poſt me venire abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me.* Quare obuiam illi amantèr ibunt, & genibus corporis, non ſolùm, at cordis prouoluti conſtanter dicent: *Sequar*[i] *te quocunque ieris.* Quia verò humana debilitas maxima eſt, ſingulari affectu, vt nos ſecum adducat, poſtulabimus. [k] *Trahe me poſt te*, & gratiam conferat illum noſtra cruce ad vltimum vſquè vitæ ſpiraculum [l] ſequendi.

5 Cæterùm arbitrariæ ſunt orationes pro quolibet gradu dicendæ, & multos [m] libellos ad hoc editos perlegi, ſed deuotiſſimæ certè illæ ſunt, quæ in libro cuius initium eſt: *Itinerarium pietatis, & doloris per eos gradus, quos Rex dolorum ſuis paſſibus, & ſanguine conſecrauit*, edito in lucem iuſſu Alexandri Marchionis Pallauicini anno 1625. Typis Romanis hæ-

hæredum Zannetti, ſuntque ſequentes, quas etiam refert [n] Martinellus.

In primo gradu. *O ſuauiſſime IESV o Vir dolorum, qui ad expianda generis humani crimina factus opprobrium hominum, & [p] abiectio plebis, vnus pro [q] populo tuo mori voluiſti, nè tota gens periret, te per [r] viſcera miſericordiæ tuæ deprecor, vt quemadmodum ſitienti populo fontem viuentis aquæ de petra produxiſti, ita de cordis mei duritie fontem educas lacrymarum, quibus debitas mihi flammas eſtinguam, & à te meorum ſcelerum veniam conſequar, qui [ſ] cor contritum non deſpicis, & humiliatum.*

In ſecundo. *IESV mitiſſime, quem in horto Getſemani prolixius orantem, ac perorantem in ſanguine, ad Patris tribunal, vindex criminum, acerba mortis cogitatio, triſtem, ac miſerum fecit ante miſeriam, tuorum quæſo vulne-*

ne-

nerum recordatione ſolue cor meum in fletum, vt dum [t] *me vides flentem, ego te ſentiam ignoſcentem, ac dolorum ſaltem particeps efficiar, qui reus omnium ſum, & vitali tuo vulnere ſaucius, te ſitiam fontem viuum, ſicut* [u] *deſiderat ceruus ad fontes aquarum.*

In tertio. *IESV clementiſſime Parens, qui proditorem impium oſculo liberaliter excipis & liberali amoris pretio ab iniquiſſimo parricida pœnas emis, & mortem, ne auertas, ò bone IESV faciem tuam à me, qui* [x] *peccaui in cælum, & coram te; ſed redeuntem filium qui perierat, & inuentus eſt, mortuus erat, & reuixit, nouo amoris tui ſpiraculo recrea, & per hanc captiuam libertatem tuam ſolue vincula colli mei, vt* [y] *te quocumque ieris ſequar, & in te requieſcam.*

In quarto. *Salue mæſtiſſima Dei ma-*

mater, cuius animam [z] *doloris gladius pertranſiuit, in hac doloris acerbitate ad tuæ clementiæ patrocinium confugio, tu me doloris filium, mater dolentium, ne deſere, tuus ego ſum, tu naufragantium, in hac valle lacrymarum portus, tu ſpes vna ſalutis meæ, conuerte oculos tuos ad me, & tot, tantorumquè ſcelerum reum, nè Iudici tradas igni damnandum, ſed quæ vitæ mater es, fac me inire veniam apud filium tuum, qui verba* [&] *vitæ æternæ habet, &* [a] *venit tollere peccata mundi.*

In quinto. *Innocentiſſime IESV,* [b] *qui propter ſcelera populi tui percuti voluiſti,* [c] *proijce poſt tergum tuum omnia peccata mea,* [d] *& dele iniquitatem meam, qui* [e] *miſereris omnium, & cuius miſericordiæ non eſt finis, & dum pro me per fora & per Vrbem ad ſceleſtiſſimum Pontificem traheris, victima*

ma meorum criminum, [f] iube me venire ad te, ò bone IESV, nam [g] ſi oportuerit me mori tecum, non te negabo. O felix eius mors, cuius vita [h] abſcondita eſt in Chriſto; vtinam trahar poſt paſtorem ouis, poſt Dominum ſeruus, poſt patrem filius: Sic mihi [i] viuere Chriſtus eſſet, & mori lucrum.

In ſexto. *Deus cuius faciem non videbit homo & viuet, reſpice [k] in faciem Chriſti tui, Iudæ proditoris oſculo fædatam priùs, iam coram peſſimo ſacrorum præſide ſacrilega militis impij dextera violatam, & qui iniuriarum vltor es, vlciſcere parricidiale crimen, ſcelus meum. En ego nefandi ſceleris artifex, & admiſsi criminis reus, ego iniquè egi, ego crimen edidi, ſed ſcelera mea obliuioni dà Pater miſericordiarum, quoniam [l] malum coram te feci, & peccatum meum contra me eſt*

ſem-

ſemper, & ſi non puniendo, ſed maximè miſerendo potentiam tuam oſtendis, fac potentiam in brachio tuo, & ſecundum miſericordiam tuam miſerere mei Deus, & ſalua me.

In ſeptimo. *O Benigniſſime amator hominum IESV Chriſte, te per innocentiam tuam deprecor, cui omnia viuunt, vt qui reus mortis ab iniquiſſimo Pontifice iudicatus es, m non tradas beſtijs animam confitentem tibi; nec obliuiſcaris mei in finem, qui non vis mortem peccatoris, ſed magis vt conuertatur, & viuat. Acerbiſſima iſta pœnarum genera, quæ ad mei reparationem ſubire voluiſti, ò bone IESV, propitientur n peccato meo, multum eſt enim, vt in æternum tibi ſoli viuam, & benedicam tibi omnibus diebus vitæ meæ.*

In octauo. *Ad te, o quis conſoletur ex caris tuis, ò Virgo filia Sion?* p

Num quem diligit anima mea vidiſti? Adiura filias Ieruſalem, vt ſi inuenerint dilectum tuum, nuntient q ei, quia dolore langues. O verè mater doloris, quæ filium paris in dolorem, & non eſt dolor, ſicut dolor tuus. r Indica mihi vbi paſcit, vbi cubat filius tuus, ego quæram eum, & ſi ſ inuenero, tenebo eum, nec dimittam, ſed apprehendam, & ducam in domum tuam. Tu mater miſericordiæ in huius vitæ anguſtijs dirige greſſus meos in ſemitis tuis, donec IESVM inueniam, & ad oſtium pulſanti t aperiatur.

In nono. *IESV pijſſime, qui u faciem tuam non auertiſti ab increpantibus, & conſpuentibus in te, ſed corpus tuum dediſti percutientibus, & genas tuas vellentibus, auerte x oculos meos, nè videant vanitatem, ſed leua eos ad te patientiſſime IESV, vt actores olim criminum, iàm pœnarum ſpectatores ea-*

diſ-

diſcant deteſtari, quorum te damnatum innocenter reum, vel intueri perhorreſcunt. En oculi mei ſemper ad te Deus cordis mei, tù y illumina eos, nè vnquam obdormiam in morte, nè quando dicat inimicus meus, praualui aduerſus eum.

In decimo. *Proficiſcere dulciſſime IESV, quo amoris pondere traheris, & perfice greſſus tuos, qui & exultaſti vt gigas ad currendam viam, & qui dolori tuo non parcis. parce* [a] *peccatis meis. Iam ò bone IESV dies* [b] *diei non eructat verbum, ſed verbera, & nox nocti ſcientiam indicat feritatis. Nuper inter militum conuicia peſſimè acceptus, iam inaudito crudelitatis genere perimendus pro me, Pilato traderis, qui Parenti Deo tradi debueras coronandus. Nunquid oblitus es tui, vt recorderis mei? Et me conceptum in peccatis, ac mortuum tuo facias funere rediuiuum? Da*

vt viuam, & tibi ſoli viuam IESV Chriſte.

In vndecimo. *Amabiliſſime IESV, qui ſic dilexiſti mundum, vt cum Barabba nefario latrone collatus, iniquiſſimos hoſtes tuæ pati iudices innocentiæ volueris, & omnium ferre ſuffragia ad mortem, qui omnibus viuendi fueras author, largire deprecor per miſericordiam tuam, vt mirabili tuæ charitatis edoctus exemplo,* [c] *diligam inimicos meos, & benefaciam his, qui oderunt me.*

In duodecimo. *Quis dabit capiti meo aquam & oculis meis imbrem lacrymarum, ô Virgo clementiſſima, vt qui doloris tui ſum reus, tecum dolendo lugeam ſacrilegas hebræorum voces, aut veriùs meas, quibus proponenti Pilato IESVM, ne filium tuum, an Barabbam dimitti placeret, toties ego cum illis reſpondi,* [d] *Non hunc, ſed Barab-*

bam;

bam; Tu, Virgo ſanctiſſima, noſti imperfectum meum, noſti vniuerſa delicta mea, ſed ne [e] *memineris iniquitatum mearum, imò miſericordiæ tuæ operiant multitudinem peccatorum meorum, & fiant* [f] *mihi lacrymæ meæ panes die, ac nocte, vt* [g] *recogitem annos meos in amaritudine animæ meæ.*

In tertio decimo. *IESV mitiſſime, qui ad columnam alligatus, vulneratus, & attritus es propter delicta, & ſcelera mea; concede, obſecro, vt ad columnam iſtam diuturnis iactata criminum tempeſtatibus portum teneat anima mea; & ſi in portu facturam naufragium eſt, tuo naufragetur in ſanguine. Columna hæc tuo irrorata cruore, ò bone IESV, mihi ſit errandi finis, nec plus vltra progrediantur iniquitates meæ, quæ* [h] *ſupergreſſæ ſunt caput meum, & ſicut onus graue gra-*

uatæ ſunt ſuper me. Ab hoc nunquam diuelli patiaris animam meam, ſed captiua eam in funiculis [i] *Adam, in vinculis charitatis.*

In quartodecimo. *Reſpice Pater cæli & terræ quantum doloris, ac pœnarum, non humana, ſed inhumana crudelitas ad cruciatum IESV Chriſti filij tui adornauerit. Aſpice ſpineum diadema, iocularem purpuram, arundineum ſceptrum; en qui oblatum paulò ante regnum à ſuis recuſauerat, cogitur illud à ſcurris, & ſannionibus accipere tam ioculare. O noſtræ crudelitatis portentum! Sed terra* [k] *dedit fructum ſuum,* [l] *maledicta in opere ſuo, ſpinas, & tribulos germinauit. Tu Creator omnium* [m] *operi manuum tuarum porrige dextram, & benedic hæreditati tuæ; non de* [n] *rore cæli, aut de pinguedine terræ, ſed de pretioſiſſimo ſanguine Filij tui, vt ſuis expiata ſceleribus fructus referat ſanctitatis.*

In quinto decimo. *Adoro dulciſſime IESV elucentem in lacero corpore maieſtatem tuam, & ad purpuræ huius conſpectum confundor, & erubeſco, non immemor ſcelerum meorum, quorum luis in ſanguine pœnam, quæ mihi ſoluenda erat in flammis. Agnoſco in improbitate vociferantium Iudæorum improbitatem meam, & quoties cum illis clamaui; ° Crucifige, crucifige, iam toties clamo, miſerere mei Deus, & ſalua me. Pateant quæſo, Domine aures benignitatis tuæ clamoribus meis, & miſerationes tuæ miſerias meas vincant, vt in æternum benedicam tibi. quia magnificatæ ſunt ſuper me miſericordiæ tuæ.*

In ſexto decimo. *Audi Virgo filia Sion, & inclina aurem tuam. IESVS filius tuus vulneratus purpura indutus ad ludibrium, ſpineo diademate coronatus, iniquiſſimo populi ſuffragio*

depoſcitur ad necem, & tibi mater mæſtiſſima, quia viuis in filio, doloris gladius non deerit. Suſcipe obſecro mater gratiæ, me in ſeruum tuum, vt dolori, & lacrymis tuis intereſſe valeam, & ex toto corde dolere, ac lugere diſcam iniquitates, ac ſcelera mea, propter quæ tot cruciatibus dilacerata in filio Rege, facta es Regina dolorum.

in decimo ſeptimo. *IESV fili Dauid, qui* [p] *propter nimiam charitatem, qua dilexiſti nos, voluiſti morti adiudicari, nè reminiſcaris* [q] *delicta mea, nequè vindictam ſumas de peccatis meis, ſed cum veneris iudicare terram, non intres in iudicium cum ſeruo tuo, quia non iuſtificabitur in conſpectu* [r] *tuo omnis viuens, & ſub* [s] *vmbra alarum tuarum protege me* [t] *donec pertranſeat furor tuus, vt per merita ſanctiſſimæ mortis tuæ, audire merear, venite* [u] *benedicti Patris mei, poſſide-*

te

te paratum vobis regnum à conſtitutione mundi.

In decimo octauo. *IESV mitiſſime, qui factus obediens vſque ad mortem, impoſitam humeris tuis Crucem ad Caluariæ locum pertuliſti, da mihi, quæſo, vt* x *veniam poſt te, abnegem memetipſum, tollam crucem meam, & ſequar te.* y *Iugum tuum ò bone IESV ſuaue eſt, & onus tuum leue, ſed fac vt illud portare ſic valeam, vt per hanc vallem lacrymarum tandem ad te perueniam, qui laborantes reficis, & commortuos conuiuere, & qui compaſſi ſunt tecum conregnare facis in gloria,* z *vbi mors vltra non erit, neque luctus, neque clamor, ſed gaudebit cor meum, quia feciſti mecum miſericordiam tuam.*

In decimo nono. *Ad te IESV piiſſime clamantem exaudi, & qui dixiſti Apoſtolis tuis: & cum exaltatus fue-*

ſuero à terra, omnia traham ad me ipſum, trahe me vi tuæ charitatis ad te, & excipe animam meam in foraminibus petræ, in cauernis maceriæ, [a] *vbi miſericordiæ affluunt, nec deſunt foramina, per quæ affluant. Peccaui peccatum grande, ſed quò fugiam neſcio, niſi ad vulnera tua, ſuauiſſime IESV, qui vulneratus es propter iniquitates meas. Te per hæc vulnera deprecor, vt hoſpitari mihi liceat in ſacro lateris tui vulnere, vbi defluente cum ſanguine aqua,* [b] *aſperges me Domine, & mundabor, lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.*

In vigeſimo. *Suſcipe MARIA mater Dei pendentem è ligno Crucis fructum ventris tui, & quia refugium peccatorum es, dic animæ meæ Quamdiù fugies à facie Dei tui,* [c] *quamdiù prolongabis iniquitatem tuam, &* [d] *dices in corde tuo, non eſt Deus.*

Con-

[c] *Conuertere ad Dominum Deum tuum, quia benignus, & miſericors eſt, patiens, & multæ miſericordiæ, & præſtabilis ſuper malitia. Quis ſcit, ſi conuertatur, & ignoſcat tibi, & relinquat poſt ſe benedictionem ſuam? Ecce* [f] *nunc tempus acceptabile, ecce dies ſalutis,* [g] *accede ad eum, & illuminare, & dicet tibi, ſalus tua ego ſum. O IESV dulciſſime, qui diues es in miſericordia;* [h] *tædet animam meam vitæ meæ, &* [i] *cognoſco iniquitatem meam, ſed qui ſaluas omnes, & neminem vis perire,* [k] *miſerere mei, & adiuua me Deus, & propitius eſto peccatis meis propter nomen tuum.*

In vigeſimo primo. *Miſericordioſiſſime IESV, qui in hora mortis tuæ ad Patrem conuerſus pro crucifigentibus te deprecatus es veniam dicens: Pater* [l] *ignoſce illis, quia neſciunt quid faciunt; Ego filius tuus, qui patior,*

ignoſ-

ignoſco, ignoſce & tu Pater, & oſtende in illos paternam charitatem tuam quoniam, etſi mali ſunt, tamen filij tui ſunt. Pater ignoſce illis, quia neſciunt quid faciunt. Et tu IESV dulciſſime ignoſce, & [m] *ignorantias meas nè memineris, ſed obliuiſcere peccatorum meorum, & ſonet vox tua in auribus meis: Fili* [n] *remittuntur tibi peccata tua.*

In vigeſimo ſecundo. *IESV ſemper miſericors, qui & è Cruce peccatores vocabas, & quærebas, cui peccata dimitteres, nam latroni dicenti:* [o] *Memento mei cum veneris in regnum tuum, reſpondere voluiſti:* [p] *Amen dico tibi, hodiè mecum eris in paradiſo; Scinde cor meum in fletu, vt tactus dolore ſcelerum meorum, cupiam diſſolui, & dicam tibi, memento mei cum veneris in regnum tuum. Aperi mihi, ò bone IESV, oſtium miſericordiæ, qui*

ve-

veniſti ouem perditam quærere, & peccatores ſaluos facere, vt per vulnera tua ſalutis æternæ pignus conſequar, & tuorum ſim particeps meritorum.

In vigeſimo tertio. *IESV Rex martyrum, q qui cum tranſires ex hoc mundo ad Patrem, reſpiciens matrem ſtantem iuxta Crucem, & Diſcipulum, quem diligebas, dixiſti matri tuæ: r Ecce filius tuus, deinde Diſcipulo: Ecce mater tua, hic erit tibi in filium, tu eris illi in matrem; miſerere Domine orbitatis, & viduitatis meæ, & me ne ſ relinquas orphanum, ſed Virginis curæ committe, vt omnibus diebus vitæ meæ matrem experiar gratiarum, & in hora mortis mediatricem ſentiam apud te iuſtiſſimum Iudicem pro me miſerrimo peccatore interpellantem, vt liber è corpore mortis huius ad te feſtinem, videam gloriam tuam, & laudem dicam nomini ſancto tuo.*

In

In vigeſimo quarto. *Iam mater miſericordiarum recipe me in filium tuum*, [t] *audi eiulatum pupilli tui*, *&* *porrige manum tuam optimam adiutricem*, *vt retrahat me de profundis peccatorum meorum*, *&* *de* [u] *lacu miſeriæ*, *&* *de luto fæcis*: *nè moriente filio tuo*, *deprædetur animam meam* [x] *leo rugiens*, *qui circuit quærens quem deuoret*, *&* *nè peream vidente miſericordia oculorum tuorum*, *aſpiciente clementia viſcerum tuorum*, *aperi mihi theſaurum charitatis tuæ*, *&* *non auertas faciem tuam à me*, [y] *nec declines in ira à ſeruo tuo*. *Ante* [z] *te eſt omne deſiderium meum*, *&* *gemitus meus à te*, *non eſt abſconditus*.

In vigeſimo quinto. *IESV Rex dolorum*, *qui cum* [&] *tenebræ factæ eſſent ſuper vniuerſam terram*, *ſub Crucis pondere gemens clamaſti voce magna*: [a] *Deus meus*, *Deus meus*,

vt

ut quid dereliquiſti me, recordare, ò bone IESV, huius poſtremi doloris, & in tenebris vitæ meæ, nè me deſeras morientem, ſed [b] *oſtende mihi faciem tuam, & dà vt ex fontibus vulnerum tuorum* [c] *hauriam aquas in gaudio, & non* [d] *ſitiam in æternum, ac pro amariſſimo felle peccatorum meorum, quod ſitienti tibi in Cruce, mea propinauit iniquitas, ſitim meam tuo ſanguine recrea, & ſatia me ex aquis miſericordiæ tuæ Deus meus.*

In vigeſimo ſexto. *IESV Saluator mundi, qui in ara Crucis pro redemptione humani generis obtuliſti te victimam Deo Patri placentem, & ſubleuatis oculis in cælum dixiſti: Pater* [e] *in manus tuas commendo ſpiritum meum; & vt recreares in nobis extinctum ſpiraculum vitæ, in Cruce expiraſti: placeat tibi, ò bone IESV, opus manuum tuarum, & ſpiritum,*

quem

quem tuo ſanguine refeciſti, ſuſcipe, & vna cum eo ſ accipe memoriam, intellectum, ac voluntatem omnem meam. Quidquid habeo vel poſſideo, mihi largitus es, id tibi totum reſtituo, ac tuæ prorſus voluntati trado gubernandum, amorem tui cum gratia tua mihi dones, & cuſtodias animam meam, quia tua eſt, nè vllus auferat eam tibi Domine Deus meus.

In vigeſimo ſeptimo. *IESV vita morientium, qui cum iàm mortuus eſſes pro nobis, voluiſti tibi lancea latus aperiri, vt quod ſanguinis in corde ſupererat, liberalitèr effunderes in remiſſionem peccatorum, & accedentibus ad te contrito corde, & humiliato, facilis pateret aditus ad cor, admitte me per vulnera tua, in latus tuum, vt in eo ſit requies mea, in ſæculum ſæculi. O bone IESV, qui paſſus es in latere ferrum, patere, & me ferro du-*

duriorem, vt igne tuæ charitatis emollitus, te ſolum quæram, te ſolum diligam, te ſolum amem gaudium meum, quies mea, ſalus mea, Deus meus, & omnia.

In vigeſimo octauo. *MARIA Dei mater, quæ in acerbiſſima filij tui morte, quamuis doloris gladio vulnerata, gementes tamen, & flentes iuuare non reſpuis, reſpice me oculis miſericordiæ tuæ ſub pondere meorum criminum collabentem, & dexteræ tuæ patrocinio ſubleua, vt per te acceſſum habeam ad ſuauiſſima vulnera filij tui, & dicam Deo meo, multiplicatæ ſunt Domine iniquitates meæ, & non eſt ſalus mihi, quia nimis excitaui iracundiam tuam, ſed qui multum miſericors es, nè recorderis peccata mea, nè ſimul perdas me cum iniquitatibus meis, ſed parce mihi Domine, & ſanguine tuo dele peccata mea. Fige, ò bone IESV*

vulnera tua cordi meo, vt amore amoris tui moriar, qui amore amoris mei dignatus es mori.

Hìc addi poſſet ſequens antiphona, & oratio, quæ inibi in tabella parieti affixa legitur.

Saluator mundi ſalua nos, qui per Crucem, & paſſionem tuam redemiſti nos, auxiliare nobis, te deprecamur Deus noſter.

℣ *Omnis terra adoret te, & pſallat tibi.*

℟ *Pſalmum dicat nomini tuo Dñe.*

Oremus.

Benigniſſime IESV, qui pietate ineffabili, & amore incomprænſibili omnia pro nobis poſſibilia patiendo tormenta, per huius ſcalæ gradus ad amariſſimæ Paſſionis tuæ finem peruenire voluiſti; te humilitèr deprecamur, vt eiuſdem Paſſionis tuæ meritis per gradus gratiæ ad dulciſſimæ gloriæ tuæ terminum aſcendere, & peruenire valeamus.

Qui

Qui cum Patre, & Spiritu Sancto viuis, & regnas in ſæcula ſæculorum. Amen.

Sequuntur orationes præfati Itinerarij.

Sancti, Sanctaquè Dei omnes intercedere dignemini pro noſtra, omniumquè ſalute.

Omnes Sancti, & Sanctæ Dei.
Intercedite pro nobis.

Oremus.

Concede, quæſumus omnipotens Deus, vt interceſſio Sanctæ Dei Genitricis MARIÆ, Sanctorumquè omnium, Apoſtolorum, Martyrum, Confeſſorum, atquè Virginum, & omnium Electorum tuorum, nos vbiquè lætificet: vt dum eorum merita recolimus, patrocinia ſentiamus. Per Dominum noſtrum IESVM Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus Sancti Deus

per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

Oremus pro benefactoribus noſtris.

Retribuere dignare Domine omnibus bona facientibus propter nomen ſanctum tuum vitam æternam. Amen.

Saluos eos fac ab omni malo.

Deus meus ſperantes in te.

Mitte eis Domine auxilium de Sancto.

Et de Sion tuère eos.

Domine exaudi orationem meam.

Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Deus qui charitatis dona per gratiam Sancti Spiritus tuorum fidelium cordibus infudiſti, da benefactoribus noſtris famulis, & famulabus tuis, pro quibus tuam deprecamur clementiam, ſalutem mentis, & corporis: vt tè tota virtute diligant, & quæ tibi placita ſunt, tota dilectione perficiant. Per Dominum noſtrum IESVM Chri-

ſtum

ſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus Sancti Deus per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

Si iniquitates obſeruaueris Domine: Domine quis ſuſtinebit?

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obſeruaueris Domine: Domine quis ſuſtinebit?

Quia apud te propitiatio eſt: & propter legem tuam ſuſtinui te Domine.

Suſtinuit anima mea in verbo eius: ſperauit anima mea in Domino.

A cuſtodia matutina vſquè ad noctem: ſperet Iſrael in Domino.

Quia apud Dominum miſericordia: & copioſa apud eum redemptio.

Et ipſe redimet Iſrael ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine.

Et lux perpetua luceat eis.

Requieſcant in pace.

Amen.

Si iniquitates obſeruaueris Domine, Domine quis ſuſtinebit?

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

Et nè nos inducas in tentationem.

Sed libera nos à malo.

A porta inferi.

Erue Domine animas eorum.

Requieſcant in pace.

Amen.

Domine exaudi orationem meam;

Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Fidelium Deus omnium conditor, & redemptor, animabus famulorum,

fa-

famularumque tuarum, remiſſionem cunctorum tribue peccatorum; vt indulgentiam, quam ſemper optauerunt, pijs ſupplicationibus conſequantur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Requiem æternam dona eis Domine.

Et lux perpetua luceat eis.

Requieſcant in pace.

Amen.

Animæ omnium fidelium defunctorum per miſericordiam Dei requieſcant in pace.

Amen.

a Sixtus V. in ſua Conſt. 105. §. 1.
b Idem dicta Conſt. col. 1. §. 4. Angelus Rocca vbi ſupra.
c Paſch. PP. bulla in cap. 3. huius opuſc. num. 6.
d S. Paulus epiſt. ad Philipp. cap. 2. num. 7.
e Iſaias cap. 53. num. 7.

f Serranus loc.cit. fol.73.

g Matth.cap.9.num.9. Marc.cap.2.num. 14. Lucæ cap.5.num. 27. Ioan.cap.1.n.43.

h Matth.cap.16.n.24.

i Matth.cap.8.num.19. Luc.cap.9. n.17.

k Cantic. cap.1.num.3.

l Ex Seuerano par.2. fol.131.

m Primus m.ſ. exiſtit, & fuit exaratus à Sebaſtiano de Paulis Beneficiato Lateranenſi.

Secundus editus eſt Romæ per typographos Camerales anno 1647. Seraphini Pace, cuius titulus exiſtit: Modo di fare la Scala Santa con diuotione, &c.

Tertius cum eodem initio Cæſaris Fauonij ibid. impreſſus à Ioanne Baptiſta Robletto anno 1655.

Quartus principium habet: Meditatione alla Scala Santa Leonardi Nardoni anno eodem à Franciſco Alberto Tani in Vrbe editus.

Aſſerit etiam Felinus in mirab.Vrb. fol.4.extare ipſius libellum nuncup. Guida Spirituale, quem non vidi; Attamen in Bibliotheca Vaticana aſſeruatur (vt dixi) ſub nu.5490. & ibidem inter mm. ſſ. latinos Bibliothecæ Vrbin. ſub num. 1011. liber inſcriptus: Modus deuotiſſimus, ac perbreuis viſitandi, vel (vt dicunt) faciendi Scalas Sanctas Clementi Octauo ab eodem Felino conſecratus.

n Martinell. in ſua Roma, dicta: Ricercata ead. die x. fol. 421. & ſeqq.

o Iſaiæ

o *Iſaiæ cap. 53. num. 3.*
p *Pſ. 21. v. 7.*
q *S. Ioann. cap. 11. num 50:*
r *Cant. Zacch. Luc. cap. 1. num. 78.*
ſ *Pſ. 50. v. 19.*
t *Ex S. Cypriano*
u *Pſ. 41. v, 1.*
x *S. Luc. cap. 15. num. 18.*
y *Apoc. cap. 14. num. 4.*
z *S. Luc. cap. 2. num. 35.*
& *S. Ioan. cap. 6. num. 68.*
a *Ibid. cap. 1. num. 30.*
b *Iſa. cap. 53. num. 8.*
c *Cant. Ezech. Iſaiæ cap. 38. num. 17.*
d *Pſ. 50. v. 3.*
e *Sap. cap. 11. num. 24.*
f *S. Matth. cap. 14. num. 28.*
g *Ibid. cap. 26. num. 35.*
h *S. Paulus ad Col. cap. 3. num. 3.*
i *Idem ad Philipp. cap. 1. num. 21.*
k *Pſ. 83. v. 10.*
l *Pſ. 50. v. 6.*
m *Pſ. 73. v. 19.*
n *Pſ. 24. v. 11.*
o *Hier. Thren. cap. 1. n. 2.*
p *Cant. cap. 3. num. 3.*
q *Ibid. cap. 5. num. 8.*
r *Ibid. cap. 1. n. 7.*
ſ *Ibid. cap. 3. n. 4.*
t *Apoc. cap. 3. n. 20.*
u *Iſai. cap. 50. n. 6,*

x Pſal.

x Pſal.118.v.37.
y Pſal.12. v.5.
z Pſal.16.v.5.
& Pſal.18. v.6.
a Ibid.cap.14. num.16.
b Pſal.18.v. 3.
c S.Matth.cap.5.num.44.
d S.Ioan.cap.18. n.40.
e Pſal.78.v.8.
f Pſal.41. v.7.
g Iſa.cap.38.n.15.
h Pſal.37.v.5.
i Oſeæ cap.11.n.4.
k Pſal.84.v.13.
l Geneſ.cap.3.n.17.
m Iob.cap.14.n.15.
n Geneſ.cap.27. n.28.
o S.Ioan.cap.19.n.6.
p S.Paul.ad Epheſ.2.n.4.
q Iob.cap.3.n.3.
r Pſal.142.v.2.
ſ Pſ.16.v.9.
t Iob.cap.14.n.13.
u S.Matth.cap.25.n.34.
x S.Luc.cap.9.n.23.
y S.Matth.cap.11.n.30.
z Apoc.cap.21.n.4.
& S.Ioan.cap.12.n.32.
a S.Bernar.12. Cant.
b Pſal.50.v.9.
c Pſal.128.v.3.

d Pſal.

d Pſal.13.v.1.
e Ioel cap.2.n.13.
f S.Paul.2.ad Cor.cap.6.n.2.
g Pſal.33.v.6.
h Iob.cap.10.n.1.
i Pſal.50.v.5.
k Pſal.78.v.9.
l S.Luc.cap.23.n.34.
m Pſal.24.v.7.
n S.Matth.cap.9.v.2.
o S.Luc.cap,23.n.42.
p Ibidem n.43.
q S.Ioan.cap.13.n.1.
r Idem cap.19.n.26.& 27.
ſ S.Ioan.cap.14.n.18.
t Ex Soliloq.S.Auguſtini.
u Pſal.39.v.3.
x S.Petr.1.cap.5.n.8.
y Pſal.26.v.9.
z Pſal.37.v.10.
& S.Matth.cap.27.n.45.
a S.Marc.cap.15.n.34.
b Pſal.79.v.4. & 8.
c Iſai. cap.12.n.3.
d S.Ioan.cap.4.n.13.
e S.Luc.cap.23.n.46.
f Ex li.exerc.S.Pat.Ignatij.
g Pſal.131.v.14.

De nouiſſima translatione, & ornamentis Scalæ Sanctæ.

Cap. VI.

1 EX antiquo loco propter temporum iniurias, Vrbis excidia, direptiones, aliaſquè calamitates, [a] ſquallido, & penè collapſo, qui [b] erat ad portas noui Palatij Lateranenſis ſeptentrionem verſus, vbi illam Cæleleſtinus Tertius tranſportauerat, in [c] illuſtriorem ſitum, nempè ante Sancta Sanctorum Sixtus V. Scalam Sanctam tranſtulit; quare inibi legebantur carmina Blanchi ſequentia, quæ [d] Rocca, & Mutius Panſa referunt:

Sca-

Scalas innocuo cõſperſas ſanguine Chriſti
Conſtituit Sixtus ſplendidiore loco.

Hanc eandem translationem ipſemet Blancus decantauit diſticho quod legitur in Palatio ad Thermas hiſce verbis, vt Rocca aſſerit.

Quot tranſfert ſacro perfuſos ſanguine Chriſti,
Tot ſibi conſtituit Sixtus ad aſtra gradus.

Onus [e] huius translationis Equiti Dominico Fontanæ [f] è pago Mili agri Nouocomenſis præfati sũmi Pontificis Architecto impoſitum fuit, qui de eadem translatione ſic loquitur: [g] *Quando ſi traſportò detta Scala ſanta, che fù l'anno* 1589. *con li Canonici di detta Chieſa* (videlicet S. Ioannis in Laterano) *la ſera di notte, facendoſi deuotiſſime proceſſioni, ſi tenne queſt'ordine, che comincioſſi à leuare l'vltimo ſcalino di ſopra, ſeguendo à*

baſ-

baſſo, tenendo il medeſimo ordine, quando ſi metteuano in opera, al cōtrario di quello che ordinariamente far ſi ſuole, accioche non vi ſi doueſſe caminare con li piedi ſcpra, già che i Pontefici iſteſſi diuotamente van ſalendo quelle ingi-nocchione, e tutta l'opera fù in vna ſol notte poſta in eſſecutione. Et ad hoc vt tempore [h] pluuiæ ingreſſus ab aquis ſit immunis, atquè [i] ab ignìtis ſolis radijs, & auſtri ſpiritibus, porticum antea erexit, nec non quatuor peramplas ſcalas, & commodas, quibus promiſcuè vteretur populus, confluentis ibidem aliquibus diebus [k] multitudinis ergo fecit; fortaſſe, vt inquit [l] Martinellus, ad commemorationem quinque porticuum probaticæ Piſcinæ.

2 Porticus Dorici ordinis exiſtit, & quinque habet ad occidentem arcus ex lapide tiburtino ad loci ornatum

(ſi-

(ſicuti etiam antiquitùs Sergium ſecundum feciſſe [m] dixi, picturiſquè exornaſſe) quibus arcubus ſingulæ ſcalæ prædictæ correſpondent, & eadem porticus pro quolibet capite vnum arcum habet ad meridiem, adquè ſeptentrionem cum clathris ferreis, quorum claues ſerarum Lateranenſe Capitulum habet ius [n] penes ſe retinendi; fornix huius porticus eſt nitidè pictus, ac inter arcus paraſtatas dorici ordinis enumerat, & ſuper prædictis arcubus ſeptem feneſtræ quadratæ ſunt cum fronteſpitijs rotundis, & acutis, in zophoro hæc legitur inſcriptio, quam referunt [o] Fontana, [p] Mutius & [q] Vghellus,

Sixtus Quintus fecit, ſanctiorique loco Scalam ſanctam poſuit. MDLXXXIX. Pont. IV.

Et inibi pro illis, qui huic venerabili loco cauent, extat ordinis ioni-

ci

ci optima habitatio.

3 Scala ſancta poſita eſt in medio prædictarum quatuor ſcalarum, & duos antefert gradus; poſtea ſequitur marmoreum pauimentum, inquè medio rota porphiretica extat, & hinc inde eiuſdem pauimenti duæ amplæ picturæ, quarum illa dexteræ repræſentat lotionem r pedum Sanctorum Apoſtolorum; ſiniſtræ verò Chriſti ſ Domini vltimam ſacratiſſimam cænam: tranſacto pauimento Scala ſancta incipit graduum viginti octo, qui gradus * vtpotè magnificè exciſi ad inſtar Regalium ſcalarum integri ſunt, veluti Petrus Leo Caſella aduertit, & iſti haud omnes eiuſdem ſunt longitudinis, primi etenim octo longiores exiſtunt, & reliqui viginti hinc indè marmoreos vulgò *poggioli* habent, ipſiquè quod deeſt illis longitudinis occupant.

In

4 In duobus gradibus huius venerabilis Scalæ, in quibus *t* erat Chriſti ſanguis, Cruces de aurichalco apposuerunt, quæ denuò ſemel, atque iterum renouatæ fuerunt, & etiam in gradu vndecimo adeſt altera Crux, quæ tres Cruces extant duplices, quemadmodum Hieroſolymitanæ, quare à commiſſuris diſiunctæ quilibet ramus earundem per ſe Crucem conſtituit, fortaſſe ad ſignificandas *u* quatuor mundi partes, quibus profuit Sancta Crux, & Chriſti ſanguis, veluti etiam legitur in græco m.ſ. codice miſcellaneo exarato ab eruditiſſimo viro Antonio Maria Franciſchino, Lateranenſi Beneficiato, atque deinde digniſſimo Epiſcopo Amerino, quem oſtendit mihi Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus D. Marcellus Anania Beneficiatus, & ipſe Lateranenſis, ac poſtea Epiſcopus Sutrinus, &

Nepeſinus, nec non Viceſgerens in Vrbe. Prima Crux in ſecundo gradu ſtat, in vndecimo ſecunda, ac in nouiſſimo tertia, nempe vigeſimo-octauo.

5 Secunda Crux, videlicet vndecimi gradus proximam habet cratem, & ibi non ſolum Sanguis cernebatur pretioſiſſimus D. N. etiam verò veſtigium aſpicitur, ſeù prodigioſa impreſſio, vt fertur, x genu eiuſdem Saluatoris eo incidentis, dum à rabido y Iudæo inibi ſæuè percuſſus illùc corruit; quam prolapſionem fortaſſe ſignificabant vetuſti characteres ibidem, vt ſupra z dictum eſt: Quamobrem Primus & Cabilunenſis Epiſcopus anno 1450. ſcripſit: *Item Scala lapidea, quæ fuerat in ædibus Pilati, ſuper quam Chriſtus cecidit manente cruore.* Et in libro a Indulgentiarum, & Reliquiarum Vrbis edito tempore Ale-

xan-

xandri Sexti, qui Pontifex creatus fuit anno 1492. Sic legitur: *Circa eandem ſunt gradus, qui ſteterunt antè palatium Pilati in Hieruſalem: ſuper quibus cecidit D. N. IESVS Chriſtus ad effuſionem ſanguinis, & ſignum appàret clarè*; Quod, & multi alij referunt [b] Authores. Obſtupuit Patriarcha Iacob, [c] dum vidit Dominum innixum ſcalæ, veluti Deus adiumento indigeret, & qui cuncta ſuſtinet, vaſtaſque cælorum ſpheras regit fulcimentum mendicaret; quid profectò dixiſſet, ſi ſuper hanc Scalam, non ſuffultum, ſed dilapſum vidiſſet, ac patientem impaſſibilem? Et hic non prætereundum etiam ponderare, quod gradus iſte, quem in locum Dominus concidit, dimidiatus, non opificum inſtrumentis, ſed naturaliter coſpicitur, fortaſſe lapis ille inſenſibilis ſenſum oſtendere voluit tempo-

re, quo ſuper ſe lapſus viſus fuit, qui omnia ſuſtentat; vnde præ nimio dolore perfractus eſt in duas partes, ſicuti eo moriente, quod hominum plusquam lapidea corda non fecerant, quodammodo petræ [d] ſciſſæ ſunt.

6 Præbet Scala ſancta in parietibus lateralibus, & in fornice eius Chriſti Domini Paſſionem nitidè depictam in viginti octo quadris, ſeptem pro qualibet parte, & quatuordecim in fornice in duobus ordinibus ibidem diſpoſitis, atque diſtinctis. In ſummo ſcalæ in quadro magno in fronte depictus eſt IESVS Chriſtus cruci affixus cum inſcriptione ſubtus.

Vulneratus [e] eſt propter iniquitates noſtras: attritus eſt propter ſcelera noſtra.

A latere dextero [f] Reſurrectio, & à ſiniſtro [g] Aſcenſio eiuſdem, & ſupra breuis teſtudo cum ſua lanternu-

la,

la, & quatuor feneſtris, Angeliſque aliquibus in actu adorandi.

7 Scala ſeptentrionem verſus contigua Scalæ ſanctæ exiſtit graduum triginta octo ex lapide vulgò *treuertino*, quinque poſſidet hiſtorias in qualibet parte depictas, inque fornice nouem, quæ hiſtoriæ ſunt veteris teſtamenti ab Adamo vſque ad Moyſen, & hæ myſticè de Chriſto Domino, tunc venturo Miſſia loquuntur.

Prima in parte dextera deſcendendo repræſentat [h] Paradiſum terreſtrem cum ligno vitæ [i] in medio illius; & in ſiniſtra, prima ſimiliter hiſtoria, exhibet Adam [k] & Heuam ex illo eiectos.

Secunda Cain [l] necantem Abel fratrem ſuum; altera verò ex parte habetur diluuium [m] vniuerſale.

Tertia Noe [n] inebriatum, & nudum, & Cham [o] nunciantem, at-

que Sem, [p] & Iapheth pallio coopertientes ipſius nuditatem; & è regione Rebeccam [q] cum præparatis cibis pro Iſaac; Iacob [r] qui ſe fingit ipſi Iſaac Patri ſuo Eſau, & Eſau [ſ] reuertentem cum venatione.

Quarta, [t] Iacob oleum fundentem deſuper lapidem, quem in titulum erexerat; & è conſpectu [u] Ioſephum poſitum à fratribus in ciſternam.

Quinta. [x] Moyſen infantulum à filia Pharaonis inuentum in flumine, & famulam iuſſu illius ipſum infantulum accipientem; atque ex aduerſo eundem, & [y] Aaron antè Pharaonem vertentem virgam ſuam in colubrum, quæ [z] aliorum deuorat virgas.

In fornice ipſius Scalæ deſcendendo.

Prima hiſtoria exhibet [&] Adam,

& Heuam cum [a] pomo, & eoſdem poſt peccatum, quos ſequitur * mors.

Secunda [b] Sacrificium Abel, & Cain.

Tertia [c] Aedificationem Arcæ.

Quarta, [d] Deum Patrem benedicentem Noe, & ſuam familiam extra arcam [e] & iridem.

Quinta [f] Iſaac cum holocauſti lignis in humeris ſuis, & Abraham pergentes ad montem.

Sexta, [g] Scalam Iacob, & Angelos aſcendentes & deſcendentes, ac Dominum innixum ſcalæ.

Septima, [h] Eundem Iacob cum Angelo luctantem.

Octaua, [i] Venditionem Ioſephi, quam fratres eius de eodem Iſmaelitis fecerant.

Nona, [k] Moyſen antè Pharaonem virgam vertentem in colubrum.

In ſummitate autem huius ſcalæ

adeſt in facie [l] ſacrificium Abrahæ cum inſcriptione.

Benedicentur [m] *in ſemine tuo omnes gentes.*

Et in latere ſiniſtro deſcendendo, formatio [n] Heuæ.

Eſt etiam ibidem breuis teſtudo cum ſua lanternula, & quatuor feneſtris, in fornice duo Angeli tubas canentes, & duæ feneſtræ ad occidentem, ac ſeptentrionem: In triangulis verò præfatæ teſtudinis quatuor Angeli coronas pactiles præ manibus habentes, & ſuper feneſtras in duabus ſchedulis legitur

Sixtus V. Pont. Max: Pontific. ſui IIII.

8 Altera Scala meridiem verſus ſimiliter exhibet veteris teſtamenti hiſtorias, nempe à Moyſi, vſque ad Chriſtum excluſiuè.

Prima pictura in parte dextera, de-

deſcendendo profert [o] Moyſen; & Iſraelitas tranſeuntes per mare rubrum; & in ſiniſtra [p] eoſdem manna colligentes.

Secunda, [q] Pugnam Amalech contra Iſrael; Ex altera autem parte [r] candelabrum à quatuor Leuitis delatum.

Tertia, Aaron, [ſ] & Moyſen cum populo, & victima vituli, ac hirci; & è regione, exploratores [t] miſſos à Moyſi in terram Chanaam palmitem cum vua portantes.

Quarta, Samſon [u] leonem dilacerantem; & è conſpectu [x] eundem Philiſtinorum domum euertentem.

Quinta, Dauid [y] occidentem Goliath Philiſtæum in valle Terebinthi; & ex aduerſo piſcem [z] in aridam Ionam euomentem.

In fornice præfatæ ſcalæ deſcen-

dendo.

Prima hiſtoria ſignificat & Pharaonis ſubmerſionem, & exercitus Aegyptiorum.

Secunda, Moyſen [a] virga ſilicem percutientem, & aquas egredientes.

Tertia, Arcam [b] teſtimonij, Menſam panum propoſitionis, & Aaron thura incendentem.

Quarta, Moyſen, & Aaron [c] eijcientem extra caſtra Core.

Quinta, Moyſi & Aaron ſacrificium, & [d] ignem egredientem à Domino deuorantem illud.

Sexta, Viros Gedeonis [e] cum tubis, & lampadibus [f] clangentes.

Septima, Samſon [g] Gazæ fores ſuper humeros habentem.

Octaua, Dauid [h] citharam antè Saul à malo ſpiritu arreptum percutientem.

Nona, Ionam, [i] quem piſcis deglutit.

In ſummitate autem huius ſcalæ adeſt in facie Moyſes, [k] & ſerpens æneus, opus Ferrau [l] Fauentini cum inſcriptione.

Ita [m] *exaltari oportet filium hominis*.

A latere verò dextero deſcendendo eſt depictus [n] veteris legis in paſchalem agnum edendo ritus.

Teſtudo etiam extat hìc, ſicuti in altera ſcala verſus ſeptentrionem.

9 Scala contigua eſt graduum triginta ſeptem vulgò *di peperino*, atque vllam continet picturam, præter Sixti V. ſtemma in medio fornicis eius, ducitque ad S. Laurentij Martyris ſacellum.

10 Similis huic altera ſcala ſeptentrionem verſus exiſtit, inque ipſius

ſum-

ſummitate ſacellum adeſt S. Silueſtro Pontifici dicatum.

11 Pictores autem, qui prædictas hiſtorias in ſcalis hiſce pinxerunt, fuere ſequentes videlicet; [o] Andreas Anconitanus, Antonius Vrbinas, Auanzinus Tiphernas, Balthaſſar Croce Bononienſis, Ferrau Fauentinus, Iacobus Stella Brixianus, Ioannes Baglionus Romanus, tunc temporis adoleſcentulus, Ioannes Baptiſta Nouarienſis, Paris Romanus, Paulus Guidottus Lucenſis, poſtea Eques Burgheſius appellatus, Vincentius ex Comitibus Romanus, & alij; At Paulus Brillus Belga campeſtria depinxit.

Denique in iſtis ornamentis, & Scalæ ſanctæ translatione Sixtus V. ſcuta [p] viginti quinque milia circiter expendit, qui etiam inibi Præpoſitum deputauit [q] cum quatuor Cappellanis, & Sacrarij Præfectum, quatuor

Cle-

CXXV.

Clericos, atque oſtiarium, cum [r] aſſignamento ſcutorum mille centum, & ſeptuaginta ex redditibus [s] Baſilicæ Lateranenſis pertinentibus ad Altare S. Hilarij. Hæc habui, benigne Lector, quæ de Scala Sancta poſteritati tradenda putaui ad laudem, & gloriam Saluatoris noſtri, & vtriuſque Ioannis, Præcurſoris incliti, Diſcipulique dilecti.

Amen.

a Sixtus V. in ſua Conſt. 105. §.1. Anton. Ciccarellus in vita Sixti apud Platinam, Victorellus in addit. ad Ciaconum tom.2. col. 1823. litt. C.

b Vgonius ſtat.V. fol.44. b. Fontana lib.2. fol.2. Seueranus p.1. fol.543. §. Queſte, & in Ichno-

nographia ibid. num. 44. Raſpon.d. lib.4. cap.10.fol.331. §. Sixtus autem.

c *Fontana ibid, Rocca loc. ſupracit. Benzon. vbi ſup. §. Ad hoc, poſt med. Ciaconus tom.2. in Sixto V. col.1790. litt. B. Donatus in ſua Roma d. lib.4. cap.12. fol.391. Raſponus ibid.*

d *Rocca ibid. fol. 248. embl. 3. Panſa loc. ſupracit. fol. 115.*

e *Ipſemet Fontana ibidem.*

f *Martinellus in Roma ex Ethnica Sacra cap. 10. fol. 321.*

g *Fontana in eodem loco.*

h *Idem Fontana ibidem.*

i *Panſa loc. cit.*

k *Fontana loc. ſupradict. Pancirolus de reg. mon. Eccleſ. 12. fol. 145. Raſponus loc. cit. fol. 332.*

l *Martinellus in ſuo m.ſ. ſupracit. fol.39.*

m *Supra cap. 1. num. 11.*

n *Ex Sententia Leonardi Benalij Iudicis Sac. Viſitationis Apoſt. in Archiu. Later. Arm. XV. litt. S.T.*

o *Fontana ibidem.*

p *Panſa loc. ſupracit. fol. 114.*

q *Vghellus in addit. ad Ciac. tom. 2. in vita Sixti V. col. 1829. litt. B.*

r *S. Ioan. cap. 13. num. 5.*

ſ *S. Matth. cap. 26. n. 20. S. Marc. cap. 14. n. 18. S. Luc. cap. 22. n. 14. S. Ioan. cap. 13. n. 2.*

* *Caſella in libro nuncupato: Hiſtoria della Capella, e Compagnia del Santiſſimo Sal-*

ua-

uatore in Laterano cap.7. aſſeruato m.ſ. in refertiſſima, ac pretioſiſſima Bibliotheca BARBERINA ſub num.2008.

t *Seueranus par.* 1. *fol.* 543. §. *Paſſato l'Oratorio.*

u *Leonardus Nardonus in relatione m.ſ. curæ Lateran. ad Alexandrum VII. Martinellus in ſuo m.ſ. aſſeruato in Archiuio Lateranenſi dicto fol.* 39.

x *Nardonus, & Martinellus ibidem & fol.*40. *Benedictus Millinus in ſua Roma m.ſ. fol.* 92.*b.*

y *Magna Tabula Lateran. col.* 2. §. *in capella S. Silueſtri, & Franciſchinus in ſupracit. m.ſ. Græco.*

z *Cap.* 1. *num.* 4. *iſtius opuſculi.*

& *Primus Cabilunenſis in Topographia S.S. Chriſti Martyrum fol.* 148.

a *Aſſeruatur in Bibliotheca Angelica Vrbis.*

b *Mirabilia Romæ Iulio II. ſedente impreſſa cuſtodita in dict. Biblioth. Angelica Vrbis; Mirabilia Vrbis edita ann.*1550. & 1566. *fol.*6. *b. Contarinus loc. cit. fol.* 94. *b. Mirab.Vrb. ann.* 1582. *fol.*2. *b. Fr. Sanctes ſupracit. fol.*5. *Cherubinus qui ſupra eodem fol.* 5.

c *Genes. cap.* 28. *num.* 17.

d *S. Matth. cap.* 27. *num.* 51.

e *Iſaiæ cap.* 53. *num.* 5.

f *S. Matth. cap.* 28. *num.* 6.

S. Marc. cap. 16. *num.* 6.

S. Luc. cap. 24. *num.* 5.

S. Ioan.

S. Ioan. cap. 20. num. 9.

g S. Marc. cap. 16. num. 19. Act. Apoſtol. cap. 1. num. 2.

h Genes. cap. 2. num. 8.

i Ibidem num. 9.

k Ibidem cap. 3. num. 24.

l Ibidem cap. 4. num. 8.

m Ibidem cap. 7. num. 17.

n Ibidem cap. 9. num. 21.

o Ibidem num. 22.

p Ibidem num. 23.

q Ibidem cap. 27. num. 14.

r Ibidem num. 19.

ſ Ibidem num. 30.

t Ibidem cap. 28. num. 18.

u Ibidem cap. 37. num. 24.

x Exod. cap. 2. num. 5. & 6.

y Ibidem cap. 7. num. 10.

z Ibidem num. 12.

a Genes. cap. 3. num. 6.

* Ibidem cap. 2. num. 17.

b Ibidem cap. 4. num. 3. & 4.

c Ibidem cap. 6. num. 14. 15. & 16.

d Ibidem cap. 9. num. 1.

e Ibidem num. 13.

f Ibidem cap. 22. num. 6.

g Ibidem cap. 28. num. 12. & 13.

h Ibidem cap. 32. num. 24.

i Ibidem cap. 37. num. 28.

k Exod. cap. 7. num. 10.

l Genes. cap. 22. num. 10.

m Ibi-

m Ibidem num. 18.
n Ibidem cap. 2. *num.* 22.
o Exod. cap. 14. *num.* 22.
p Ibidem cap. 16. *num.* 17.
q Ibidem cap. 17. *num.* 8.
r Numer. cap. 4. *num.* 9. & 15.
ſ Leuitic. cap. 4. *num.* 3. & 23.
t Numer. cap. 13. *num.* 24.
u Iudic. cap. 14. *num.* 6.
x Ibidem cap. 16. *num.* 30.
y 1. *Regum cap.* 17. *num.* 51.
z Ionæ cap. 2. *num.* 11.
& *Exod. cap.* 14. *num.* 28.
a Numer. cap. 20. *num.* 11.
b Exod. cap. 30. *num.* 6. & 7.
c Numer. cap. 16. *num.* 21.
d Leuit. cap. 9. *num.* 24.
e Iudic. cap. 7. *num.* 16.
f Ibidem num. 19.
g Ibidem cap. 16. *num.* 3.
h 1. *Regum cap.* 16. *num.* 23.
i Ionæ cap. 2. *num.* 1.
k Numer. cap. 21. *num.* 9.
l Millinus in opuſculo Italico idiomate edito de Oratorio ad Sancta Sanctorum cap. 1. *fol.* 61. *num.* 31.
m S. Ioan. cap. 3. *num.* 14.
n Exod. cap. 12. *num.* 8. & 9.
o Ex Ioanne Bagliono in ſupracit. Opuſc. nuncup. le Noue Chieſe fol. 131. & 132.
p Ex M.S. Archiuij Secreti Vaticani appellato:

I *Ri-*

CXXX.

Riſtretto dell'Entrate, e ſpeſe che fece Siſto V.

q *Sixtus V. Conſtit.* 105. §. 6.

r *Ibidem* §. 8. & *in præfato M.S. Arch. ſecr. Vatic.*

ſ *Raſponus dict. lib.* 4. *cap.* 10. *fol.* 332. *circa princ.*

ELEN-

ELENCHVS CHRONICVS

Antiquorum monumentorum, & aliquorum Authorum, qui, vel ſcripſerunt, ſeu mentionem fecere de

SCALA SANCTA.

MAgna Tabula Lateranenſis, quæ ipſa vetuſtate ſibi conciliat authoritatem, & fidem. m. ſ.

Anno 872 à Chriſto nato. Anaſtaſius Bibliothecarius.

Anno 1100. Paſchalis Papa Secundus.

Anno 1242. Inuentarium membraneaceum in Archiuio Lateranenſi m. ſ.

Anno 1450. Primus Epiſcopus Cabilunenſis.

Anno 1492. Iulianus de Datis olim Beneficiatus Lateranenſis, & poſtea Epiſcopus

S. Leonis creatus.

Anno eodem circiter. Liber inſcriptus: *Indulgentie*, *&* *Reliquie Urbis Rome*, *in latino*.

Anno 1511. Libellus cui titulus: *Mirabilia Rome*.

Anno 1513. Paris de Craſſis Epiſcopus Piſaurenſis m.ſ.

Anno 1527. Andreas Fuluius.

Anno 1546 circiter. Angelus Maſſarellus Sac. Conc. Trid. Secretarius m. ſ.

Anno 1550. Ioannes Baptiſta Paulianus ſub Leone X. Iuris Canonici Lector in Romana Sapientia.

Anno eodem. Mirabilia Vrbis.

Anno eodem. Romæ delineatio Octauiani Bufalini Iulio III. dicata.

Anno 1560. Lodouicus Branca.

Anno 1562. Onuphrius Panuinius Auguſtinianus.

Anno 1566. Mirabilia Vrbis.

Anno 1573. Bonifacius Stephanus Stagni Raccuſini Epiſ.

Anno 1575. Beltraminus de Beltraminis Beneficiatus ſacroſanctæ Lateranenſis Eccl. ac poſtea Epiſcopus Terracin.

Anno eodem. Aloyſius Contarinus Ord. Cruciferorum.

Anno eodem. Marcus Attilius Serranus Epiſcopus Coroni.

Anno 1582. Mirabilia Vrbis.

Anno 1587. Ioannes Zuallardus Eques S.Sepulchri.

Anno 1588. Pompeius Vgonius Clericus Beneficiatus Baſilicæ Vaticanæ.

Anno 1590. Sixtus V. Pont. Max.

Anno eodem. Dominicus Fontana

Eques.

Anno 1591. Angelus Rocca Epiſcopus Tagaſtenſis.

Anno 1592 circiter. Monumenta Archiuij Lateranenſis m. ſ.

Anno 1593. Chriſtianus Andrichomius Delphus.

Anno 1595. Petrus Fuluius Archipresbyter S. Mariæ Rotundæ.

Anno eodem. Fr. Sanctes Auguſtinianus.

Anno 1599. Rutilius Benzonius olim Canonicus S. Petri in Vaticano, & poſtea Epiſcopus Lauretanus, atque Recanatenſis.

Anno eodem. Mutius Panſa Pinnenſis.

Anno 1600. Sebaſtianus Fabrinus Monachus Silueſtrinus.

Anno 1601. Franciſcus Schottus I.

C.&

C. & Hieronymus Ioanninius ex Capugnano.

Anno 1602. Cæſar Baronius Cardinalis.

Anno 1603. Ioannes Gabriel Biſciola.

Anno 1610. Petrus Martyr Felinus Seruita.

Anno 16.. Iacobus Dauid de Perron. Cardinalis.

Anno 1611. Antonius Maria Franciſchinus Beneficiatus Lateranenſis, & poſtea Epiſcopus Amerinus.

Anno 1616. Petrus de Valle.

Anno eodem. Stephanus Mantegatia.

Anno 1617. Paulus V. Summus Pont.

Anno 1619. Ioannes Cotouicus Miles Hieroſolymitanus.

Anno 1625. Ioannes Henricus à Pflaumern.

Anno eodem. Octauius Pancirolus Canonicus Regien.

Anno eodem. Theodorus Amydenus Aduocatus in Vrbe.

Anno eodem. Antonius Sanctarellus è Societate Ieſu.

Anno 1627. Sebaſtianus de Paulis Beneficiatus Sancti Ioannis in Laterano, ac deinde Epiſcopus Neocęſarienſis, atque Suffraganeus Sutrinus, & Nepeſinus.

Anno 1630. Andreas Victorellus Baſſanenſis Sacræ Theologiæ Doctor.

Anno eodem. Aquilanus Rocchetta Eques S. Sepulchri.

Anno eodem. Ferdinandus Vghellus Abb. Ord. Ciſtercienſis.

Anno eodem. Ioannes Seueranus Presbyter Congreg. Oratorij.

Anno 1638. Cor. Cornelius à Lapide Societ. Ieſu.

Anno 1639. Auguſtinus Calcagninus Canonicus Pœnitentiarius Metropolitanæ Genuæ.

Anno eodem. Franciſcus è Secli.

Anno eodem. Franciſcus Maria Turrigius Clericus Beneficiatus Vaticanæ Baſilicæ S. Petri in Vaticano.

Anno eodem. Franciſcus Quareſmius Laudenſis Terræ Sanctæ Præſul, & Commiſſarius Apoſtolicus.

Anno eodem. Marſilius Honorati Presbyter Congreg. Oratorij.

Anno

CXXXVIII.

Anno eodem. Alexander Donatus è Societate IESV.

Anno 1653. Florauantes Martinellus Romanus.

Anno 1657. CAESAR RASPONVS olim Canonicus Lateranenſis, & nunc digniſſimus S. R. E. Cardinalis.

SVM-

SVMMARIVM
SEV
REPERTORIVM
SCALAE SANCTAE
RERVM.

A

ALEXANDER Marchio Pallauicinus piiſſimas orationes ad vſum aſcendentium Scalam ſanctam imprimi fecit. cap. 5. num. 5. *referuntur* ibidem.

Anaſtaſius Bibliothecarius Scalæ ſanctæ meminit. cap. 1. num. 6. & 11. *Cur Scalam ſanctam appellauit ſacra limina, & non potiùs Scalam*. ibidem.

Aſcenſus Scalæ Sanctæ antiquitus an vulgaris. cap. 1. num. 6. ad fin. *Vide Genibus aſcendere.*

Aulæ Concilij Scala, vtrum Scala ſancta, cap. 1. num. 9.

Authorum nomina, qui Scalæ Sanctæ mentionem peregerunt. In calce Opuſculi.

B

B*ARBERINVS, vide FRANCISCVS BARBERINVS Card.*

BASILICA LATERANENSIS ante ſe tempore Sergij II. Scalam ſanctam retinebat, c. 1. n. 11. *ad illam per Scalæ ſanctæ aſcenſum aditus erat*, ibid. num. 12. *Scala ſancta eſt illius Grancìa* cap. 4. num. 5. *ex redditibus ipſius pro deputatis ad Scalæ ſanctæ ſeruitium aſſignamenta ſtabilita*, cap. 6, num. 12. *Vide verbo Canonici, Pœnitentiarij.*

Be-

Benedictus Millinus laudatur, cap.1. num.6.poſt princ. *de Scala ſancta Panuinij opinionem refert*,ibid.

Brillus vide Paulus Brillus.

Bulla Paſchalis II. Pontificis teſtatur Scalæ ſanctæ gradus à Chriſto Domino paſſibus, & cruore conſecratos fuiſſe, cap.3.num.6. *dudum in Laterano latuiſſe, Sergium ſecundum expoſuiſſe, atque ornaſſe, S. Leonem IV. indulgentijs inſigniuiſſe, & quibus ipſumque Paſchalem pro illis, qui conſcenderent genibus auxiſſe*, ibidem.

Bulla Sixti V. profert de Scala ſancta encomium cap.1.num.3.in fine, *eius roborat traditionem*, ibidem num.16. *de eius loquitur veneratione.* cap.2.num.7. *Chriſti ſanguinem in eadem extare aſſerit* ibid. *ne opificum pedibus ipſamet Scala in tranſlatione tangeretur, quid factum refert* c.4.n.2.

C

CAeleſtinus Tertius Papa intus Lateranenſe Patriarchium Scalam ſanctam tranſtulit cap. 1. num. 13.

Cælo felicior, & pulchrior Scala ſancta eſt, & quare. cap. 2. num. 5.

Cæſar Cardinalis Baronius mentionem feciſſe Anaſtaſium Bibliothecarium Scalæ ſanctæ in vita Sergij Secundi autumnat, cap. 1. num. 11. in princ.

Cæſar Cardinalis Raſponus præfatum Anaſtaſium ſcripſiſſe de eadem Scala in Hadriano Primo arbitratur. cap. 1. num. 6. *& in Sergio prædicto* ibid. num. 11.

Campeſtria apud Scalam ſanctam quis pinxit. cap. 6. num. 11.

Canonici Baſilicæ Lateranenſis antiquitus obuiam Papæ cum Cruce prodibant vſque ad gradus Scalæ ſanctæ. cap. 1. num. 9. poſt princ. *in translatio-*

ne

ne facta à Sixto V. Scalæ ſanctæ adfuerunt. cap.6.num.1.

Capitulum Lateranenſe Scalæ ſanctæ eleemoſynas percipit, cap.4. num.5. *Serarum clathrorum claues eiusdem Scalæ ſanctæ tenendi ius habet*, cap.6.num.2.

Cappellani ad Scalam ſanctam quot, & quibus ſumptibus, cap.6.num.12.

Cardinales cum reliquijs deſcendunt diſcalceatis pedibus per Scalam ſanctam, cap.1.num.7.ad fin.& num.9. in princ. *genibus eam aſcendunt, & aliquando ferè totum Collegium* cap.4.num.9. *Vide verbo S.Carolus, Franciſcus BARBERINVS, & Vicarius Summi Pontificis.*

S.Carolus Borromæus quotidiè Scalam ſanctam genibus conſcendebat cap.4.num.10. *quando rediјt ad Vrbem ſtatim pergere ad Scalam ſanctam decreuit*. ibidem.

Caſaubonus. *Vide Iſaac Caſaubonus.*
Characteres non hebraici, ſed latini extant in Scala ſancta, fidemque illi conciliant, cap. 1. num. 4. *quis illos incidit, & quando* ibidem *præſumptionem fauorabilem faciunt pro Scalæ ſanctæ indentitate*. ibid. *quidque ſignificent* ibidem, & cap. 6. num. 5. Vide *v. Palatium.*
Charitatis Diuinæ erga nos pignus egregium dixit Sixtus V. Scalam ſanctam. cap. 1. num. 3. in fine.
Chriſtina Suecorum, & Gothorum Regina genibus flexis Scalam ſanctam aſcendens veneratur, cap. 4. num. 9.
Circumſtantiæ Scalæ ſanctæ indentitatem confirmant cap. 1. num. 14. & 15.
Clemens Octauus Summus Pontifex Scalam ſanctam conſcendit genibus, ſemel, atque iterum, vna & eadem hora cum meditationibus, lacrymis,
ſin-

gultis, *&* *oſculis*, *&* *quo tempore* *præſertim*, cap.4.num.8. *licet podagra laboraret*, *non deſiſtebat* ibidem.
Clemens Nonus Pont. Max. numiſmatibus S. Petri de Alcantara, *&* S. *Mariæ Magdalenæ de Pazzis conceſſit Scalæ ſanctæ indulgentias pro vna vice in anno.* cap. 3. num.8. *ſæpè Scalam ſanctam conſcendit genibus* cap.4.num.8. *proximus gradui*, *in quem Dominus cecidit ipſemet pileolum de capite detraxit*, *eòque eſt deoſculatus*. ibidem
Clemens Decimus Pont. Summus Opt. Scalæ ſanctæ indulgentias quinque Sanctorum à ſe canonizatorum numiſmatibus ſemel in anno conceſſit, cap.3. num.9.
Clerici quot pro Scalæ ſanctæ ſeruitio à Sixto V. deputati cap.6.num.1 .
Collegium Eminentiſſimorum Cardinalium, *Vide v. Cardinales.*

Comitiſſa de Arimbergh Belga Scalam ſanctam genibus flexis ſaliens, ſuper ſingulos gradus Chriſti Paſſionis myſteria meditabatur. cap.4.num.9.
Confeſſarij, vide verbo Pænitentibus.
Conſtantino Imperatori S.Helena Scalam ſanctam detulit, vel miſit cap.1. num.3.prop.princ. *quando id peregit* ibidem.
Contritionis actus vbi præcipuè eliciunt in Scala ſancta fideles cap.2. num.6.
Coronam ſpineam in capite Chriſtus Dominus geſtabat quando per Scalam ſanctam deſcendit iturus ad mortem cap. 2.num.4.
Crates. vide v. Crucis.
Crucis Domini lignum in proceſſionibus defertur per Scalam ſanctam à Cardinalibus diſcalceatis pedibus, c.1. n.7 in fine, *Cruces, & crates antiquitus etiam in Scala ſancta erant, quem in locum pretioſiſſimum Chriſtus ſangui-*

guinem ſtillauit. ibidem num. 8. *Crucem vtrum Chriſtus haberet deſcendens per Scalam ſanctam vitæ curſum confecturus*, cap. 2. num. 4. *quot Cruces ſint in Scalæ ſanctæ liminibus, & quales.* cap. 6. nu. 4. *quid ſignificent, inque gradibus exiſtant* ibid. *Vide v. Canonici.*

Cultu peculiari priſca ſæcula quoſnam gradus Scalæ ſanctæ venerabantur, cap. 1. num. 8. *Deuoto cultu Scalæ ſanctæ traditionem Diui teſtati ſunt*, ibid. n. 16. *Quis cultus Scalæ ſanctæ debeatur*, cap. 2. num. 7. *Vide v. Veneratio.*

D

D*Eſcriptio porticus Scalæ ſanctæ* cap. 6. num. 2. *deſcriptio Scalæ* ibid. nu. 3. 4. 5. & 6. *Scalæ lateralis meridiem verſus* ibid. num. 8. *ſep-*

ten-

tentionem verſus ibidem num.7. *alterius Scalæ, meridiem verſus* ibid. num.9. *alterius ſeptentionem verſus* ibid.num.10.

Dominicus Fontana laudatur. cap. 4. num. 2. *translationis* Scal*æ ſanctæ tempore* Sixti *V. onus habuit.* cap.6. num.1.

Domum Lauretanam non ingrediuntur genibus fideles, ſecus Scalam ſanctam cap.1.num.8.

E

E*Leemoſynas Chriſticolæ, & pœnitentes Scalæ ſanctæ largiuntur.* cap.4.num. 5.*Vide Capitulum Lateranenſe.*

Elenchus Authorum, qui aùt ſcripſere, ſiuè de Scala ſancta meminerunt. in calce opuſculi iſtius.

Encomium Sixti V. Summi Pontificis

pro

pro Scala ſancta. cap. 1. num. 3. in fine.

F

FErraù Fauentini opus eſt, Moyſes, & Serpens æneus in ſummitate vnius ex lateralibus ſcalis, *apud* Scalam *ſanctam depicti*. cap. 6. num. 8. circ. finem.

Florauantes Martinellus Panuinij opinionem de Scala *ſancta affert, vſque à temporibus Hadriani Primi in Laterano*. cap. 1. num. 6. *Idem falsò præfato Panuinio attribuit, quod ipſe de* Scala *ſancta non ſcripſit*, ibid. num. 9. *refellitur*, ibidem.

Fortunatus, vide Ioannes Fortunatus.

FRANCISCVS BARBERINVS Cardinalis ſumptus pro recenti Oratorio Archiconfraternitatis Sanctiſſimi *Sacramenti apud* Scalam *ſanctam*

ap-

aptando elargitur , cap. 1. num. 6. circa princ. *Idem ferijs ſextis , genibus flexis Scalam ſanctam aſcendit* cap. 4. num. 9.

S. Franciſcum Xauerium deflexis poplitibus Scalam ſanctam conſcendiſſe creditur cap. 4. num. 10.

G

G*Abbatha . Vide V. Lithoſtrotos.*
Genibus aſcendere Scalam ſanctam, qui plerumque ſolebant Leonis Decimi tempore cap. 1. nu. 8. *Genibus eam non aſcendiſſe ipſummet Pontificem pœnituit* . ibidem, *genibus flexis Summi Pontifices Scalæ ſanctæ traditionem publica veneratione confirmant* . ibidem num. 16. in medio. *genibus eandem ſcadunt Principes , Reges , & ipſi Summi Pontifices* cap. 2. num. 7. & cap. 4. num. 7. *geni-*

bus

bus illam aſcendentes indulgentias adipiſcuntur cap.3. num. 1. *ipſis eas auxit Paſchalis II.* ibidem num.6. *genibus non niſi conſcendi debent* cap.4.num.3, *non genibus, ſed pedibus in ſpretum cuiuſdam aſcendere volentis prodigioſum euentum*, ibidem: *genibus inter cæteros quinam, Summi Pontifices conſcenderunt* ibid. num. 8. *qui Cardinales* ibid. num. 9. *Qui Sancti* ibidem. num. 10. *genibus hanc Scalam deuotiſſimè aſcendit Belgica Comitiſſa de Arimbergh.* ibid. num. 9. *Regina Sueciæ* ibidem. *Genu Chriſti in Scala ſancta impreſſio, vide verbo Impreſſio.*

Gothorum Regina, Vide v. Chriſtina.

Gradus vndecimus Scalæ ſanctæ latinos habet characteres cap.1.num.4. *ſuper illum incidit IESVS.* ibidem, & cap.4.num.3.& cap.6.num.5. *in eo eſt impreſſio genu eiuſd.* eod.cap.6. num.5.

num. 5. *Quid denotent eius characteres*, ibidem. *ſciſſus eſt cauſa doloris* ibidem; *gradus in quos Chriſti ſanguis fluxit antiquitus crate, & Cruce muniti* cap. 1. num. 8. *illos peculiari cultu adorabant priſci Chriſtiani*. ibid. *ad primum gradum Scalæ ſanctæ olim Canonici S. Ioannis in Laterano vltrò ſe deferebant Pontifici*. ibidem. num. 9. circ. med. *gradus huius Scalæ impropriè nuncupati ſacra limina ab Anaſtaſio*, ibid. num. 11. *hi gradus dudum in Laterano latuere, & quo tempore*, ibidem. *in venerationem denuò expoſiti*. ibid. *eoſdem gradus ad Lateranenſe Patriarchium Cæleſtinus Tertius tranſtulit*. ibidem num. 13. *quot ſint*, ibid. num. 14. *in quot gradibus Chriſti ſanguis cernebatur*. cap. 2. num. 5. *in quo gradu præcipuè idem ſanguis*, ibidem, & cap. 6. num. 5 *in eum oſcu-*

oſcula dant fideles, actuſque contritio nis eliciunt, ibid.num.6. *Pro gradu quolibet quot indulgentias S. Leo Quartus conceſſit*. cap.3.num.6. *quot Paſchalis auxit*. .ibidem. *Præfati gradus nè opificum pedibus conculcarentur, quid Sixtus V. in ſua translatione excogitauit* cap.4.num.2. *gradus ijdem cur ſint ſic excauati*, ibidem. num.4. *Erga gradum vndecimum Clementis Noni Summi Pontificis veneratio*, ibidem.num.8. *in gradibus hiſce ſingulis Paſſionis Chriſti myſterium fuit Comitiſſa de Arimbergh meditata*, ibid.num.9 *in quibus gradibus ſint Cruces* .cap. 6. num. 4.

Gregorius XIII. Summus Pont. genibus flexis Scalam ſanctam conſcendit, cap.4.num.8. *non ſine lacrymis* ibidem.

Ha-

Habitatio pro inſeruientium vſu ad Scalam ſanctam ſupra eiuſdem porticum à Sixto V. erecta cap. 6. num. 2.

Hadriani Primi Papæ tempore Scalæ ſanctæ in Laterano poſſeſſio probatur. cap. 1. num. 6.

S. *Helena Imperatrix Romam miſit, vel detulit* Scalam *ſanctam* cap. 1. num. 3. in princ. *huius rei congruentia*, ibidem circa med. *quando hoc peregit*, ibid. in princip. *Vide verbo Porticus.*

Henrici Quarti Galliarum Regis abſolutionis tempore, Clemens Octauus bis eadem hora Scalam ſanctam genibus meditabundus, & illacrymans aſcendit cap. 4. num. 8.

Hieroſolymis ante palatium vbi Pilatus reſidebat, Scala ſancta extabat

cap.1.num.1. *Hieroſolymitana euulſio vtrum Scalæ ſanctæ præſumptioni pro identitate præiudicet* ibid.num. 5. *Hieroſolymis lectus, ſeù ſitus Scalæ ſanctæ conſpicitur*, ibid. num. 15. *Hieroſolymitanæ Cruces in Scalæ ſanctæ gradibus*, cap. 6.num.4. *Vide verbo Lithoſtrotos.*

S. Hilarij Altaris in Baſilica Lateranenſi ex redditibus aſſignamenta pro deputatis apud Scalam ſanctam ſtabilita, cap.6. num.12.

Hiſtoriæ veteris teſtamenti depictæ in ſcala laterali Scalæ ſanctæ ſeptentrionem verſus deſcribuntur, cap. 6. num.7. *& in altera meridiem verſus*, ibid. num.8.

Holſtenius. Vide Lucas Holſtenius.

Hora qualibet adſunt in Scala ſancta aſcendentes, cap.4. nu.5. *hora eadem aliquando bis genibus flexis Clemens VIII. Scalam ſanctam cōſcendebat*, ibid.n.8.

b Ia-

IAcob Patriarcha, ſi multa veneratione dignum ſuæ viſionis locum exiſtimauit, quid de Scala *ſanctæ dixiſſet*, cap. 2. num. 7. *ſi obſtupuit videndo Deum innixum ſcalæ, quid ſi in iſtam dilapſum*, cap. 6. n. 5.

Identitas Scal*æ ſanctæ antiqua duratione clarificatur*, cap. 1. num. 1. *Eiuſdem identitatis teſtes*, ibid. *hæc identitas eſt ſole clarior*, ibid. num. 2. *probatur præſumptione*, ibid. num. 3. 4. 5. 6. 7. 8. & 9. *antiquo poſſeſſu*, ibid. nu. 10. 11. 12. & 13. *debitis circumſtantijs*, ibid. nu. 14. & 15. *conſtanti traditione*, ibid. num. 16. *de iſta identitate non eſt ſuſpicandum*, ibid. propè finem; *hanc ſi quis negaret eſſet impius, & inſanus*, ibidem, *comprobari poteſt etiam illuſtrium Authorum teſtimonijs*, ibid. num. 17. *roboratur*

mi-

miraculis, ibidem, *vide verbo Miracula.*

IESVS Chriſtus ſuper Scalæ ſanctæ gradum ruit, cap.4. nu.3. *in quem*, cap. 1. num.4.& cap.6.num.5. *quot vicibus per Scalam ſanctam tranſijt*, cap.2. num. 1. & *quando*, ibidem. num.2.3. & 4. *Vtrum cum Cruce per Scalam iſtam deſcendit*, ibidem. num.4. *an geſtaret ſpineam coronam quando per Scalam ſanctam pergit ad mortem*, ibidem. *eius lacrymis reſperſa*, ibid. nu. 5. *Sanguine*, cap. 1. num.8.& cap.2. num.5. & cap.3. num.6. *idem ſanguis Scalam ſanctam docuit humilitatem*, cap. 2. num. 6. *ipſius veſtigijs decorata*, ibid. num.7. *in memoriam paſſionis eiuſdem conſcenditur genibus*, cap.4. num. 1. *dictæ paſſionis myſteria ſingulis in gradibus Scalæ ſanctæ Comitiſſa de Arimbergh ponderauit*, ibid.

num.9. *Chriſti vltima cæna* , *&* *quando lauit Apoſtolorum pedes ex-picta ſunt hæ hiſtoriæ in Scalæ ſanctæ veſtibulo*, cap.6.num.3. *Chriſti ge-nu impreſſio in* Scala *ſancta*, ibid. num.5. *præ Chriſti prolapſionis dolo-re gradus Scalæ ſanctæ crepuit*, ibi-dem, *eius paſſio in eadem Scala de-picta*, ibidem.num.6. *Reſurrectio*, *& Aſcenſio*, ibid. *Vide Sanguinem Chri-ſti.*

S. Ignatium Loyolam Scalam ſanctam genibus luſtraſſe haud verſatur in dubio, cap.4.num.10.

Impius eſſet ſi quis Scal*æ ſanctæ denega-ret identitatem*, cap.1.num.16.

Impreſſio genu D. N. IESV Chriſti in Scala *ſancta*, cap.6. num.5.

Indulgentias Pontifices conceſſerunt Sca-læ ſanctæ, *&* quare, c.3.n.1. *Indul-gentias cur Sixtus V. illi haud con-ceſſit*, ibidem, *circa Indulgentiarum*

Sca-

Scalæ ſanctæ quantitatem Authorum opiniones referuntur, ibid.nu. 2. 3. 4. & 5. *Indulgentias Scalæ ſanctæ* S. *Leo Quartus largitus eſt*, *&* *quas*, ibid. num. 6. *eaſdem quis confirmauit*, *&* *auxit*, ibidem, *has Paulus V. Monialibus in Campo Martio Vrbis conceſſit*, ibidem. num. 7. *ipſaſquè Clemens Nonus* S. *Petri de Alcàntara*, *&* S. *Mariæ Magdalenæ de Pazzis numiſmatibus pro vna vice in anno*, ibidem. num. 8. *Idem peregit* *Sanctiſſimus D. N. Clemens X. numiſmatibus quinque* *Sanctorum*, ibidem. num. 9.

Innocentius Decimus Pont. Max. genibus flexis Scalam ſanctam aſcendit, cap. 4. num. 8.

Ioannes Fortunatus ſtudio, ac opere Oratorium Archiconfraternitatis Sanctiſſimi Sacramenti Lateranenſis Eccleſiæ apud Scalam ſanctam aptat,

exornat, cap. 1. numero 6.

Ioannes Seueranus Scalam ſanctam fuiſſe in porticu Lateranenſis Patriarchij refert, cap. 1. num. 6. circ. med.

Ioſephi Mariæ Suaresij Epiſcopi Vaſionenſis opinio de litteris latinis in gradibus Scalæ ſanctæ inſcripis, cap. 1. num. 4. *Idem Suareſius laudatur*, ibid. & cap. 4. num. 8. ad fin.

Iſaac Caſaubonus hæreticus perperam de Scala ſancta ſentiens refellitur, cap. 1. num. 3. in princ.

L.

LAcrymis Chriſti reſperſa fuit Scala ſancta, cap. 2. num. 5. *lacrymas ſuper illam Gregorius XIII effudit*, cap. 4. nu. 8. *Clemens VIII & Clemens IX.* ibidem.

LATERANENSIS Baſilica, vide Baſilica Later. In Laterano dudum la-

latuere gradus Scalæ ſanctæ, & *quo tempore*, cap. 3. num. 6. *vide Patriarchij Lateranenſis ſcala.*

Latini characteres, *vide Verbo Characteres.*

Lauretana Domus, *vide v. Domum.*

Lectus Scalæ ſanctæ Hieroſolymis adhuc conſpicitur, cap. 1. num. 15. *vtrum ſit in honore*, cap. 4. num. 4. *eius menſura Scalæ ſanctæ reſpondet*, cap. 1. num. 15. *vide v. Situs.*

Leonis X. Pontificis tempore Scala ſancta in Patriarchio Lateranenſi erat, cap. 1. num. 6. *huius Pontificis Magiſter cæremoniarum vocat eam ſacram*, cap. 1. num. 6. in ſine, & *ſanctam*, ibid. num. 8. *Leo præfatus per* Scalam *ſanctam aſcẽdit in palatium*, ibidem, *aſcendit pedibus* Scalam *ſanctam*, *capite autem detecto*, & *ſemper orando*, *pœnituitquè ſe non conſcendiſſe genibus*, *veniamquè à*

Deo ferè petijt, ibid.num.8. *Vide genibus aſcendere.*

S. Leo Quartus indulgentias Scalam ſanctam conſcendentibus conceſſit, & quas, cap.3.num.6.

Lignum Crucis, Vide verbo Crucis.

Limina ſacra dicti ſunt gradus Scalæ ſanctæ ab Anaſtaſio Bibliothecario, cap.1. num.11. *cur non dixit Scalam ſanctam*, ibidem.

Lithoſtrotos. Illùc ducebant Hieroſolymis Scalæ ſanctæ gradus, qui erat locus hebraicè Gabbatha dictus, cap.1.num.14.

Loca ſanguinis Chriſti, antiquitus etiam in Scala ſancta crates, & Cruces defendebant, indicabant, cap.1.num.8.

Lucas Holſtenius commendatur, cap.1. num. 4. *ac eiuſdem refertur opinio de characteribus latinis in gradibus Scalæ ſanctæ repertis*. ibidem.

Ma-

*M*Agiſter cæremoniarum Leonis X. vide Paris de Craſſis.

Marchio Pallauicinus, vide Alexander.

S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis numiſmata fruuntur indulgentijs Scalæ ſanctæ pro vna vice in anno, cap. 3. num. 8.

Martinellus, vide Florauantes Martinellus.

Meditationes pias in Scalæ ſanctæ aſcenſu Clemens VIII. habuit, cap. 4. n. 8. *Paſſionis Chriſti Belgica Comitiſſa de Arimbergh*, ibidem. num. 9. *eaſdem conſiderare debent illam aſcendentes*, cap. 5. num. 1. 3. & 4. *hac de cauſa Sixtus V. eandem tranſtulit*, ibidem num. 2. *& Paſſionis Chriſti picturas ibi expreſſit*, ibidem.

Menſibus ſingulis Capitulum lateranenſe Scalæ ſanctæ eleemoſynas accipit, cap.4.num.5.

Menſura Situs Scalæ ſanctæ, vide verbo Lectus.

Millinus, vide Benedictus Millinus.

Miraculis Scalæ ſanctæ identitas roborata, cap.1.num.17. *miraculosè ad Vrbem Scala ſancta haud fuit aduecta*, cap.1.num.3.propè princ. *non ſine miraculo ſanguis Chriſti per ſæcula in Scala ſancta aſſeruatus*, cap.2. num.5. *Miraculoſus euentus circa quemdam, qui pedibus temerè Scalam ſanctam conſcendere volebat*, cap.4. num.3. *Miraculum ſapit, quod qualibet hora ſit ſemper aliquis genibus flexus in Scala ſancta*, ibidem.num.5.

Moniales S. Mariæ in Campo Martio habent indulgentias Scalæ ſanctæ ex conceſſione Pauli V. cap.3.num.7.

Mo-

Monumentum præclarum, atque inſigne Scalam ſanctam dixit Sixtus V. cap. 1. num. 3. in fine.
Mos vide Ritus.
Moyſes cum ſerpente æneo in ſummitate vnius ex Scalis lateralibus ſanctæ, cuius ſit opus, cap. 6. num. 8. in fine

N

NOctu Scala ſancta Sixti V. tempore translata, cap. 6. num. 1.
Nomina Authorum, qui de Scala ſancta ſcripſerunt, in calce opuſculi, *Summorum Pontificum, qui Scalam ſanctam flexis genibus conſcenderunt*, cap. 4. num. 8 *Cardinalium*, ibidem. num. 9. *Perſonarum illuſtrium*, ibidem, *Sanctorum*, ibidem. num. 10. *Pictorum, qui pinxerunt in Scala ſancta, & in cæteris lateralibus Scalis*, cap. 6. num. 11.

Nu-

Numiſmata quinque ſanctorum, vide Sanctorum. *Numiſmata* S. *Mariæ Magdalenæ de Pazzis, vide* S. *Mariæ, & numiſmata* S. *Petri de Alcàntara. vide* S. *Petri.*

O

O*Nuphrius Panuinius opinatur Anaſtaſium Bibliothecarium Scalæ ſanctæ feciſſe mentionem in vita Hadriani Primi*, cap. 1. num. 6. *eius verba qui referunt*, ibidem, *Dixit de illa*: Nunc Sanctam, *ſed quomodo ipſa particula* nunc *intelligenda*, ibidem, *optimè dixit de Scala ſancta*, Nunc Sancta, *& quare*, ibidem, *nunquam idem ſcripſit*, Scalam *Aulæ Concilij fuiſſe, quam hodiè ſanctam dicimus*, ibidem, *neque duas Scalas ſanctas in Patriarchio Lateranenſi conſtituit, quod falsò eidem imputatur*, ibid. n. 9.

Oran-

Orando, & capite detecto Leo X. Summus Pontifex aſcendit Scalam ſanctam, cap. 1. num.8 *Orantes iuſſu Confeſſariorum conſcendunt eam pœnitentes*, cap.4.num.5. *Orationes pro ſingulis gradibus ad vſum deuotè Scalam hanc aſcendentium quis edidit*, cap. 5. num. 5. *referuntur*, ibidem.

Oratorium Archiconfraternitatis San*ctiſſimi* Sacramenti *Lateranenſis Ecclesiæ iuxta* Scalam *ſanctam, eſt in porticu propè quam* Scala *ſancta ſita erat temporibus Hadriani Primi*, cap.1. nu.6. in princ. *Vide.FRANCISCVS BARBERINVS Card. & v.Ioannes Fortunatus.*

Ornamenta, & translatio Scal*æ ſanctæ facta à Sixto V. ad quos ſumptus aſcenderunt*,cap.6. num.12.

Oſcula ſuauiora ſuper quem Scal*æ ſanctæ gradum Sanguis Domini vberiùs*

flu-

ſluxit, præbent ſideles , cap. 2.num.6. *In eadem Scala oſcula Clemens Octauus, Summus Pontifex inſixit* , cap. 4.num.8. *Clemens Nonus ſuper gradum prolapſionis Chriſti* , ibidem num.9.

Oſtiarium pro Scalæ ſanctæ ſeruitio Six. V. conſtituit, cap.6.num.12.

P

P*Alatium , in quo Pilatus habitabat , habuit ante fores Scalam ſanctam tempore paſſionis Chriſti* , cap. 1. num.1. & num. 14. *Scala ſancta in locum lithoſtrotos nuncupatum ducebat*, num.14. *Eius gradus Romanis characteribus inſcripti* , ibidem num. 4. *Palatium Lateranenſe* , *vide Patriarchij Lateranenſis.*

Pallauicinus , *vide Alexander Pallauicinus* .

Pan-

Panuinius vide Onuphrius Panuinius.
Papa diſcalceatus per Scalam ſanctam deſcendebat, cap. 1. num. 7. ad finem, Papæ *Vicarius, vide Vicarius ſummi Pontif. cætera vide v. Pontifices.*
Paris de Craſſis quid de Leone X. Papa, & Scala ſancta ſcripſit, cap. 1. num. 6. & num. 8. *illam vocat ſacram, & vulgò Pilati*, ibidem dict. num. 6. *iterum ipſam dicit* S*anctam*, ibidem num. 7. & num. 8.
Paſchalis Papa ſecundus, vide Bulla Paſchalis II.
Paſſionis Chriſti in commemorationem genibus Scala *ſancta conſcenditur*, cap. 4. num. 1. *eiuſdem paſſionis myſteria Belga Comitiſſa de Arimbergh ſingulis in gradibus ponderauit*, ibid. num. 9. *eadem quilibet meditari debet eam aſcendendo*, cap. 5. num. 1. *Cur* S*ixtus V. ipſius paſſionis*

nis picturis Scalam ſanctam ornauit, ibid. num. 2. & cap. 6. num. 6. *vide v. Picturis*.

Patriarchij Lateranenſis Scala olim erat Scala ſancta, cap. 1. num. 6. *quis hoc dixit*, ibid. *confirmatur*, ibidem. *In iſto Patriarchio ſcripſiſſe Panuinium duas Scalas ſanctas falſò dixit Martinellus* ibidem. num. 9. *ad iſtud è foribus Baſilicæ Lateranenſis Cæleſtinus Tertius Scalam ſanctam tranſtulit*, ibidem. num. 13. *& è dicto Patriarchio ante Sancta* Sanctorum *Sixtus V.* cap. 6. num. 1. *vide verbo, Aulæ, Porticus*.

Paulus Brillus Belga campeſtria depinxit circa Scalam ſanctam, cap. 6. num. 11.

Paulus Quintus Summus Pont. conceſſit Sanctimonialibus S. Mariæ Campi Martij Vrbis indulgentias Scalæ ſanctæ, cap. 3. num. 6.

Pec-

Peccaminum in ſatisfactionem pœnitentibus imponit Cardinalis Papæ Vicarius iteratis vicibus aſcenſum Scalæ ſanctæ, & aliquando iniungit cum luminibus præ manibus, cap. 4. nu. 6. *vide verbo Pœnitentiarij*.

Pedibus diſcalceatis Cardinales cum Papa deferebant per Scalam ſanctam ſanctas Reliquias, cap. 1. nu. 7. *pedibus eam antiquitùs calcaſſe fideles non præiudicat eius fauorabili præſumptioni pro certa identitate*, cap. 1. num. 8. in princ. *à pedibus mortalium antiquo tempore ſanguinem Chriſti in Scala ſancta ſeruabant Cruces, & crates*, ibidem, *Pedibus Leo X. Pontifex, ſed capite diſcooperto, & continuis orationibus ipſam ſcandit, eumque pœnituit non conſcendiſſe flexis genibus, veniamque ferè deprecatus à Deo*, ibidem in fin.

Pedibus in præſenti Scalam ſanctam aſcendere dedecet , cap. 4. num. 3. *Prodigium aduerſus quemdam* , *qui pedibus hanc intendebat temerè aſcendere* , ibidem, *nè pedibus opificum in nouiſſima translatione Scala ſancta conculcaretur* , *quid Sixtus V*. Sum. *Pont. excogitauit* , ibidem num. 2. *Pedum dolores* , *&* *artuum non retinebant Clementem VIII. quin genibus bis eàdem hora ipſam conſcenderet* , ibidem num. 8. *Pedum Apoſtolorum lotio in Scalæ ſanctæ veſtibulo expreſſa*, cap. 6. num. 3.

S. *Petri de Alcàntara numiſmata Scalæ ſanctæ indulgentias habent ſemel in anno* , cap. 3. num. 8.

S. *S. Petri*, *&* *Pauli capita per Scalam ſanctam Cardinales diſcalceati cum Papa deferebant*, cap. 1. num. 7.

*S.*Philippum *Neriũ flexis genibus aſcendiſſe Scalam ſanctam cunctis ſanè*

fide-

fidelibus compertum eſt, cap. 4. num. 10.
Picturis, *Sergius II. Papa Scalæ ſanctæ arcus quos erexit exornauit*, cap. 1. num. 11. *Et fortaſſe paſſionis*, cap. 5. num. 2. *Picturis etiam Sixtus Quintus ornauit Scalam ſanctam, eius porticus fornicem, necnon alteras laterales ſcalas*, ibidem, *harum ſcalarum picturæ deſcribuntur*, cap. 6. num. 7. & 8. *Pictorum nomina referuntur*, ibidem num. 11.
Pignus *egregium diuinæ charitatis erga nos dixit Sixtus V. Scalam ſanctam*, cap. 1. num. 3. in fine.
Pilatus *vide* Pontius Pilatus.
Pileolum *de capite ſuo ipſemet Clemens Nonus Summus Pontifex venerabundus abstulit propinquus gradui, in quem incidit IESVS, & ſanguis eius fluxit*, cap. 4. num. 8.

c 2 Po-

Podagra non retinebat Clementem Octauum Pont. Max. nè Scalam ſanctam vicibus iteratis eàdem hora flexis genibus aſcenderet, cap. 4. num. 8.

Pœnitentes eleemoſynas Scalæ ſanctæ largiuntur, cap. 4. num. 5. Pœnitentibus genuflexum aſcenſum iteratis vicibus Sanctiſs. Pontificis Cardinalis Vicarius imponit, & aliquando cum candelis accenſis in manibus, ibid. num. 6. vide Pœnitentiarij.

Pœnitentiarij ſuis pœnitentibus flexis genibus aſcenſum Scalæ ſanctæ cum orationibus imponunt in peccaminum ſatisfactionem, cap. 4. num. 5. Pœnitentiarijs Baſilicæ Lateranenſis viri religioſi teſtati ſunt, Hieroſolymis menſuram ſitus Scalæ ſanctæ accepiſſe, quæ huic Romæ reſpondet, cap. 1. num. 15.

Pontifices Maximi, deflexis genibus

Sca-

Scalæ ſanctæ traditionem publica veneratione confirmant, cap. 1. num. 16. in medio. *Pontifices eam aſcendere genibus mos eſt*, cap. 2. num. 7. in fine & cap. 4. num. 7. & cap. 6. num. 1. *Pontifices, qui de Scala ſancta Bullas ediderunt*, cap. 1. num. 16. circa med. & cap. 3. num. 6. *Pontifices cur Scalæ ſanctæ indulgentias conceſſerint*, cap. 3. num. 1. *& vide verbo* Papa, *ac verbo Hadrianus I. Sergius Secundus* S. *Leo IV.* Paſchalis *Secundus, Cæleſtinus Tertius, Leo X. Gregorius XIII. Sixtus V. Clemens VIII. Paulus Quintus, Vrbanus VIII. Innocentius X. Clemens IX. & Clemens X.*

Pontius Pilatus habitabat palatium præ cuius foribus Scala ſancta adducta fuit ad Vrbem, cap. 1. num. 1. *Pilati Scala dicebatur olim Scala ſancta*, ibid. num. 7. *vide verbo Palatium*.

Porticus Lateranenſis Patriarchij tempore Hadriani Primi iuxta ſe Scalam ſanctam habebat, & fortaſſe vſquè à S. Helena, cap. 1. num. 6. *è dicta porticu* Sergius *II. antè fores Baſilicæ Lateranenſis Scalam ſanctam transtulit*, ibidem. num. 11. poſt medium, *Porticum antè Scalam ſanctam quarè Sixtus V. erexit*, cap. 6. num. 1. *porticus eiuſdem deſcriptio*, ibid. num. 2.

Poſſeſſio Scalæ ſanctæ in laterano probatur vſquè à temporibus Hadriani Primi Pontificis, cap. 1. num. 10., & *Sergij II.*, ibid num. 11.

Præfectum Sacrarij Sixtus V. ad Scalam ſanctam erexit, cap. 6. num. 12.

Præpoſitum ad Scalam ſanctam idem Sixtus deputauit, cap. 6. num. 12.

Præſumptio eſt fauorabilis pro identitate Scalæ ſanctæ, nec illi aduerſatur longiquæ translationis ratio, cap. 1.

num.

num. 3. per totum, *neque characte- res latini in ea*, ibidem. num. 4. *nec totalis euulſio Hieroſolymæ*, ibi- dem num. 5. *neque fuiſſe Scalam Patriarchij Lateranenſis*, ibidem num. 6. *nec dixiſſe* P*anuinium* Nunc Sanctam, ibidem num. 7. *neque antiquitùs illam calcaße pedibus fideles*, ibidem num. 8. *nec*, *quod falſum eſt*, *fuiſſe Aulæ Concilij*, ibid. num. 9. *aut*, *quod perperàm Mar- tinellus intellexit*, *Panuinium duas* Scalas *ſanctas in* P*atriarchio Late- ranenſi conſtituiſſe*, ibidem.

P*rincipes genibus* S*calam ſanctam aſcen- dunt*, cap. 4. num. 7. *eorum pietas Ro- mam* Scalam *eandem adduxit*, cap. 1. num. 3. in princ. P*rincipes illi maiora facere potuere*, ibidem. prope med.

P*roceſſionum occaſione*, *in quibus* P*apa*, *&* C*ardinales cum* Sanctis *Reliquijs diſcalceati per* Scalam P*ilati interue-*

niebant, rurſum vocari cœpit Scala ſancta, cap. 1. num. 7. ad fin. *Proceſſiones habitæ ſunt in nouiſſima translatione Scalæ ſanctæ tempore Sixti*, cap. 6. num. 1.

Q

QVinque Sanctorum numiſmata à Sanctiſſimo D. N. Clemente X. canonizatorum habent Scalæ ſanctæ indulgentias ſemel in anno, cap. 3. num. 9.

Quotidiè à pijs Scala *ſancta frequentatur*, cap. 4. num. 5. *Quotidiè flexis genibus* Scalam *ſanctam aſcendebat* S. *Carolus Borromæus*, cap. 4. nu. 10.

R

R*ASPONVS , vide Cæſar Cardinalis Raſponus .*

Re-

Reges genibus Scalam ſanctam conſcendunt, cap. 2. num. 7. & cap. 4. num. eod. *Regina Suecorum, Gothorumque, vide verbo Chriſtina. Rex Galliarum vide verbo Henrici.*

Reliquiæ per Scalam ſanctam pedibus diſcalceatis Cardinales portabant cum Pontifice, cap. 1. num. 7. in fine, & num. 9. in princ.

Ritus aſcendendi Scalam ſanctam genibus olim erat ad libitum, cap. 4. num. 1. *vide verbo Aſcenſus, & verbo Genibus.*

Romam quis Scalam ſanctam adduxit, cap. 1. num. 3. in princ. *An miraculoſè*, ibidem poſt princ. *præter Romam nullibi Scala ſancta reperitur*, ibid. num. 15. in fine.

Sa-

S

SAcrarij Præfectum, vide Præfectum.
Sanctiſſimi Saluatoris Acheropita Imago, vide Sancta Sanctorum.
Salutem hauriunt omnis generis infirmi in Scala ſancta, cap. 1. num. 17. circ. med.
Sancta Sanctorum Scalam ſanctam præfert, cap. 1. num. 1. Ad Sancta Sanctorum Scala eadem aſcendit, ibidem num. 6. propè finem, SS. Saluatoris Icon, quæ inibi cuſtoditur delata creditur per Scalam ſanctam, ibidem num. 7. in fine, antè Sancta Sanctorum Sixtus V. Scalam Sanctam tranſtulit, cap. 4. nu. 2. & cap. 6. num. 1. Sancta Sanctorum locus illuſtrior antiquo Scalæ ſanctæ ſitu, eodem. cap. 6. num. 1.
Sancti, & Sanctæ per Scalam ſanctam tranſiuere, cap. 1. num. 7. in fine,

San-

Sancti cultu eius traditionem teſtati ſunt, ibidem num. 16. circ. med. *Iidem flexis genibus Scalam iſtam aſcendunt*, cap.4. num.10. *qui inter cæteros*, ibidem, *qui quotidiè*, ibidem.
Sanguinem Chriſti antiquitus in Scalæ ſanctæ gradibus Cruces, & crates defendebant ab aſcendentium plantis, cap. 1. num. 8. propè med. *Sanguine enim Chriſti ſcala eadem aſperſa fuit*, cap. 2. num. 5. & cap. 3. num. 6. *Idem ſanguis inibi cernebatur multis in locis*, cap. 2. num. 5. & 7. *vbi præcipuè, & preciſè*, ibidem dict. num. 5. *non ſine miraculo per ſæcula aſſeruatus*, ibidem, *Ipſe ſanguis humilitatem docuit Scalam ſanctam*, cap. 2. num. 6.
Satisfactio vide verbo Peccaminum.
Scalæ contiguæ ſcalis lateralibus ſanctæ deſcribuntur, cap. 6. num. 9. & 10. *Scala Iacob, vide verbo Iacob.*

cob, *Scalæ lateralis ſanctæ meridiem verſus deſcriptio*, cap. eodem num. 8. *eius hiſtoriæ declarantur*, ibid. *Scalæ lateralis ſanctæ ſeptentrionem verſus deſcriptio*, cap. dict. n. 7. *ipſius picturæ explicantur*, ibidem *SCALAE SANCTAE deſcriptio*, ibidem num. 3. 4. 5. & 6. *De eius Identitate*, cap. 1. per totum. *De Veneratione*, cap. 2. per totum. *De Indulgentijs*, cap. 3. per totum, *De Ritu conſcendendi genibus deflexis*, cap. 4. per totum. *De Meditationibus, & Orationibus in illa habendis*, cap. 5. per totum. *De Translatione Sixti V. & ornamentis eius*, cap. 6. per totum; *Cætera vide ſub proprijs verbis per totum hoc Repertorium.*

Sergij ſecundi Papæ *tempore poſſeſſio Scalæ ſanctæ in Laterano probatur*, cap. 1. num. 11. *imò antè ipſum*, ibi-

ibidem. *Idem Sergius eam tranſtulit è ſitu iuxta porticum Hadriani Primi in Patriarchio Lateranenſi antè Baſilicam*, ibidem poſt med. *Venerationi publicæ expoſuit illam, quæ pridem latebat, arcubus erexit, & picturis exornauit*, ibidem, *quibus picturis*, cap. 5. num. 2.
Seueranus vide Ioannes Seueranus.
Singultus repetebat in Scala *ſancta genuflexus Clemens Octauus* Pont. *Summus*, cap. 4. num. 8.
Sit*us antiquus* Scal*æ ſanctæ antè* Sixtum *V. erat expoſitus ad tranſeuntis turbæ rumorem*, cap. 5. nu. 2. *ferè collapſus*, cap. 6. num. 1. *vbinam eſſet*, ibidem, *vide verbo Lectus*.
Sit*us Oratorij Archiconfraternitatis* Sanct*iſſimi Sacramenti apud* Sca*lam ſanctam*, *vide verbo Oratorium*.
Sixt*us Quintus quare indulgentias mi-*

mi-

nimè conceſſit Scalæ *ſanctæ* , cap. 3. num. 1. *eam genibus flexis luſtrauit* , cap. 4. num. 8. *Cur tranſtulit* , cap. 5. num. 2. *qua de cauſa paſſionis Chriſti hiſtoriam in ea depinxit* , ibidem , *ipſam tranſtulit è loco* , *in quo poſuerat Cæleſtinus Tertius* , *ad Sancta Sanctorum* , cap. 6. num. 1. *Quo tempore* , *&* *quomodo tranſtulit eandem*, ibidem . *Quare porticum anteà erexit* , *&* *ſcalas hinc inde* , ibidem , Porticus *fornicem pinxit* , ibidem num. 2. *&* *laterales ſcalas* , ibidem . num. 7. & 8. *Habitationem per vſu miniſtrorum loci fieri iuſſit* , ibidem num. 2. *Sumptus eius in translatione*, *&* *ornamentis* Scalæ *ſanctæ*, ibidem num. 12. *Quot ad eius ſeruitium deputauit*, ibidem , *quibus aſſignamentis* , *&* *cuius redditibus* , ibidem *vide Bulla Sixti V*.

Spi-

Spineam Coronam, *vide Coronam*.
Suareſius, *vide Ioſephi Maria Suaresij*
Suecorum Regina, *vide verbo Chri-ſtina*.

T

Traditio Scalæ ſanctæ optimè con-ſtat, cap. 1. num. 16. in princ. *In hac plerumque ſe fundant Au-thores*, ibidem, *eius publica vox*, ibidem, *eandem Sancti teſtati ſunt deuoto cultu*, ibidem, *Apoſtolicæ Viſitationes toleratione*, *&* *Sixtus V. ſua Bulla*, ibidem, *cæterique Pontifices ſubmiſſis poplitibus publica veneratione*, ibidem, *etiam ipſa ſcala eadem firmatur*, ibidem.
Translationis longinquæ ex Hieroſolymis ad vrbem conſideratio nil præiudi-cat fauorabili præſumptioni pro identi-tate Scalæ ſanctæ, cap. 1. num. 3.

per

per totum, *Quinam hanc translationem peregit*, ibidem in princ. ,*poſita penes porticum Patriarchij Lateranenſis*, ibidem propè finem, & num. 6. circ. med. *E præfata porticu antè Baſilicæ Lateranenſis fores Sergius Secundus tranſtulit*, ibidem. num. 11. poſt med. *E Baſilicæ foribus ad Patriarchium Lateranenſe Cæleſtinus Tertius*, ibidem num. 15. *E Patriarchio antè Sancta Sanctorum Sixtus V*. cap. 6. num. 1. *quare*, cap. 5. num. 2. *huius translationis architectus quis fuit*, cap. 6. num. 1. *quo*, *&* *quanto tempore iſta translatio completa*, ibidem, *de modo habito in dicta translatione*, ibidem, *expenſæ iſtius translationis*, ibidem num. 12.

Ve-

V*Eneratio Scalæ ſanctæ quænam debeatur*, cap. 2. num. 7. *demonſtratur verbis Iacob in viſione ſuæ Scalæ*; ibidem. *Semper venerati fuere Scalam ſanctam fideles*, ibidem. *De Veneratione eiuſdem egit Sixus V.* ibidem. *An ſit in veneratione Hieroſolymis lectus Scalæ ſanctæ*, cap. 4. num. 4. *Veneratio Summorum Pontificum erga Scalam ſanctam, præcipuè Gregorij XIII. Sixti V. Clementis VIII. Vrbani VIII. Innocentij X. & Clementis Noni*, ibidem. n. 8. *Item Comitiſſæ Belgicæ de Arimbergh, Reginæ Suecorum, & Gothorum, atque Cardinalium*, ibidem num. 9. *Sanctorum præſertim S. Caroli Borromæi*, ibidem. num. 10. *Vide verbo Cultus*.

Veſtigijs Chriſti Scala ſancta decorata, cap. 2. num. 7.
Vexati à ſpiritibus in Scala ſancta liberati, cap. 1. num. 17.
Vicarius Summi Pontificis S.R.E. Cardinalis pœnitentibus flexis genibus aſcenſum Scalæ ſanctæ pluribus vicibus imponit, & aliquando cum candelis præ manibus accenſis. cap. 3. num. 6. *Vicarij Eminentiſſimi Archipresbyteri Baſilicæ Vaticanæ opinio de gradibus Scalæ ſanctæ litteris latinis inſcriptis*, cap. 1. num. 4.
Vicibus iteratis Chriſtus Scalam ſanctam aſcendit, atque deſcendit, quot, & quando, cap. 2. nu. 1. 2. 3. & 4. *iteratis vicibus Vicarius Papæ iniungit pœnitentibus aſcenſum Scalæ ſanctæ*, cap. 4. nu. 6. *Vicibus iteratis Clemens Octauus Summ. Pont. eadem hora deflexis genibus Scalam*

ſan-

ſanctam conſcendebat, ibidem. num. 8.

VRBANVS VIII. Summ. Pont. *genibus flexis Scalam ſanctam luſtravit*, cap. 4. num. 8.



APPEN-

APPENDIX
AD OPVSCVLVM
DE
SCALA SANCTA
IOSEPHI MARIAE SORESINI
ROMANI.

III.

IOSEPHVS MARIA SORESINVS

BENIGNO LECTORI

S.

POſtquam diebus elapſis litteris mandaueram quod ex inſtituto ediſſerendum erat, finemque opellæ impoſueram, mihi ſignificauere Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi DD. Camillus Piazza Epiſcopus Dragonenſis, & Sauus Millinus, nobilitate generis, morum elegantia, & cognitione rerum Prælatus ornatiſſimus, audiuiſſe à Reuerendiſſimo Patre Laurentio Brancato de Laurea eximio Theologo (cuius atramenta calami ſunt balſama æternitatis, ac lumina gloriæ) extare in Bibliotheca Vaticana miſcel-

laneum Codicem m. ſ. peruetuſtum, videlicet vſque à temporibus Vrbani V. Papæ deſcriptum, in quo de ſacroſanctis gradibus lepida narratio, necnon antiquiſſima 828. ab hinc annis venuſta relatio compoſita, continentur: Ego protinus vtramque ſedula qua potui diligentia perlegi, Codicem animo luſtraui, cumque eundem inueniſſem (veluti quidem arbitror) cuncta exceptione maiorem, eiuſque Narrationem, & Relationem præfatas meo operi valde conſentaneas, atque multiplici eruditione, quod nempe deſiderabam, refertas; hic illas, addito in calce rerum vberrimo Repertorio, abſque orthographiæ, & ſermonis correctione ſubnectere decreui. Author Codicis Nicolaus Proceſſi exiſtit, qui ſalutis anno 1362. inter Beneficiatos [a] SS. Lateranenſis Eccleſiæ connummerabatur, & anno 1369. erat [b] Primus Diaco-

conus , & ipſum Bibliothecæ prædictæ dono dedit Reuerendiſſimus Pater Abbas D. Iulius Bartoloccius ex Congregatione Sancti Bernardi reform. Sac. Ordinis Ciſtercienſis , de cuius pietate , atque doctrina , cæteriſque virtutibus , quidquid dixero , minus erit ; præfata verò vetuſtiſſima relatio fuit exarata anno Domini 844. à Megiſto Abbate Cænobij D. Gregorij ad Cliuum Scauri , poſtea Oſtienſi Epiſcopo , & Apoſtolicæ Sedis Bibliothecario ; Accipe igitur , benigne Lector , læto animo Corollarium iſtud fertiliſſimum , feliciuſque vale.

a Ex libro Regeſtorum Capit. Lateran. incip. ab anno 1362. vſque 1504. fol. 7. in Archiuio Lateranenſi.

VI.

b *Ex Conſtitutionibus, Sacroſanctæ Lateran. Eccleſiæ, quæ illo anno ſtatuit Petrus Rogerij Monſtrius de Malmonte S.R.E. Card. Diac.S.Mariæ Nouæ, & Archipresb. Lateranenſis, & quæ ipſemet poſtea Pontifex effectus, & Gregorius XI. nuncupatus confirmauit, cuius Bulla Originalis, vulgò dicta La tromba, reperitur in præfato Arch. Later. & incipit: Et ſi prouide, & laudabiliter, ac finit Dat. Auinion. Kalen. Maij Pont.noſtri anno 3.*

BRE-

VII.

BREVIS NARRATIO

DE SCALA PILATI

Que in Vrbe Romana extat apud Baſilicam

SALVATORIS

A ME

NICOLAO PROCESSI

Decerpta

ex memoria pergamena vetuſtiſſima & aucta.

BENE ſit tibi beneuolo Lectori. Placuit mihi in perquirendis antiquis monumentis inſudare maxime circa pertinentia ad Saluatoris Baſilicam & ſanctarum hereliquiarum que apud eandem

dem fuerunt antiquitus in veneratione inter quas fuit ſcala Pilati de qua ſignanter hic mihi eſt ſermo occaſione qua eius hiſtoria in carta quadam pergamena obſoleta ad manus peruenit caractheribus fere caſſis authore Megiſto Monaco & Abbate monaſterij S. Gregorij Cluuis ſcauri de Vrbe Roma in Archiuio Lateranenſi negligenter inter cartas admiſta. Ne ergo tam digna memoria predicte ſcale obliuioni detur ad conſolationem deuotorum. Dominice paſſionis renouare decreui quum nonnullis alijs annotationibus in antiquis monumentis a me repertis & deſumptis vna qum alijs prodigijs a me proprijs occulis viſis tu igitur deuoto affectu lege & pro me Chriſtum exora. Vale.

1 Incipit relatio ſcale Pilati de Archiuis & antiquis Romanorum Pontificum geſtis compoſita per Megi-

ſtum

ſtum Monacum Monaſterij S. S. Andree & Gregorij de Vrbe.

Scala Pilati ſic nuncupata que 2
aſſeruatur in Vrbe Roma ita vocatur
quia in * Palatio Pontij Preſidis Hie- 3
roſolymis ſita erat & eſt venerabilis,
ex quo per illam pluries * Chriſtus 4
Dominus tranſijt tempore paſſionis
& pretioſo * ſanguine ſuo aſperſit 5
qui adhuc aſpicitur pluribus locis non
ſine * miraculo poſt tanta tempora 6
conſeruatus & hunc indicant, & intactum ſeruant alique * Cruces inibi 7
fixe. Hanc * ſcalam quum tribus 8
portis, & duabus colupnis eiuſdem Palatij Pilati ex illis partibus terre ſancte ſecum adduxit ad Vrbem quum multis alijs rebus Sanctis Helena Auguſta in palatium filij ſui Conſtanti-
ni, * cuius rogatu Beatus Pater Syl- 9
ueſter Papa conceſſit illis qui per ipſam capite detecto deuote orauerint

remiſſionem peccaminum vnius anni
10 pro quolibet gradu * quam indulgentiam Beatum Patrem Gregorium Papam confirmaſſe inquiunt & auxiſſe ad annos duos ſimiliter pro quolibet gradu quem etiam confirmaſſe traditur indulgentias ipſas Baſilice Saluatoris per dictum Sanctum illi conceſſas.
11 * De prefato Gregorio narratur quod quoties tranſibat per ſcalam iſtam plurimum lacrimabat Domini Ieſu Chriſti paſſionem quod
12 etiam * de Papa Gregorio Secundo a
13 noſtris anteceſſoribus traditum eſt * qui ſolebat dicere nunquam ſe per hanc ſcalam venerandam aſcendere ſine compunctione quod ſimiliter dicebat de Baſilica ipſa Saluatoris quando enim illam ingrediebatur non ſine compunctione egrediebatur Hic multa verba deſiderantur que intelligere nunquam potui.

* Super hanc ſcalam flexis ge- 14
nibus penitentes publicam peniten-
tiam peragere conſueuerunt ſicuti de
* Fabiola dicitur que congenulata 15
in his gradibus & in Baſilica ipſa Sal-
uatoris ante diem Paſchatis inter cete-
ros publicos penitentes publicam egit
penitentiam vniuerſa Romana Vrbe
ſpectante anno CCCXC. ob publi-
cum ſcandalum cauſa ſecundi viri ſac-
co induta capite cinere aſperſo &
fletu plena. * Hanc ſcalam deuote 16
aſcendit Pelagius Secundus Pontifex
qum ſanctis hereliquijs Andree Apo-
ſtoli & Luce Euangeliſte quas ha-
buerat a Beato Gregorio & eas in Ba-
ſilica S. Laurentij vbi reſidebat idem
Sanctus qum maxima ſolepnitate con-
uocatis omnibus ordinibus Curie Epiſ-
copis & Cardinalibus recondidit. * 17
Etiam Sergius Primus per hanc ſca-
lam nudis pedibus aſcendens qum li-

gno

gno Crucis Domini quem inuenerat
in Sacrario Diui Petri eam collocauit
18 in dicta Baſilica S. Laurentij * Tan-
dem nudis pedibus per eam deſcendit
Stephanus Papa Tertius proprijs hu-
meris qum alijs Sacerdotibus baiulans
Imaginem Acheropitam Saluatoris
quam Lucas Euangeliſta incepit ſed
virtus diuina perfecit iturus ad Ec-
cleſiam Beate Marie ad preſepe
quando Rex Longobardorum Aſtol-
19 phus Romanos vexabat. * Habet
hec ſcala Pilati gradus XXVIII. qui a
Sancte memorie Helena predicta &
Imperatore eius filio in porticu Palatij
20 poſiti fuerunt * iuxta ſcalam que
conducebat in Patriarchium ipſum
& inibi permanſerunt vſque ad annum
21 ſalutis circiter DCCLXXXVI. *
Sed qum poſtea deſierint eſſe in hono-
rem propter temporum iniurias & de-
22 ſuetudinem * neque amplius eſſent

in ſcalam diſpoſiti ſed confuſi, &
laterent populis & nationibus Do-
minus * Sergius Papa hoc anno 23
DCCCXLIV. denuo deuotioni Chri-
ſticolarum magnifice expoſuit ante
Baſilicam Conſtantinianam Saluatoris.
Etiam * Hadrianus Papa vnice ſcalam 24
iſtam dilexit & ſepe viſus eſt nudis
pedibus per ipſam aſcendere. id etiam
peregit * Leo III. in primo anno ſui 25
pontificatus qui genibus ipſis eam
conſcendit tanta erat eius religio in ſca-
lam iſtam *. denique per hec tempora 26
vidimus hoc pietatis & deuotionis
officium ſepe ſepius feciſſe Dominum
Sergium Papam non ſine lacrimis &
ſinguilijs ob memoriam paſſionis
quem Deus ſeruet incolumem.

Cetera multa huius monumenti Megiſti quum ſint propter nimiam vetuſtatem corroſa & obſoleta legi non poſſunt ideo hic deſiderantur.

XIV.

Supradictis ex dicta Megiſti Monaci & Abbatis pergamena recolectis ſequentia plura de ſcala Pilati addo
27 primo eſt ſingulare quod de * Leone IV. de cuius ſanctimonia mundus eſt plenus notatum inueni qui qum ſuis tribulationibus coniungebat orationem & Dominice paſſionis meditationem pedibus diſcalceatis ſcalam Pillati aſcendebat & ſignanter ſuper gra-
28 du illo quem aiunt * ſciſſum quando
28 Ieſus Chriſtus ibi cecidit * lacrimabat
30 quare * indulgentias trium annorum pro ſingulo gradu Chriſtifidelibus Dominicam paſſionem meditantibus indulſit cuius exemplo frequentior fuit huius ſcale deuotus aſcenſus.

Sed quum tempore Stefani Pape VII. Eccleſia Lateran. ab Altari vſque ad portas terremotu ceciderit
31 & ſcala Pilati commota fuerit * Sergius III. eandem ibidem readaptauit an-

ante fores dicte Eccleſie Lateran. in
deuotionis ſue argumentum.

Ex vetuſtiſſimo monumento di-
dici quod * Gregorius VII. pertran- 32
ſiens per ſcalam Pilati genunixus oſcu-
la ſingulo gradu dabat & in primo
gradu ea verba Adorabimus vbi ſtete-
runr pedes eius deuote recitabat.

Seruus Dei * Anſelmus dum 33
apud Vrbanum Papam II. in Sacro
Patriarchio habitabat fere quotidie nu-
dis plantis & ferijs ſextis genuflexus
ſcalam Pilati aſcendebat diu Domini
Ieſu Chriſti paſſionem meditando.

* Paſcalis Secundus & ipſe ge- 34
nuflexus ſcalam Pillati aſcendit vt ex
geſtis eius vite qui & indulgentiam
B. Leonis confirmauit & auxit ad
annos nouem ideſt tres illis qui deuo-
te aſcendent per illam & ſex alteros
illis qui flexis poplitibus eam conſcen-
dent cuius bulla aſſeruatur in Archiuio

Lateranenſi & tenor talis eſt.

35 *. Paſcalis Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei in perpetuum. Ad Apoſtolice dignitatis faſtigium cum primum a Deo nullo meritorum ſuffragio ſed eius inſcrutabili conſilio fuimus euocati illud precipue in corde habuimus vt ſacris monumentis debiti honoris a nobis extaret obſequium qum itaque ſacra limina ſeu venerabiles gradus quos Hieroſolimis Ieſus Chriſtus Dominus noſter ſuis greſſibus & ſanguine conſecrauit dudum Lateran. latentes felic. record. Sergius Secundus Predeceſſor noſter in ſui Pontificatus primordijs ante fores Eccleſie Lateranenſis ſponſe noſtre in ſcalam vulgo Pilati dictam adaptauerit arcuſque ibidem ab eodem erectos deuotis picturis exornauerit & beate memorie Leo IV. etiam Predeceſſor noſter indulgentijs inſigniuerit trium

videlicet annorum pro quolibet gradu
orando ſcandentes acquiſituri Nos ad
augendam erga prefatam Scalam intui-
tu Dominice Paſſionis fidelium Reli-
gionem de Omnipotentis Dei miſeri-
cordia & Apoſtolorum eius Petri
& Pauli auctoritate confiſi tenore pre-
ſentium predictas indulgentias confir-
mamus illis vero qui maiori deuotio-
ne accenſi congenulati per ipſam aſcen-
dent toties quoties hoc fecerint ſex in-
ſuper annos pro ſingulo quoque gradu
de iniunctis eis penitentijs miſericor-
diter relaxamus. Datum Laterani no-
nas Auguſti Pontificatus noſtri anno
primo.

* In nota de hijs que Lotharius 36
Secundus Rex fecit apud Lateranen-
ſem Eccleſiam antequam coronaretur
Imperator ab Innocentio II. legimus
preſtaſſe iuramentum in primo gradu
huius ſcale Pilati ante fores huius Baſi-

lice Lateran. poſite .

Tantam legimus fuiſſe copiam
virorum & mulierum ad iſtos gradus
ſcale Pilati venerationem genulantium
fidelium vt ingreſſus ad Baſilicam
Lateran. adeo difficilis eſſet maxime
ferijs ſextis & hebdomada maiori vt
37 * Celeſtinus III. filius Petri Bubonis de
† *in* Domo Vrſina † ante ſacrum Patriar-
tra chium iuxta porticum Lateranenſem
ipſam ſcalam Pilati trasferret ibidem
38 fuſis etiam valuis ereis . * Idem Pon-
tifex in exaltatione S. Crucis menſe
Septembrio per ipſos ſcale Pilati gra-
dus nudis pedibus proceſſionaliter de-
ſcendit dum Cardinales nudis pariter
pedibus ſacras hereliquias ligni ſanctiſ-
ſime Crucis & Sanctorum Apoſto-
lorum Petri & Pauli Capitibus ſca-
lam deſcendebant procedendo ad La-
39 teranenſem Eccleſiam . * Ipſemet
Celeſtinus aliquoties genibus aſcendit.

* Non

* Non preteremittendam cenſeo 40
memoriam aſſeruatam in Archiuio
Carm. quod Sanctus Dei Angelus
Carmelita Martyr habiturus concio-
nem in Baſilica Lateranenſe ſcalam Pi-
lati aſcendendo genuflexus ſe ipſum
& circonſtantes ad lacrimas prouoca-
uit. De * Gregorio Nono ſcriptum 41
eſt nudis pedibus hanc eandem ſcalam
deſcendiſſe dum qum SS. Capitibus
Apoſtolorum proceſſionaliter iuit ad
Sanctum Petrum ad implorandam
Apoſtolicam interceſſionem a Deo
contra pernicem quam minabatur
Fridericus Imperator.

* Idem legitur de Honorio III. 42
de anno 1218. nudis pedibus deſcen-
diſſe per dictam Scalam proceſſiona-
liter qum ijſdem Capitibus Appoſt.
eundo ad Eccleſiam Beate Marie Ma-
ioris.

* Mirum eſt quod de Nico- 43

lao III. audiui ab Anteceſſoribus quod nec ſacrificium Miſſe vnquam celebrauit nec per hos gradus ſcale Pilati tranſiuit ſine lacrimis.

44 * Hiſce meis temporibus pluries vide fideles ponere quandam puluerem ſuper hos gradus quam poſtea in domibus eorum rellata miracula operari videlicet feminas in partu laborantes iuuat moribundos a morte retractat febrim fugat Demones e corporibus eicit & ſimilia multa facit.

45 * Mirabile eſt prodigium quod narratur. Accenſo igne in tectis ligneis Baſilice Lateranenſis conſumptis tectis Eccleſie & edibus Canonicorum & Beneficiatorum atque accolitorum porticu ipſa qua itur ad Patriarchium & Patriarchio ipſo iſta dumtaxat ſcala & noſtra Baſilica ad Sancta Sanctorum inoffenſa & intacta permanſerunt Pon-

tifi-

tificatu Climentis V. in Gallijs ſe-
dente.

* Alterum nouiſſime vidi ego 46
ipſe miraculum ſuper quibuſdam He-
remitis qui dimidium illius gradus ſu-
per quem D. N. I. Chriſtus cecidit
noctu tempore aripuerunt vt in pa-
triam tranſportarent nunquam potue-
runt recedere ex ambitu dicte ſcale Pi-
lati ſed immobiles perſtiterunt do-
nec facto die fuerunt quum ſacro fur-
to capti & examinati palam faſſi ſunt
quod ſcripſi proſentibus & aſtanti-
bus teſtibus nobilibus viris Nicolao
Valentini de Regione Montium Cec-
colino Iohannis Henne de Regione
Ripe Nicolao Saulli de Regione
S. Heuſtachij Tomao dello Muto de
Reg. Arenule Oddone de colupna
Canonico Eccleſie Lateran. Nuccio
Petri Berte & Iacobo de Leolis Benefi-
ciatis ibidem & Paulo Iohanne Aliſio

XXII.

Canonico Beate Marie Maioris & Stefanaccio Diotaiuti. Explicit narratio de Scala Pilati.

Deo gracias.

XXIII.

REPERTORIVM RERVM APPENDICIS.

A

ACheropita Icon Sanctiſſimi Saluatoris à Stephano Tertio Papa *nudis pedibus per Scalam ſanctam defertur*, n.18.

S. Angelus Carmelita genibus flexis Scalam ſanctam non ſine lacrymis veneratur, n.40.

S. Anſelmus Archiepiſcopus Cantuarienſis quotidie denudatis pedibus Scalam ſanctam conſcendebat, & ferijs ſextis genibus prouolutus cum meditatione Chriſti paſſionis, n.33.

B

BAſilicæ Lateranenſis præ foribus Sergius Secundus Pontifex *Scà-*

lam ſanctam pridem latentem expoſuit, n. 23. Ibidem eandem terræmotu concuſſam Sergius Tertius reſtituit. n. 31.

Bulla Paſchalis Secundi de Scala ſancta, n. 35.

C

CAeleſtinus Tertius intra Lateranenſe Palatium Scalam ſanctam transfert, n. 37. Una cum Cardinalibus ſacras Reliquias deferentibus Scalam ſanctam pedibus nudis deſcendit, n. 38. Idem deflexis poplitibus eam luſtrat, n. 39.

Cardinales nudatis pedibus proceſſionaliter per Scalam ſanctam deſcendunt cum ligno Crucis, & Apoſtolorum Capitibus, n. 38.

Chriſtus vide IESVS Chriſtus.

Conſtantino Imperatori S. Helena Scalam ſanctam detulit, n. 8. ipſius rogatu

tu

tu S. Silueſter Papa indulgentias in ea orantibus conceſſit, n.9. *vbi ipſam collocauit*, n.19.

Cruces in Scala ſancta Christi Sanguinem indicabant, defendebant, n.7.

Sergius Secundus *Papa cum ligno* Crucis *nudis plantis Scalam ſanctam deſcendit*, n.17. *idem Cardinales faciunt*, n.38.

D

D*Iui vide verbo Sancti.*

F

F*Abiola in Scala ſancta genibus flexis, & magno fletu publicam egit pœnitentiam*, n.15.

Ferijs ſextis S. Anſelmus Archiepiſcopus Cantuarienſis genibus flexis Scalam ſanctam aſcendebat, n.33.

Ge-

G

GEnibus flexis ſuper Scala ſancta pœnitentes pœnitentiam agunt, n. 14. *ita Fabiola*, num. 15. *genibus Scalam ſanctam conſcendit S. Leo Tertius*, n. 25. *Sergius Secundus*, n. 26. *Gregorius VII.* n. 32. S. *Anſelmus*, n. 33. *Paſchalis II.* n. 34. *Cæleſtinus Tertius*, n. 38. S. *Angelus Carmelita* n. 40.

Gradus. Pro quolibet gradu Scalæ ſanctæ quot indulgentias S. Silueſter Papa conceſſit, n. 9. *quot S. Gregorius auxit*, n. 10. *quot ſint Scalæ ſanctæ gradus*, n. 19. *antiquitùs iſti gradus, in Laterano confuſi*, n. 22. *&* *latentes*, ibid. *hos Sergius II.* Papa *expoſuit*, n. 23. *Gradus vnus eſt ſciſſus, quando in eum ruit IESVS*, n. 28. *pro ſingulo quoque gradu quot indulgentias Leo IV. largitus eſt*, n. 30. *in ſingu-*

los gradus Gregorius VII. Papa oſcula infixit, n.32. *quæ recitabat in primo gradu*, ibid. *quot pro gradu quolibet Paſchalis* Secundus *elargitus eſt indulgentias*, num. 34. *In primo gradu* Scalæ *ſanctæ Lotharius Rex iuramentum emiſit coram Innocentio II. Papa*, n.36. *dimidium gradus illius, in quem incidit Dominus, quidam furari volentes, miraculum experiuntur*, n.46.

S. Gregorius Papa indulgentias Scalæ ſanctæ confirmauit, auxit, n. 10. *quoties per illam tranſibat, illacrymabat*, n. 11. *Etiã Gregorius Secundus Papa lacrymas emittebat ſuper ipſam*, n. 12. *nunquam ſine compunctione eandem aſcendebat*, n. 13. *Gregorius Septimus Pontifex genibus conſcendebat eam eiuſq; gradus oſculabatur*, n.32. *Gregorius IX nudis pedibus illam deſcendebat cũ Apoſtolorum Capitibus*, n.41.

Ha-

H

HAdrianus Primus nudis pedibus Scalam ſanctam ſaliјt, n. 24.

S. *Helena ad Urbem Scalam ſanctam attulit filio ſuo Conſtantino*, n. 8. *in porticu eiuſdem palatij illam poſuit*, n. 19.

Hieroſolymitana ex Ciuitate Romam S. *Helena* Scalam *ſanctam detulit*, n. 8.

Honorius III. Pontifex nudis pedibus cum Apoſtolorum Capitibus Scalam *ſanctam deſcendit*, n. 42.

I

I*ESVS Chriſtus per ſcalam ſanctam tranſijt*, n. 3. *ſanguine ſuo eam aſperſit*, n. 4. *vide v. Gradus, & v. Paſſionem.*

Ima-

Imago Acheropita, *vide v. Archeropita Icon*.

Indulgentias S. *Silueſter in* Scala *ſancta orantibus conceſſit*, & *quot pro gradu quolibet*, n. 9. *eas* S.*Gregorius Papa confirmauit*, & *auxit*, n. 10. *auxit etiam illas* S.*Leo* & *quot*, n. 30. *eaſdem Paſchalis Secundus confirmauit*, *ampliauitque*, n. 34.

L

L*Acrymas per* Scalam *ſanctam tranſiens* S. *Gregorius* Papa *emitebat*, n. 11. *idem Gregorius II*. Papa *faciebat*, n. 12 *lacrymis pœnitentiam egit in* Scala *ſancta Fabiola*, n. 15. *lacrymis etiam* S.*Leo IV*. *id peregit*, n. 29. & S. *Angelus Carmelita*, n. 40. *Nicolaus Papa Tertius lacrymabat quotieſcunque per illam tranſibat*, n. 43.

Lateranenſis Baſilica, *vide v. Baſilica*. Patriarchium, *vide v.* Palatium. Porticus.

S. *Leo Tertius Scalam ſanctam nudis pedibus aſcendit*, 25. *&* genibus, ibid. S. *Leo IV. pedibus diſcalceatis* Scalam *ſanctam conſcendit*, n. 27. *Super gradum in quem IESVS incidit, lacrymauit*, n. 29. *Indulgentias ipſam aſcendentibus cum paſſionis contemplatione conceſſit*, *&* *quot*, n. 30.

Lignum Crucis, *vide v. Cruces.*

Lotharius Rex in primo Scalæ ſanctæ gradu iuramentum Innocentio II. Pontifici *præſtat*, n. 36.

M

MEditationes *Paſſionis Chriſti*, *vide v. Paſſionem.*

Miracula patrat puluis in Scala ſancta appoſita, n. 44. *Miraculum Scalæ*

ſanctæ ab igne ſeruatæ abſque vlla læſione n. 45. *miraculum aduerſus quoſdam qui Scalæ ſanctæ gradum erat furaturi.* n. 46.

N

NIcolaus III. Papa per Scalam ſanctam tranſiens lacrymat, n. 43

O

ORantibus in Scala ſancta quot indulgentias conceſſit S. Silueſter, n. 9
Oſcula in Scalam ſanctam Papa Gregorius Septimus præbet, n. 32.

P

PAlatium Pilati Scalam ſanctam tenuit n. 2. *In Palatium Conſtantini Lateranenſe quis tulit. illam,* n. 8. *vbi poſita in eo,* n. 19. *penes al-*

te-

teram Scalam n. 20. *intra Palatium illud Cœleſtinus Tertius Scalam ſanctam tranſtulit*, n. 37.

Papa vide v. Pontifices.

Paſchalis II. Pontifex genibus Scalam ſanctam luſtrabat, num. 34. *Scalæ ſanctæ indulgentias confirmauit, auxitque*, ibidem, *vide v. Bulla.*

Paſſionem Chriſti illacrymat S. Gregorius Magnus in Scala ſancta, n. 11. *& Gregorius II. Papa*, n. 1[illegible]. *atque Sergius item II.* n. 26. *hanc meditantibus in Scala ſancta S. Leo IV. indulgentias elargitur*, n. 30. *tandem meditabatur in Scala ſancta S. Anſelmus*, n. 33.

Patriarchium Lateranenſe vide v. Palatium.

Pedibus nudis Sergius II. Scalam ſanctam aſcendit, n. 17. *Item Hadrianus I.* n. 24. *& S. Leo III.* n. 25. *pedibus diſcalceatis S. Leo IV.*

ean-

eandem conſcendit, n. 27. *pedibus nudis quotidie conſcendebat S. Anſelmus*, n. 33. *Sic Stephanus Tertius Papa per illam deſcendit*, n. 18. *ac Cæleſtinus Tertius cum Cardinalibus*, n. 38. *necnon Gregorius Nonus*, n. 41. *atque Honorius Tertius*, n. 42.

Pelagius Secundus Pontifex Scalam ſanctam conſcendit cum Sanctis Reliquijs, n. 16.

SS. Petri, & Pauli Capita per Scalam ſanctam Cardinales nudis pedibus cum Pontifice portabant, n. 38. *& Gregorius Nonus Pontifex*, n. 41. *Honoriuſque Tertius*, n. 42.

Picturis Sergius II. Papa Scalæ ſanctæ arcus exornauit, n. 35.

Pilati, cur Scala ſancta appellata, n. 2.

Pœnitentes genibus flexis in Scala ſancta peragunt pœnitentiam, n. 14. & 15.

Pontifices, *vide v.* S. Silueſter *I.* Pelagius *II.* S.*Gregorius I.Gregorius II.* Stephanus *Tertius*, *Hadrianus I.* S. *Leo Tertius*, Sergius Secundus, S.*Leo Quartus*, Sergius *Tertius*, *Gregorius Septimus*, *Paſchalis II. Cæleſtinus Tertius*, *Honorius Tertius*, *Gregorius Nonus*, & *Nicolaus Tertius*.

*Porticus Lateranenſis vide v.*Palatium.

Proceſſionaliter per Scalam *ſanctam* Papa, & *Cardinales nudis pedibus deſcendunt*, n. 38.

Puluis Scalæ *ſanctæ*, *vide v.Miracula.*

Q

QVotidie S. *Anſelmus denudatis pedibus* Scalam *ſanctam conſcendebat*, n. 33.

R

RElíquias Pelagius Secundus Papa geſtans Scalam ſanctam aſcendit, n. 16. item Sergius Secundus, n. 17. Stephanus Tertius, n. 18. Cardinales cum Cæleſtino Tertio, n. 38. Gregorius Nonus, n. 41. & Honorius Tertius, n. 42.

Rex, vide Lotharius Rex.

Romam S. Helena Scalam ſanctam detulit, n. 8.

S

SAnctiſſimi Saluatoris Acheropita Imago, vide v. Acheropita Icon.

Salutem cunctorum malorum ægri in Scala ſancta adipiſcuntur, n. 44.

Sancta Sanctorum per Scalam ſan-

ctam ingreditur Pelagius Papa II. cum S. *Reliquijs*, n. 16. *Sanctiſſimi Saluatoris Icon inibi venerata nudis pedibus per Scalam ſanctam defertur à Stephano Papa Tertio*, n. 18.

Sancti, vide v. S. Angelus, S. Anſelmus, S. Gregorius, S. Helena, S. *Leo Tertius*, S. *Leo IV*. S. *Silueſter*.

Sanguine D. N. Ieſu Chriſti Scala ſancta conſperſa, n. 4. *conſpicitur in ea*, n. 5. *non abſque prodigio*, n. 6. *Cruces illum cuſtodiunt intactum*, n. 7.

SCALA SANCTA vide per totum.

Sergius *II. Papa nudis pedibus cum ligno Crucis Scalam ſanctam aſcendit*, n. 17. *eandem latentem populis ante Baſilicam Lateranenſem expoſuit*, n. 23. *illam aſcendit genibus cum ſingultibus ac lacrymis*, n. 26. *pi-*

picturis Scalæ *ſcalæ arcus à ſe erectos ornat*, n. 35. *Sergius Tertius* Scalam *ſanctam terræmotu commotam ibidem firmat*, n. 31.

S. *Silueſter I. Papa indulgentias in Scala ſancta orantibus conceſſit*, & *quas*, n. 9.

S*ingultus ob memoriam Paſſionis in Scala ſancta* Sergius *Papa II. repetebat*, n. 26.

S*tephanus Tertius Pontifex nudis pedibus Scalam ſanctam deſcendit cum Imagine Acheropita Sanctiſſimi Saluatoris*, n. 18.

T

T*Ranslatio* Scalæ *ſanctæ ex Hieroſolymis ad Vrbem facta à* S. *Helena*, n. 8. *vbi collocata*, n. 19. & 20. *Sergius II. ante Baſilicam Lateranenſem tranſtulit*, n. 23.

è di-

XXXVIII. è dicto ſitu intra Patriarchium denuò reduxit illam Cæleſtinus Tertius, n. 37.

V

Veneranda cur ſit Scala ſancta, n. 3. Summorum Pontificum, & Sanctorum erga eam veneratio vide verbo Pontifices, & verbo Sancti.

Vexati à Spiritibus Scalæ ſanctæ pulvere curantur, n. 44.

SIT LAVS DEO.

FINIS.